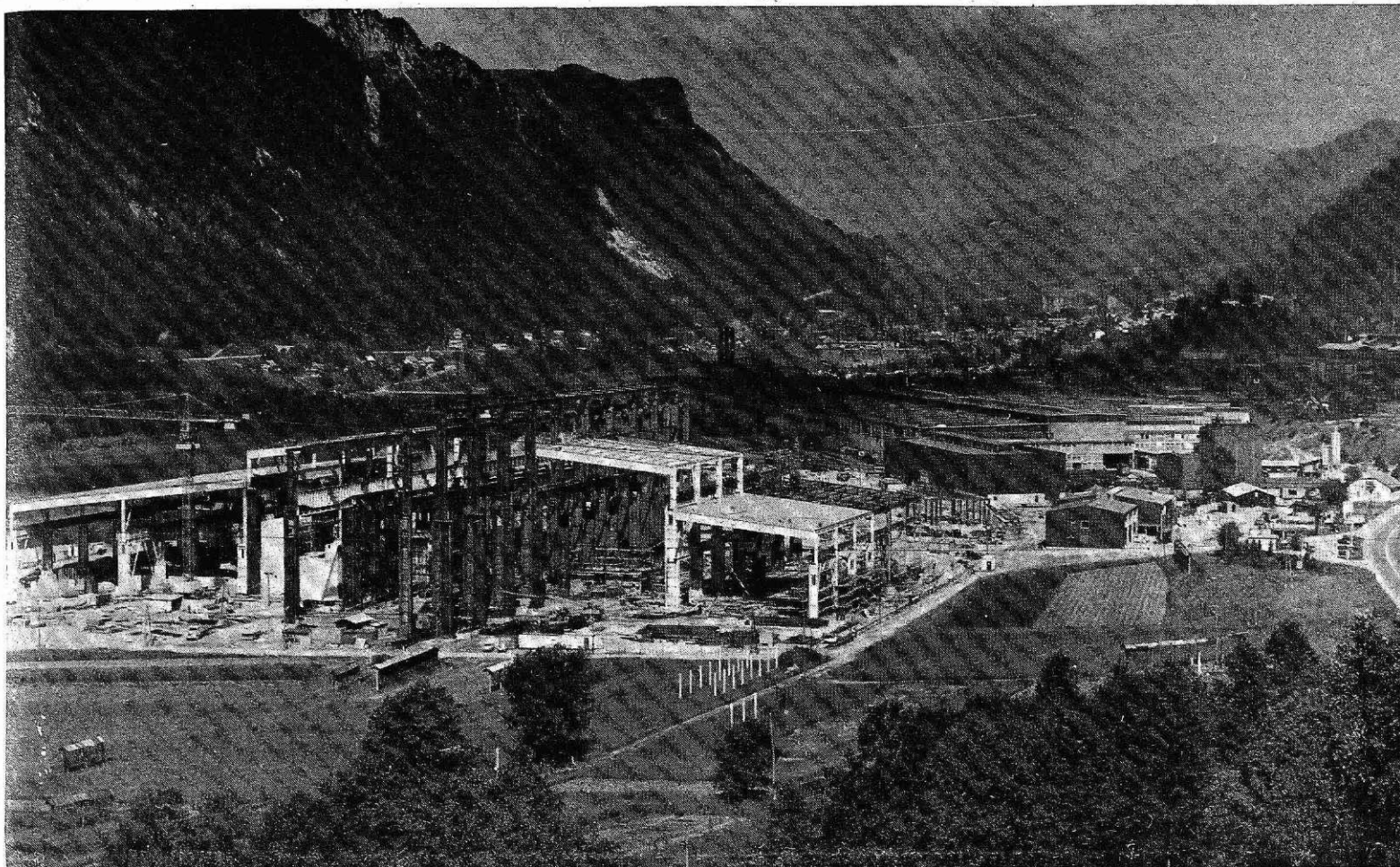

ŽELEZAR

JESENICE, 12. JUNIJA 1986

ŠTEVILKA • 23 XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirnajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Grmčič, tehnični urednik — novinar Dare Bradak, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Grce, administracija — Marija Lužnik in Mira Kesenović. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Stavilke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavke in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZL Ljudska pravica Ljubljana.

Panorama valjarn na Beli, v ospredju gradbišče Jeklarna 2 (foto I. Kučina)

DRUGE SEJE SKUPŠČIN SIS

V drugi polovici junija se bodo zvrstile skupščine večine samoupravnih interesnih skupnosti v jeseniški občini, pred tem pa seveda tudi konference delegacij v Železarni. Tokrat je gradivo zanje spet objavljeno v glasilu Delegat (izhajal je v prejšnjem mandatnem obdobju). Pobudo zanj so dale konference delegacij v Železarni, da bi bilo tako omogočeno boljše delo delegacij, še zlasti splošnih in združenih. Glasilo Delegat so prejeli člani delegacij za samoupravne interesne skupnosti na dom 6. junija. Večina skupščin bo obravnavala poročila izvajalcev o delu v preteklem letu, dve pa predlog srednjeročnega plana za obdobje 1986—1990.

V nadaljevanju objavljamo povzetke delegatskih gradiv večine SIS, za izobraževanje pa bo objavljeno v prihodnji številki Železarja.

Kultura

Prva se bo sestala skupščina kulturne skupnosti in sicer že v sredo, 18. junija ob 12. uri. Konferenca delegacij v Železarni pa je sklicana v ponedeljek, 16. junija ob 13. uri.

Za predsednika skupščine kulturne skupnosti v novem mandatnem obdobju je bil na 1. seji izvoljen Janjo Rabič, za podpredsednika zbora uporabnikov Branko Alt, za predsednika zbora izvajalcev pa Tone Konočelj. Vse pripombe in predloge konference delegacij v Železarni je skupščina kulturne skupnosti sprejela.

Srednjeročni plan kulturne skupnosti Jesenice za obdobje 1986—1990 je izvedbeni akt samoupravnega sporazuma o temeljih plana kulturne skupnosti Jesenice za obdobje 1986—1990. V njem so opredeljene glavne naloge srednjeročnega razvoja in dogovorjeni cilji, ki jih bomo uresničevali kot skupen interes na področju kulturne dejavnosti v občini Jesenice. V javni razpravi o osnutku plana so posredovali pripombe le v jeseniški knjižnici (bila je upoštevana).

Iz poročila o delu izvajalcev kulturne skupnosti Jesenice v letu 1985 je razvidno, da so izvajalske organizacije na področju kulturne dejavnosti uresničile načrtovane naloge v lanskem letu. Gledališče Tone Čufar je imelo pet premierskih uprizoritev, pet predstav preteklega leta in dve mladinski predstavi. Muzejska in galerijska dejavnost se je predstavila na desetih razstavah v Kosovi grščini ter razstavah v galeriji Makalona in v Liznjekovi hiši, odprta pa je bila tudi prenovljena soba z muzejsko zbirko v Prešernovi hiši. V

knjižnici Jesenice se je knjižni fond povečal za 2136 izvodov, zaradi pomanjkanja prostora pa vse knjige niso dostopne bralcem.

Lokalna radijska postaja Triglav je spremljala kulturno dejavnost v jeseniški in radovljiški občini ter tudi sama izvajala različne kulturne oddaje. Zveza kulturnih organizacij se je prizadevala, da bi kulturna društva in organizacije na svojih krajevnih območjih zagotavljale čim bolj redno, trajno in pestro kulturno ponudbo. Obsežna pa je bila tudi dejavnost zavoda za spomeniško varstvo Kranj, zgodovinskega arhiva, gorenjskega muzeja Kranj in tehniškega muzeja.

Sklep in pravilnik o podeljevanju Čufarjevih plaket in diplom ter imenovanje žirije.

Predlagane so spremembe sklepa in pravilnika o podeljevanju Čufarjevih plaket in diplom. Nanašajo se na skupne organe skupščine in natančnejšo opredelitev meril za podelitev plaket. Poleg plaket naj bi v prihodnje podeljevali tudi diplome. Predloge kandidatov za Čufarjeve plakete in diplome bo obravnavala ter o njih dokončno odločila sedemčlanska žirija, ki jo bo skupščina na tej seji tudi imenovala.

Socialno skrbstvo

2. seja skupščine skupnosti socialnega skrbstva bo v četrtek, 19. junija, konferenca delegacij v Železarni pa v torek, 17. junija ob 13. uri. Na 1. seji skupščine skupnosti socialnega skrbstva je bil za predsednika skupščine izvoljen Danilo Svetlin, za predsednico zbora uporabnikov Angelca Miko, za predsednika zbora izvajalcev pa Vera Bregant. Na pripombe in predloge konference v Železarni v zvezi s ceno oskrbe v domu dr. Franceta Berglja pa je bilo pojasnjeno, da se cene oskrbe dvigajo v

skladu z rastjo pokojnin, skupnost socialnega skrbstva pa si bo prizadevala, da cene ne bodo prizadele oskrbovancev.

Iz poročila o delu centra za socialno delo Jesenice za leto 1985 je razvidno, da so bile opravljene vse načrtovane naloge s področja socialnega skrbstva kot osnovne in glavne dejavnosti centra ter določene naloge otroškega varstva ter socialnega varstva, od polletja dalje pa še del za

stanovanjsko gospodarstvo (subvencioniranje stanarin). Lani je prejelo različno socialnovarstveno pomoč 1974 družin in posameznikov. Z valorizacijo vseh oblik pomoči se je ohranila njihova realna vrednost.

Strokovno delo na področju varstva otrok in družine ter varstva odraslih in ostarelih oseb je v centru za socialno delo opravljalo šest soci-

(Nadaljevanje na 7. strani)

PROIZVODNJA V MAJU

Rezultati, doseženi v mesecu mladosti, ne morejo biti vzpodbuda za naprej. Izjema je le boljši asortiment in s tem precej višja prodajna cena, oziroma realizacija; seveda na znižani operativni program.

Močno znižani operativni program (slabo stanje plavža št. 1, iz aprila na maj prestavljen redni letni remont lectromelt peči, redni letni remont Valjarne bluming-štel, delno pomanjkanje naročil) ni bil dosežen pri skupni proizvodnji (99,9 %), še manj pa pri odpremi — prodaji (96,4 %). Nekaj boljše od planiranih so bile le storitve.

Tudi z izvoznimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, saj smo količinsko izpolnili izvozne obveznosti za ta mesec le s 65 %, delno tudi na račun prepozno dobavljenih trakov iz CSSR za Hladno valjarno Bela, sicer pa je bila dobava tujega vložka v planiranih količinah.

V Jeklarni je precej izpadla proizvodnja nerjavnih kakovosti zaradi pomanjkanja legur (FeCr suraffine in affine).

Kakor rdeča nit pa se vleče od Plavža do Žebjarne problem, ki se imenuje pomanjkanje delavcev. V kolikor se razmere ne bodo izboljšale, potem lahko v dopustniških mesecih pričakujemo katastrofalne rezultate.

TOZD Plavž

Slabo stanje peči št. 1, slaba kvaliteta vložka, predvsem koksa, zastoja in pa morebiti še kaj, je pripomoglo k temu, da je ta TOZD svoje obveznosti izpolnila izredno skromno in

sicer na gospodarski načrt le z 81,2 %, nekaj boljše pa na znižani operativni program — 88,7 %.

TOZD Jeklarna

Tudi v maju sta obe Jeklarni delali sorazmerno dobro, saj sta planske obveznosti izpolnili skoraj 100 %, približno obe enako. Da rezultat ni še boljši, sta kriva dva vzroka: martinarna je zaradi nepredvidene porušitve peči tri dni obratovala le s tremi pečmi, v elektrojeklarni pa je bil redni letni remont lectromelt peči podaljšan za en dan.

Izpolnjevanje kvalitetnega asortimenta je bilo sorazmerno dobro, izdelanega je bilo edino nekaj manj nerjavnega jekla (zaradi pomanjkanja FeCr suraffine in delno FeCr affine).

Na napravi za kontinuirno vlivanje jekla je bilo v tem mesecu odlitih 5.516 ton gredic ali 110,3 % na gospodarski načrt.

VOD naprava v tem mesecu en teden ni obratovala zaradi remonta Valjarne bluming-štel.

TOZD Livarna

Livarji so delali dobro. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 108 %. Tujim naročnikom je bilo odpremljenih 44 ton odlitkov ali 109,3 % na gospodarski načrt.

Višji osebni dohodek ob enakih osnovah

Sredi meseca je že kazalo, da se relativno dobra produktivnost in prodaja iz marca in aprila ne bodo nadaljevali. Proizvodnja nikakor ni hotela napredovati, pri prodaji pa smo že govorili o izpadu, ki ga ne bo mogoče nadoknaditi.

Manjšega tempa prodaje sredi meseca nismo le nadoknadili, ampak celo presegli cilj za celih 12 %. Res pa nismo presegli planirane količine, toda uspeli smo prodati asortiment, ki dosega 12 % višjo ceno od asortimenta, ki smo ga proizvajali v poprečju v lanskem letu. Tako smo zaradi asortimenta dosegli maksimalno stimulacijo za doseganje cilja poslovanja (1.300 din več kot v aprilu). Zlasti se boljša struktura prodaje pozna v OD TOZD Valjarne debele pločvine, ki je največ prispevala k tolikšnemu izboljšanju strukture prodaje v maju.

Na višino osebnega dohodka v maju so v nekaterih TOZD vplivali prvomajski prazniki. Tam, kjer so za te praznike delali, se vpliv dodatkov izdatno pozna v osebnih dohodkih. Kjer so za praznike počivali, so večinoma dosegli boljše produktivnost, ker je iz večje izbire vložka lažje doseči optimalni rezultat.

V maju smo imeli v Železarni zelo široko remontno dejavnost. To se odraža v velikem številu nadur zlasti pri delavcih Remontnih delavnic in Vzdrževanja, nedaleč za njimi pa so tudi energetiki.

Večji obseg del teh delavcev je vplival slej ko prej na nekoliko manjši osebni dohodek iz učinkovitosti, zato pa je toliko več osebnega dohodka v masi, saj ob večjem številu ur tudi nadurni dodatki prinašajo osebni dohodek.

Tudi če smo bili v maju na dopustu, se nam ni godila krivica. Dopust in odsotnost na dan praznika smo imeli boljše plačano kot v aprilu. Trimesečno poprečje OD je bilo namreč precej ugodnejše od trimesečja pred aprilom.

Oddelek za nagrajevanje

TOZD Valjarne bluming-štel

Zaradi rednega letnega remonta bluminga in štelka od 25. do 31. maja, je bil operativni program nižji od gospodarskega načrta.

(Nadaljevanje na 6. strani)

JEKLARJI 7,4 ODSOTKA NAD PLANOM

V prvih devetih dneh smo po podatkih statistične službe izdelali 33.089 ton skupne proizvodnje. Družbeni plan dosega 92,8 odstotno, zmanjšani operativni program pa presegamo za 0,4 odstotka.

V TOZD Plavž so izdelali 3.309 ton gredilja, kar je 79,4 odstotka družbenega plana in 91,9 odstotka nižjega operativnega programa.

V TOZD Jeklarna z 12.600 tonami vlitega jekla izpolnjuje operativni program, ki je enak družbenemu planu 107,4 odstotno.

V šestih dneh smo prodali 7.007 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 82,1 odstotka družbenega plana in 83,7 odstotka operativnega programa.

NAPREJ PO ZASTAVLJENI POTI

V Železarni smo pred dobrima dvema mesecema predstavili informacijo o pripravi na organizacijske spremembe v Železarni, v prejšnji številki pa smo pričeli s kontinuiranim informiranjem o tej za našo prihodnost (po- leg gradnje Jeklarne 2) najpomembnejši odločitvi. Nova organiziranost je bila tudi glavna tema pogovora v sredo, 4. junija, ki so se ga udeležili pred- stavniki Skupščine SRS, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, So- dišča združenega dela SRS, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda za pro- duktivnost dela, Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, družbeni pravo- branilec samoupravljanja SRS, predstavniki družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine, družbeni pravobranilec sa- moupravljanja občine Jesenice, predstavniki Železarne Jesenice, SOZD Slo- venske železarne ter delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij Že- lezarne.

V uvodnih besedah je predsednik poslovnega odbora Železarne Bo- ris Bregant predstavil celoten potek priprav na organizacijske spremem- be. Prve pobude so bile dane že leta 1984, ko so bile ob ukrepih za sanaci- jo poslovnega rezultata navedene tu- di potrebe po izboljšanju organiza- cijske strukture. Sledil je predlog Gospodarske zbornice SRS in anga- žiranje Zavoda za organizacijo po- slovanja in tako je Zavod SRS za

produktivnost dela pripravil predlog organizacijske zgradbe Železarne. Boris Bregant je predstavil tudi glo- balne cilje, ki smo si jih zastavili za trajnejše izboljšanje poslovanja v naši delovni organizaciji. Miha Rav- nik, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, je dejal, da je reorganizacija stvar delavcev Železarne, opozoril je na nejasno lo- čnico med samoupravnim in poslov- nim odločanjem, na premalo jasno

oblikovane funkcije TOZD in delo- vne organizacije. Poudaril je, kar v Železarni že ves čas ponavljamo, da reorganizacija sama po sebi še ne bo prinesla uspeha. Janez Krnc, druž- beni pravobranilec samoupravljanja SRS, je opozoril na »širino« in »pri- lagodljivost vsakim razmeram« 320. člena Zakona o združenem delu. Za- radi že folklorne značilnosti naše družbe, prenizke učinkovitosti pri iz- vajanju nalog, bi že v samem gradivu kazalo še dodelati funkcijo izvajanja nalog. Tudi Igor Uršič, predsednik KPO SOZD Slovenske železarne je dejal, da smo kot upravljalci in izva- jalci premalo učinkoviti in da se ta- krat, ko nismo povsem prepričani v pravilnost posamezne odločitve, tudi povsem strokovne, zelo radi odloči- mo za samoupravno pot. V razpravi je bilo veliko govora o samoupravnih odnosih v delovni organizaciji, o tem, kaj prinaša nova organiziranost in kakšen bo njen vpliv na nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Na koncu je bila poudarjena ocena, da je samoupravljanje v Železarni na visokem nivoju, kljub temu da ostane nekateri sklepi nerealizirani in da je pri vsem tem treba upoštevati dejstvo, da nismo bili le pionirji pri uvajanju samoupravnih delovnih skupin, ampak da tudi skrbimo za njihov razvoj.

Ce je šlo v sedemdesetih letih, ko smo množično uvajali temeljne orga- nizacije, za kampanjsko politično akcijo, ko je veljalo geslo »čim več tozov, tem bolje«, ko so »uspešnost« občinskih politikov merili s številom temeljnih organizacij v njihovi obci- ni, je danes reorganizacija stvar de- lavcev. V sobotni prilogi Dela, 24. maja 1986, novinar Mile Setinc v pri- spevku z naslovom »Tozdovska zme- da in skrajnost« ugotavlja, da je bilo do sedaj v slovenskem političnem prostoru nemogoče najti jasno in trdno stališče do problema medtoz- dovskih odnosov in težnje po ukinja- nju ali pa zmanjševanju njihovega števila. Tudi od pogovora nismo pričakovali potrditve reorganizacije, je minulo sredo dejal Boris Bregant.

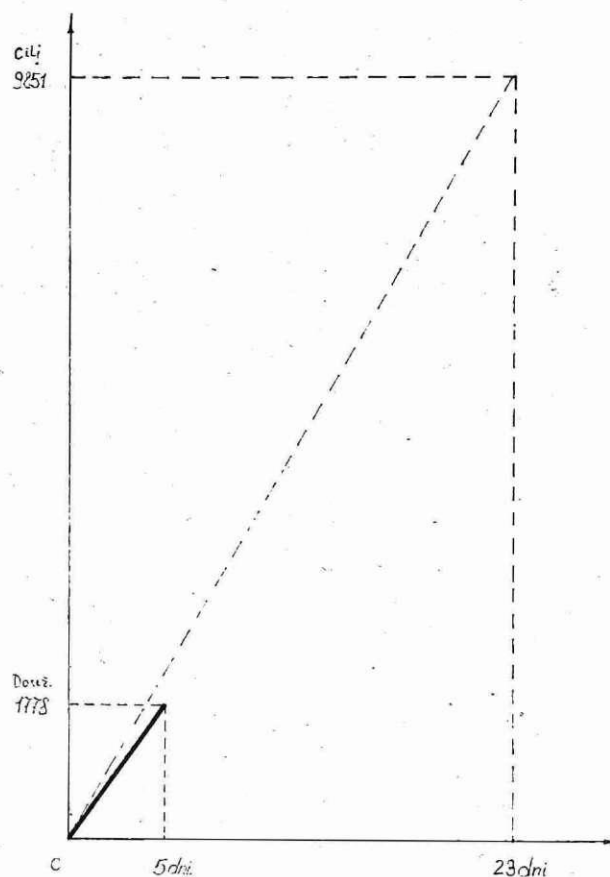
Udeleženci pogovora so si ogledali gradbišče Jeklarne 2 (foto S. Kokalj)

S pogovora o novi organiziranosti Železarne (foto S. Kokalj)

nova
organiziranost

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA

Prvih pet dni v mesecu juniju smo dosegli 1778 mio din fakturirane realizacije, kar je 17 odstotkov od načrtovane (2141 mio din). Izredno slab začetek bo gotovo ovira pričakovanemu cilju in s tem višini OD, ki bo v dopustniškem času še kako pomembna.

Oddelek za nagrajevanje

RAST YU 86

Štirinajsta razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti RAST YU 86 na Reki je bila odprta od 29. maja do 6. junija. Člani društva DIATI smo si razstavo ogledali v nedeljo, 1. junija.

Za letošnjo razstavo je značilno, da je bilo večina razstavljenih ek- sponatov delo strokovnih skupin z večjim poudarkom na prenosu teh- nologij. Razstavljalci so z dodatnimi informacijami iskali možnost upora- be svojih rešitev na širšem področju. Od tujih razstavljalcev je bila naj- številnejše zastopana Bolgarija, ki je letos sodelovala prvič. Zelo pomemb- no je bilo sodelovanje NDR, inovaci- je iz Italije in ZRN pa so bile zastop- ane v manjšem številu.

O tem, kaj so razstavljali inovator- ji iz naše železarne in kakšne uspe- še so dosegli, bo govora v prihodnji številki, zato si tokrat pogledimo, ka- ko smo predstavili delo DIATI in ka- ko ocenjujejo naš obisk.

DIATI Jesenice že več let v sodelo- vanju z ZOTK podpira delo klubov mladih tehnikov oziroma delo posa- meznih krožkov na osnovnih šolah. Na letošnji razstavi smo poleg slik, ki so prikazovale delo po posamez- nih krožkih, predstavili tudi avto- matski vlačilec zemlje, avtorja Ale- na Šesta, učenca 6. razreda OŠ To- neta Čufarja in elektronski merilnik svetlobe, avtorja Sebastjana Fona, učenca 7. razreda OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela. Avtorja obeh eksponatov, učenca iz Kovinar- skega krožka, učenko iz fotografske- ga krožka ter direktorico VIZ, kot mentorico za dejavnost po posamez- nih krožkih, smo povabili s seboj. To

jim je bila nagrada za dosedanje de- lo in vzpodbuda za delo vnaprej.

Da je brezplačen ogled razstave tudi ena izmed oblik izobraževanja in nagrad za inovatorsko delo smo povedali že večkrat. Nekateri nam očitajo, da je ogled razstave rezervi- ran za tiste, ki so si razstavo ogledali že večkrat, kar pa ni res, saj bi ob prevelikem številu prijav (omejitev je bila polna zasedba avtobusa) ve- ljalo kot kriterij število izboljšav in delo v društvu oziroma v komisiji za inovacije v TOZD.

Tudi očitek, da inovatorji nismo uspeli rešitev posameznih inovacij prenesti v svoje delovno okolje, ni umesten. Neumesten je zaradi širo- ke strokovne razvejavnosti posa- meznih dosežkov, zaradi specifično- sti železarske industrije in zaradi te- ga, ker so bili posamezni deli in ide- je uporabljeni pri razreševanju na- ših problemov. Od nikogar ne more- mo zahtevati in pričakovati, da bo po ogledu razstave prijavil novo inova- cijo ali celo postal izumitelj.

Odločili smo se, da si bomo v na- slednjem letu predvidoma ogledali razstavo inovacijskih dosežkov INO- VA v Zagrebu, da bi dobili primerja- vo med obema razstavama. Kljub vsemu: na RAST YU 86 smo videli toliko novosti, da lahko v imenu vseh udeležencev zatrdim, da si jo je bilo vredno ogledati.

Zapisal
Sašo Piber

KOVINARJI NA RAVNAH

Od 5. do 7. julija je bilo v občini Ravne na Koroškem 10. jubilejno delo- vno srečanje kovinarjev Slovenije, imenovano Memorial Franca Leskoška- Luke. Udeležilo se ga je 325 delavcev, ki so se med seboj pomerili v 14 razli- čnih poklicih.

Predstavljamo uvrstitve najbolj- ših treh v posameznih skupinah in delavcev Železarne Jesenice.

STROJNI KOVAČI: Branko Roz- man (Železarna Ravne), Janez Zmavc (Litostroj Ljubljana), Ivan Praznik (Železarna Ravne), 4. Cveto KEMPERLE — Železarna Jesenice.

KLJUČAVNICARJI: Mirko Tratar (Kovinarska Krško), Maksimiljan Skuk (Železarna Ravne), Silvo Plev- nik (Gorenje — Procesna oprema, Titovo Velenje), 15. Muhamed RA- MIC, 22. Zdravko PAJNTAR — oba Železarna Jesenice.

ORODJARJI: Anton Zupanc (SIP Šempeter), Alojz Jamšek (Maribor- ska livarna Maribor), Peter Kogo- všek (Ljubljana), 4. Dragan DUŠA- NIČ — Železarna Jesenice.

KOVINOSTRUGARJI: Jože Kav- čič (Železarna Ravne), Rajko Husič (BELT Črnomelj), Janko Kramar (Titan Kamnik).

KOVINOBRUSILCI: Bojan Rola (TAM Maribor), Dušan Mozetič (Iskra — Avtoelektronika Nova Go- rica), Stanko Bahun (TAM Maribor).

KOVINOREZKALCI: Anton Dirn- bek (Gorenje-Elrad Gornja Radgo- na), Darjan Grbec (LAMA Dekani), Darko Tesenko (Kolektor Idrija).

LIVARJI: Jože Razdevšek, Ber- nard Hovnik, Horst Kasper (vsi Že- lezarna Ravne), 8. Jernej KOCJAN- ČIČ, 10. Osman ALIČ, 14. Črtomir MESARIČ (vsi Železarna Jesenice).

PLAMENSKI VARILCI: Ciril Rup- nik (Kolektor Idrija), Maks Kram- berger (EM Hidromontaža Maribor), Peter Zaponšek (Železarna Ravne), 15. Stane KLINAR (Železarna Jese- nice).

VARILCI MAG: Jože Tomšič (Rudnik Mežica), Zvonko Bizjak (Gostol Nova Gorica), Stane Medve- šček (STT Trbovlje).

VARILCI REO: Milivoj Milosavlje- vič (Slovenija ceste, pomurska regi- ja), Friderik Marini (STT Trbovlje), Marjan Bizjak, (Vozila Nova Gori- ca), 25. Denis VEZZOSI — Železarna Jesenice.

VARILCI TIG: Živorad Blagojevič (Avtomontaža TGN Ljubljana), Branko Rakovic (Metalna Maribor), Tomislav Virant (Avtomontaža TGN Ljubljana).

AVTOMEHANIKI OTTO: Božidar Abram (Zastava avto Krško), Danilo Nemet (Ferromoto Maribor), Boži- dar Sevšek (Konus Slovenske Konji- ce).

AVTOMEHANIKI DIESEL: Jože Praper (Integral Prevalje), Jože Ga- spirc (Dinos PE Kranj), Črtomir Po- lanc (Avto Celje).

OBRATNI ELEKTRIKARJI: Mir- ko Kupljen (Železarna Ravne), Sve- tozar Nemec (TIM Laško), Davorin Volarič (TIK Kobarid), 16. Franc MORIČ (Železarna Jesenice).

ČESTITKA

Vsem sodelavcem, ki so so- delovali na 10. republiškem srečanju kovinarjev na Ravnah, čestitamo za dosežene rezultate in jim želimo še veli- ko uspehov tako na svojem delovnem mestu kot na pri- hodnjih tekmovanjih.

sindikat Železarne

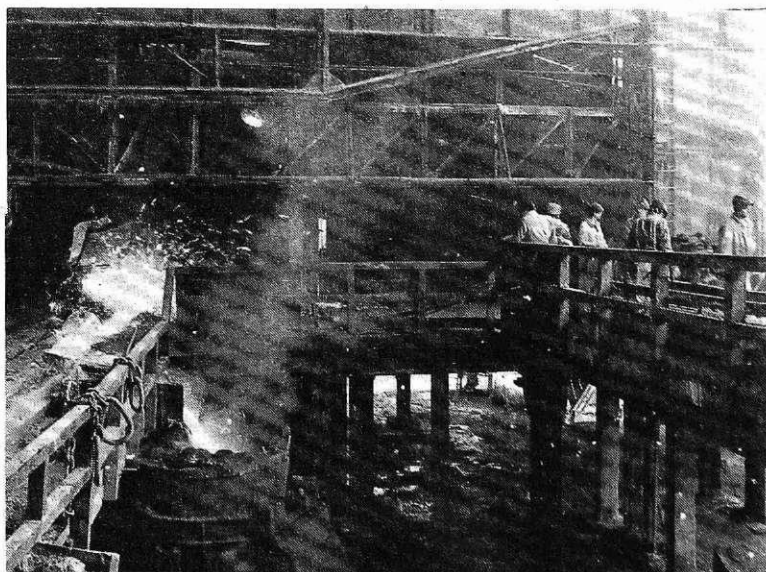

Z republiškega delovnega srečanja kovinarjev na Ravnah

Po izjavah udeležencev in organi- zatorjev je bilo jubilejno delovno srečanje kovinarjev Slovenije dobro organizirano. Predvsem so bila zelo dobro pripravljena delovna mesta, mnogo pa je bilo tudi spremljajočih prireditev, tako da delavcem na Ravnah ni bilo dolgčas.

Ker je bilo srečanje jubilejno in prvič na Ravnah, so Francu Lesko- šku-Luki pred upravo zgradbe Že- lezarne Ravne odkrili doprtni kip, de- lo akademskega kiparja Stojana Ba- tiča. Na slovesnosti je govoril Miha Ravnik, predsednik slovenskih sin- dikatov, hkrati pa so na njej tudi pr- vič podelili nagrado in priznanja Franca Leskoška-Luke za izrečene uspehe na področju izobraževanja, povezovanja znanja in dela ter za krepitev samoupravnih delegatskih odnosov na področju metalurgije in kovinarstva. Nagrado Franca Lesko- ška-Luke je prejel Alfred Tomažič, priznanji pa Srednja kovinarska šo- la Muta pri CSŠ Titovo Velenje in Tehniški srednješolski center Bran- ko Kelih iz Nove Gorice.

Helena Merkač

Teče, teče... (foto I. Kučina)

UGODNI REZULTATI PRODAJE V MAJU

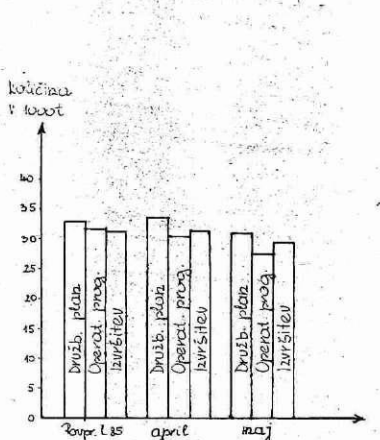
S prodajo in storitvami prevladujo v višini 29.909 t smo v maju dosegli dobre rezultate, saj smo operativni načrt prodaje, ki upošteva dejanske pogoje gospodarjenja, presegli za 8 odstotkov. Za precej višjim družbenim načrtom prodaje pa smo zaostali za 3,7 odstotka. S tem smo ustvarili 9.269 mio din neto realizacije, kar je v primerjavi z načrtovano vrednostjo sicer 3,4 odstotka manj, realizacijo iz operativnega programa pa smo presegli za 326 mio din, oziroma 3,6 odstotka. Če upoštevamo še realizacijo storitvenih TOZD, ki so z izjemo TOZD Vzdrževanja vse presegle načrtovano višino, je znašala skupna zunanja neto realizacija 9.496 mio din, kar je 2 odstotka manj kot smo načrtovali in 6 odstotkov več kot je predvideval operativni program. Struktura prodaje je bila v maju zelo dobra, saj smo presegli načrtovano strukturo za 3,2 odstotka, strukturo doseženo v lanskem maju pa kar za 21,1 odstotka, za 11,8 odstotka pa je bila struktura prodaje boljša kot aprila.

Pregled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da so v maju načrtovano količino in vrednost prodaje presegli TOZD Livarna ter TOZD Valjarna žice in profilov. Načrtovano količino prodaje sta presegli še TOZD Jeklovlek in TOZD Elektrode, samo vrednost prodaje pa TOZD Valjarna bluming-štel in TOZD Valjarna debele pločevine. Ostale TOZD so zaostale tako za količinskim, kot tudi vrednostnim planom prodaje. Dosežena prodajna cena na nivoju Železarne je bila le nekoliko večja od načrtovane. Presežena je bila v TOZD Livarna, TOZD Valjarna bluming-štel, TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Valjarna debele pločevine in TOZD HV Bela. V drugih TOZD dosežena prodajna cena se zaostaja za načrtovano. Medtem, ko so storitve prevladujo v preteklih mesecih močno zaostajale za načrtovanimi pa sta v maju TOZD Valjarna debele pločevine in TOZD HV Bela presegli družbeni plan storitev prevladujo za 150 odstotkov. Če pogledamo še strukturo prodaje po posameznih TOZD vidimo, da so bistveno presegle načrtovano struk-

turo prodaje TOZD Livarna, HV Bela in Vratni podboji. Če letošnje majske rezultate primerjamo z rezultati doseženimi maja lani, pa vidimo, da so več prodale TOZD Livarna, TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Valjarna debele pločevine in TOZD Elektrode. Močno so izboljšale strukturo prodaje TOZD Livarna (30 %), TOZD Valjarna debele pločevine (47 %), TOZD HV Bela (21 %) in TOZD Žičarna (12 %). Vrednostni rezultati so zaradi visoke stopnje inflacije niso primerljivi.

Kumulativni rezultati prodaje nam kažejo, da smo v prvih petih mesecih letos s prodajo 147.855 ton naših izdelkov ustvarili 44.002 mio din osnovne realizacije, kar je v primerjavi z gospodarskim načrtom, količinsko 2 odstotka manj kot smo načrtovali, vrednostno pa smo zaostali za 4.067 mio din oziroma 8 odstotkov. Če upoštevamo še storitve prevladujo, ki so kljub ugodnim rezultatom v maju zaostale za 32 odstotka za načrtovano količino prvih petih mesecev in prodajo storitvenih TOZD, vidimo, da je skupna zunanja realizacija zaostala za načrtovano za 4.358 mio din ali 8 odstotkov. Struktura prodaje je bila v prvih petih mesecih za 2,5 odstotka slabša od načrtovane in za 8,5 odstotka boljša kot v enakem obdobju lani.

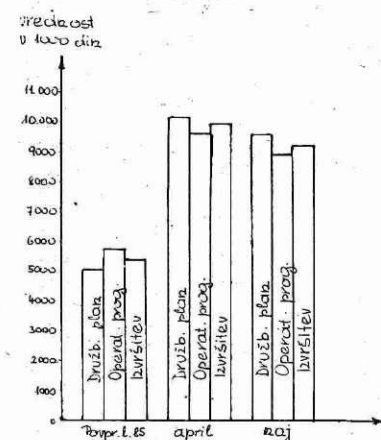
OSNOVNA REALIZACIJA IN PREVALJANJE

Gledano po posameznih TOZD so v obdobju januar-maj načrtovano količino prodaje dosegli oziroma presegli TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Valjarna debele pločevine, TOZD HV Bela, TOZD HV Jesenice, TOZD Jeklovlek in TOZD Elektrode, načrtovano vrednost pa, zaradi zaostanka doseženih prodajnih cen za načrtovanimi, le TOZD Valjarna žice in profilov ter TOZD Valjarna debele pločevine. Ostale TOZD zaostajajo za količinskim in vrednostnim načrtom prodaje. Če pogledamo še strukturo prodaje prvih petih mesecev, vidimo, da je načrtovano strukturo najbolj presegla TOZD Vratni podboji (14 %), boljša kot smo planirali pa je bila tudi v TOZD Livarna, TOZD HV Jesenice, TOZD Profilarna, TOZD Jeklovlek, TOZD Elektrode in TOZD Žebliarna. Za strukturo prodaje lanskih prvih petih mesecev pa zaostajata le TOZD Jeklovlek in TOZD Elektrode, ostale TOZD pa so strukturo prodaje v primerjavi z istim obdobjem lani močno popravile.

Nadaljnje izboljšanje strukture prodaje naših izdelkov, bi ugodno vplivalo na poslovne rezultate Železarne, to pa bi se nenazadnje odrazilo tudi na boljših osebnih dohodkih.

Polonca Marjanovič

VIŠJI AVTORSKI HONORARJI ZA DOPIŠNIKE

Prejšnji četrtek so se sestali člani odbora za informiranje in obravnavanje poslovanje in porabo dohodka Centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje (CPSI) v prvem tromesečju, ocenili informiranje in komuniciranje, uresničevanje vsebinske zasnove Železarja in uskladjali višino avtorskih honorarjev za dopisnike, dogovorili pa so se tudi o načinu obravnave samoupravnih sporazumov o temeljnih plana republiških samoupravnih interesnih skupnosti.

Skladno s pravilnikom o samoupravnem informiranju in komuniciranju v Železarni so člani odbora pregledali poslovanje in porabo dohodka CPSI. Ugotovili so, da so skupni stroški v prvem obračunskem obdobju nižji od planiranih. V primerjavi z lanskim kvartalom pa so se izredno povečali stroški priprave za tisk in samega tiska Železarja. Zaradi tega so se v uredništvu glasila odločili, da posodobijo svoje delo z zajemanjem teksta prek računalnika. S tem se bodo stroški zmanjšali za približno polovico. Na novo pa so uredili tudi evidenco prejemnikov glasila, tako da po novem letu Železarja prejemajo resnično le tisti, ki so za to upravičeni. Kriteriji za to, kdo je upravičen, da prejema glasilo, je sprejel ta odbor na eni preteklih sej, število upravičencev pa se je s tem zmanjšalo za 1.100 prejemnikov. Tudi to pomeni velik prihranek pri stroških glasila.

V nadaljevanju so ocenili informiranje in komuniciranje v Železarni. Ukrepi, ki jih je delavski svet Železarne na predlog tega odbora sprejel v letu 1984, so precej izboljšali informacijske in komunikacijske tokove v Železarni. To velja predvsem za tista področja informiranja, ki imajo širši značaj. CPSI je uspelo, da se delavci vključujejo v sistem samoupravnega informiranja in komuniciranja preko Centra, ki za tenamene pripravlja razne oblike informacij. Najpogostejši sta glasilo Železar in mesečne informacije za program samoupravnih aktivnosti. Na osnovi teh informacij poteka večina neposrednih oblik informiranja, od sestankov samoupravnih delovnih skupin, samoupravnih organov, delegacij, konferenc delegacij in drugega. Tudi o sejah teh organov redno informira delavce preko Železarja.

Na eni preteklih sej je odbor za informiranje sprejel pobudo samoupravne delavske kontrole, da se poslovna poročila dopolnijo še s podatki o gibanjih v širši družbenopolitični skupnosti. V poslovnem poročilu za prvi kvartal letošnjega leta smo te podatke že imeli, člani odbora pa so ocenili, da je zdaj taka oblika primerna za obravnavo. Pri tem so poudarili, da lahko vsakdo, ki želi določene informacije, te iz poslovnega poročila tudi dobi, tistim, ki pa niso

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje z dne 23. maja objavljamo proste delovne naloge:

— I. vratar, šifra 5545, D-3, 7. ktg., 4 osebe,
— varnostnik, šifra 5544, D-3, 9. ktg., 4 osebe.

POGOJI:

Ad 1 — poklicna šola, eno leto delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok.
Ad 2 — poklicna šola, dve leti delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok.
Dela so primerna za moške. Posebne prijavitelje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne, Jesenice, C. železarjev 8.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ŽELEZARNE OD 23. DO 29. JUNIJA

16. junija, Sašo MANDELJC, vodja TOZD bluming štel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
17. junija, Valentin MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4/a, ☎ 83-345.
18. junija, Emil AŽMAN, vodja sektorja novogradenj, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-243.
19. junija, Albina TUŠAR, član PO, Blejska Dobrava 16/b, ☎ 83-082.
20. junija, Srečo MEŽNAR, vodja TOZD Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107/a, ☎ 89-040.
21. junija, Jože OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče 21, ☎ 80-357.
22. junija, Vladimir OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1/a, ☎ 81-727.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 16. 6.	FRANC BERNIK	IGOR LOGAR
TOREK — 17. 6.	MIROSLAV ZUPAN	MARJAN ENDLIHER
SREDA — 18. 6.	IVAN SLAMNIK	ZVONKO MEDJA
ČETRTEK — 19. 6.	JOŽE RAVNIK	FRANCI ZUPANČIČ
PETEK — 20. 6.	MITJA KERSNIK	ALOJZ VARL
SOBOTA — 21. 6.	VLADO REPE	BORUT CEGNAR
NEDELJA — 22. 6.	VANDA ENIKO	PAVEL ZUPAN

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 16. do 21. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.
V soboto, 21. junija, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mr. dr. Bela Gazafi.
Za vatrostalno: od 9.30 do 10.30
POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.
Za borce: od 13.30 do 14.30.
V soboto, 21. junija, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

KADROVSKO GIBANJE V MAJU

	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PREKINILI DELOVNO RAZMERJE				dejanost stanje 31.5.1986	planirano število zaposlenih
	iz JLA	študenti	ostali	SKUPAJ	iz JLA	disciplinsko	po okolišnih okoliščinah	upokojeni		
PLAVŽ	1		1	2				2	195	205
JEKLARNA					1	1	2		676	702
LIVARNA									82	82
VALJARNA HL.ŠT.			1	1		2		2	338	360
VALJARNA ŽICE			1	1					153	165
VALJ. DEB. PLOČ.			1	1			1	1	198	205
HL. VALJARNA BELA					4	2	1		270	279
HL. VALJARNA JES.	1			1		1			202	204
ŽIČARNA					3	1		1	219	240
PROFILARNA						3			58	63
V RATNI PODBOJI									52	50
JEKLOVLEK					2		1		139	144
ELEKTRODE					2		1		252	251
ŽEBLIARNA						1			78	82
STROJ. DELAVNICE			1	1	3	1	5	1	298	330
REMONT. DELAVNICE	2			2			1		502	507
VZDRŽEVANJE					4				561	563
ENERGETIKA					1		1		238	247
TRANSPORT		6	6	1				2	358	374
IS KO-PI								2	300	281
DS K S I		15	15					2	333	346
PRIPRAVNIKI S.V. VS ŠOLA									28	-
DS E T N					1		3	1	491	485
DRUŠBENA PREHRANA			4	4	1		1		187	190
SKUPAJ	4	30	34	23	12	17	16	-	6208	6355

* -13 delavcev v počitniškem domu Crikvenica

ODŠLI SO

UPOKOJENI:

Ivan BERLOT, 1932, Plavž, 33 let v Železarni.
Angelca BOHINC, 1932, Plavž, 35 let v Železarni.
Milan BUDJA, 1924, Komercialni sektor, 30 let v Železarni.
Mehmed CIMIRATIČ, 1926, Splošna varnostna služba, 30 let v Železarni.
Slayko JANŽEVEC, 1925, Valjarna bluming štel, 38 let v Železarni.
Ivan KEJŽAR, 1928, Žičarna, 33 let v Železarni.
Sakib KLJUČANIN, 1932, Jeklarna, 30 let v Železarni.
Rudi KOCIJANČIČ, 1928, OTK, 39 let v Železarni.
Jana KOŠIR, 1935, Splošni sektor, 35 let v Železarni.
Janez KOVAČIČ, 1928, Jeklarna, 20 let v Železarni.
Franc POKLUKAR, 1928, Strojne delavnice, 35 let v Železarni.
Anton PREŠEREN, 1927, Transport, 37 let v Železarni.
Marija SVETINA, 1930, F.R.S., 35 let v Železarni.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Milorad STANIŠIČ, 1933, Valjarna debele pločevine, 17 let v Železarni.
Leon VIDIC, 1933, Transport, 34 let v Železarni.
Aibin ZGAGA, 1928, Valjarna bluming štel, 31 let v Železarni.

ODBORI ZA GOSPODARSTVO

TOZD Plavž

V maju so v TOZD Plavž zaostali za 1464,9 tone grodlja za planom, je ugotovil odbor za gospodarstvo v tej temeljni organizaciji na 12. seji 3. junija. Vzrok za to, da so maja naredili »samo« 11.535 ton grodlja, je v slabi kakovosti koka in rude, v pregorevanju pihalci in v zastojih.

V juniju bodo izdelali 11.000 ton grodlja. V tem mesecu, predvidoma 25. junija (v kolikor ne pride do te-

žav na stiku sedlo-jašek), bodo ustali tudi peč številka 1.

Odbor se je seznanil tudi s sklepi 14. seje odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Jesenice in z odgovorom, ki ga je pripravilo obratovodstvo.

Enemu izmed delavcev TOZD Plavž je odobril dvoje oken iz zapuščene stavbe bivše garderobe Vatrostalne.

TOZD Valjarna bluming štekel

Odbor za gospodarstvo v TOZD Valjarna bluming-štekel je na 11. seji 28. maja, potrdil plan za junij v skupni višini 31.680 ton (16.650 ton za bluming in 15.030 ton za štekel). Pridrži pa si pravico (v primeru, da ne bo dovolj naročil za termično obdelavo, da proti koncu meseca naredi rebalans plana. Kljub temu, da OPP zagotavlja dovolj naročil za termično obdelavo (po planu naj bi ta znašala 2200 ton), zaenkrat vidijo možnost le za 1100 ton termične obdelave.

Odbor je obravnaval tudi analizo zvišanja oziroma znižanja stroškov, nadurno delo ter proizvodnjo v aprilu. Ugotovil je, da je aprila prišlo do zvišanja stroškov za 78.438.520,99 din (pri vložku za 26.773.672 din, pri predelavi pa za 51.664.849 din). Vzroki niso posebej omenjeni. Tudi proizvodni načrt ni bil v celoti izpolnjen (98,8 %). Izplen na šteklju je bil za 0,9 % nižji od planiranega, na blumingu pa za 3 %. Opravili so tudi 1212 ur nadurnega dela, kar pa je še vedno pod povprečjem Železarne. Pri njih namreč to zneso 2,2 % na dejansko opravljene ure, medtem ko povprečje v Železarni znaša 2,76 %.

Odbor predvideva, da se bo količina nadurnega dela povečala, ker bodo morali v žarilnici preiti na sistem dela 4+1, ker bodo kot uslugo za ži-

čno žarili žico KV 35. Vendar pa druge možnosti ne vidijo, saj bodo le na ta način lahko reševali probleme, ki so pomembni za vso delovno organizacijo.

Člani odbora so se seznanili tudi z ukrepi za zmanjšanje zalog v vseh temeljnih organizacijah. Od delavcev, ki so za izvedbo te naloge zadolženi, pričakujejo, da bodo probleme čimprej in čimbolj uspešno začeli reševati tudi v njihovi TOZD.

Odbor je Planinskemu društvu Javornik-Koroška Bela kot pomoč v materialu podaril pettonski »kvadrat 135«, društvo pa je v zahvalo za siceršnjo pomoč, ki jim jo nudijo, temeljni organizaciji bluming-štekel podarilo 35 kartic, ki omogočajo brezplačno prenočevanje v eni njihovih planinskih postojank. Obvestilo o tem je odbor sklenil objaviti na oglasnih deskah. Interesenti (zaželjeno je, da so to samo zaposleni in ne tudi njihovi svoji in da so pravi ljubitelji planin) bodo te kartice lahko dobili v tajništvo.

Odbor je zvišal tudi ceno za pogodbeno delo pri izkopu žilindre (na osnovi sklepa 7. seje, ki je bila 26. decembra). Prejšnji znesek, 1818 din za tono, je povečal za 37 %, tako da je nova cena, ki velja za obdobje december-april, 2490 din za tono, za naprej pa se bo znesek revaloriziral skladno z rastjo osebnih dohodkov.

TOZD Vzdrževanje

Iz TOZD VZDRŽEVANJE v letošnjem letu se nismo prejel nobenega zapisnika odbora za gospodarstvo (enaka ugotovitev velja tudi za TOZD Valjarna žice ter za Delovni skupnosti KO-FI in ETN). Tokrat pa smo (dne 3. junija) prejeli zapisnik 8. seje, ki je bila 12. maja.

Odbor je obravnaval kvartalno poslovno poročilo, informacijo o pripravi na organizacijske spremembe v Železarni, predlog sporazuma o združevanju sredstev v TOZD Valjarna bluming-štekel ter predlog sporazuma o temeljih plana raziskovalne skupnosti in posebne raziskovalne skupnosti za obdobje 1986-1990.

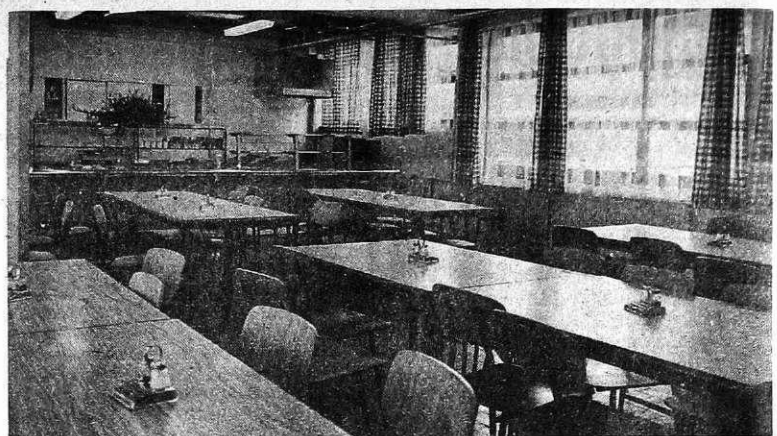
V zvezi s poslovnim poročilom je predlagal delavskemu svetu naj obravnava in sprejme bilanco uspeha z delitvijo, obravnavano na SDS, in ugotovi kazalce uspešnosti, razpravlja pa naj tudi o pripombi SDS vzdrževanja Javornik glede nagrajevanja in višine premij za vzdrževalce.

Predlagal je tudi, naj delavski svet obravnava pripombo SDS vzdrževanja HVB, da naj se točno prikaže prednost, ki bi jih prinesla nova organiziranost, pa tudi stališče iste SDS: da je v zvezi z organiziranostjo vprašljiva informiranost in samopravno odločanje. Delavski svet naj bi se prav tako opredelil do pripombe SDS vzdrževanja Bela, češ, da naj bi bila »skupna služba in Družbena prehrana en TOZD«.

Odbor je soglašal tudi s pogodbenim delom, ki naj bi ga opravili vzdrževalci Jeklarne (menjava vodil ter obnova hidravlike in varovanje spodnjega noža na škarkah na kontinuiti).

strokovna ekskurzija

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice organizira od 25. do 28. septembra strokovno ekskurzijo v Železarno Nikšič in ladjedelnico Veljko Vlahovič v Bijeli, z ogledom znamenitosti Črne gore. Cena je 44.000 dinarjev, od tega prispeva ZIT 5.000 dinarjev. Informativne prijave do 30. junija zbirajo: ZUPAN (int. 25 61), CE-GNAR (int. 20 38), SODJA (int. 27 48).

Delilnica hrane za sodelavce priprave vložka, ki so jo odprli 9. junija (foto I. Kučina)

TOZD Elektrode

Odbor za gospodarstvo v TOZD Elektrode je na 13. seji 20. maja potrdil predlog operativnega plana (1.770 ton). Družbeni plan je zmanjšan za 100 ton aglomeriranih praškov, ker investicija še ni končana. V tej količini je zajetih 1.250 ton oplaščenih elektrod, 260 ton ognjevzdržnega materiala in 120 ton varilnih žic, ostalo pa so taljeni varilni praški, aglomerirani varilni praški in elektrodne mase. Izvoziti nameravajo 550 ton oplaščenih elektrod.

V aprilu so dosegli skupno načrtovano proizvodnjo, 2.032 ton, kar pomeni, da so za 9,9 odstotka presegle plan. Načrta niso dosegli pri aglomeriranih praških, ker — kot smo že omenili — investicija še ni bila končana. Odprema je bila celo nekaj večja kot proizvodnja. Zaloge so se zmanjšale na 557 ton. Izvozili so 615 ton izdelkov. Opravili so tudi 1.223 ur nadurnega dela (za maj so načrtovali 990 ur nadurnega dela).

Odbor se je seznanil tudi z informacijo o poteku končnih del pri novi investiciji za proizvodnjo aglomeriranih praškov. Ugotovil je, da je s kon-

čnim preizkusom naprave treba počakati na strokovnjaka iz Oerlikona. Urediti bi bilo treba tudi hlajenje praška in odpravljanje. Težave imajo tudi s kadri. Da so sploh lahko začeli poskusno proizvodnjo, so morali delavce prerazporediti iz drugih oddelkov temeljne organizacije. Težave pa se pojavljajo tudi v drugih oddelkih, saj kar pet delavcev, ki delajo na ključnih delovnih mestih, odhaja v JLA.

Čeprav je bilo dogovorjeno z vodjem vzdrževanja jeseniških obratov, vzdrževanje ni poslalo spiska rezervnih delov in elektromotorjev, ki jih v TOZD Elektrode potrebujejo za nemoteno delo strojev in naprav, zato jih morajo imeti stalno na zalogi.

Ugotavljajo pa tudi, da so v TOZD Žičarna začeli bolj paziti na odrez lunke, zato se je izboljšala kakovost valjane EO žice. Ozko grlo še vedno predstavlja rezanje in vlečenje žice. Odbor ugotavlja, da bo treba uvesti še tretjo izmeno, če delavci rezalnice ne bodo pripravljeni delati dodatno tudi na nočni izmeni.

Odbor je učencem 2.dk CSUI, razredni skupnosti 4.met.CSUI in 3.b/AD SS ekonomske in družbene usmeritve Kranj podaril po dva zavarka (4 kg) elektrod Jadrans S Ø 2,5 mm, Zvezi organizacij za tehnično kulturo pa 80 kg raznih ostankov žice. Dvema sodelavkama je dovolil odkup plastičnega soda.

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS priprava dela, materialna služba, težka obdelava 1 in 2, strugarna 1 in 2, orodjarna 1 in 2, konstrukcijska delavnica 1 in 2, ključavničarji strojev, kovačnica-kalilnica ter strugarna valjev Javornik in Bela. SDS priprava dela v zvezi z izvajanjem sklepov prejšnjega sestanka ugotavlja, da streha na kontroli še ni popravljena. Opozarja tudi, da je kadrovska zasedenost v nekaterih oddelkih v TOZD Strojne delavnice že zelo kritična. »Če se bo tak trend pomanjkanja nadaljeval, pravijo, »ne bomo mogli več zagotavljati izdelavo rezervnih delov za proizvodne TOZD«. Višina osebne premije v njihovi temeljni organizaciji po oceni SDS ne deluje več stimulativno. Zato predlagajo, da naj se jo zviša, ali pa ukine. SDS materialna služba v zvezi s poslovnim poročilom pripominja, da se je vrednost zalog v temeljni organizaciji povečala zaradi novih planskih cen in ne zaradi novih delov. SDS težka obdelava

zahteva pojasnilo v zvezi z »listo deficitarnosti«, ki jo je sprejel delavski svet. Po njihovem mnenju bi namreč morali biti na tej listi tudi strugarji. Zanimaja jih tudi, zakaj v kantinah ni mogoče kupiti delicatnesne hrane za denar. Enaki vprašanji zastavlja tudi SDS težka obdelava 2, poleg tega pa zahteva odgovor tudi še o izračunu odstotka norme, ker se pri tem čuti zapostavljeno (večji del rezervnih delov izdelajo v težki obdelavi). SDS želi, da bi se sestanka njihove skupine kdaj udeležil tudi kdo od vodilnih delavcev. SDS orodjarna ima pripombe k preskrbi dela v orodjarni ter k normiranjem čez mesec in ob koncu meseca. Po njihovem mnenju priprava dela ne naredi vsega, kar bi morala. Pritožujejo se tudi nad čakalno dobo pri zobozdravniki. Pravijo, da se s pridobitvijo enega zobozdravnika stanje ni prav nič popravilo, opazajo pa tudi, da zobozdravniki delajo tudi za zunanje stranke. SDS konstrukcijska delavnica 1 in 2 menita, da je doseganje planskih obveznosti vprašljivo predvsem zaradi kadrovske situacije v temeljni organizaciji (upokojitve, odhodi v JLA), zaradi problemov v zvezi z napredovanjem na delovnem mestu (v primerjavi z drugimi obrati v TOZD), stimulacij in višine osebnega dohodka. V zvezi z listo deficitarnosti pa jih zanima, kdo jo je sestavljal in zakaj je niso obravnavali po samoupravnih delovnih skupinah. Vprašujejo pa tudi, zakaj v kantinah ne prodajajo solate, in prosijo, da se ta problem uredi. SDS kovačnica — kalilnica vprašuje, kako je s popravilom odvodnih cevi nad ognjiščem v kovačnici. Tudi kovače moti, ker v kantinah ne morejo več kupiti solate. Člani SDS strugarna valjev Javornik in Bela so predlagali, naj se popravi (poravna) cesta, ki vodi od vratarja na Javorniku skozi podvoz pod železnico do glavne ceste.

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS ključavničarji 1 in 2, instalacija 1 in 2, montaža 1 in 2, žerjavni 1 in 2, hidravlika in pnevmatika, elektrodelavnica, elektrožerjavni, delavnica elektrostrojev 1 in 2 ter RTA 1, 2, 3, 4, 5 in 6. SDS instalacija 1 in 2 polemizira z očitkom vodje TOZD, češ, da so oni krivi, da kalorimeter na Vratnih podbojih ni vgrajen. »Mislimo, da ni treba širiti takih klevet«, pravijo, »saj samo škodujejo ugledu inštalaterjev«. Trdijo, da jim toplotna energija ni omogočila vgraditi kalorimeter, čeprav so že vse pripravili. Dejali so jim namreč, naj počakajo na njihovo »komando«. Inštalaterji želijo, da se o tem obvesti vodstvo Vratnih podbojev. Glede Družbene prehrane pa pravijo takole: »Opozarjamo, še enkrat, naj se obvesti Družbeno prehrano, da zaradi zunanjih firm naša malica traja eno uro in pol. Sprašujemo tudi, zakaj po novem ne moreš kupiti določene hrane ločeno,

temveč moraš vzeti tisto, kar imajo na jedilniku. Glede na po- višanje vrednosti bona se malica kvalitetno ni popolnoma nič spremenila«. SDS hidravlika in pnevmatika vprašuje, kdaj bo dograjena delavnica HIP. V zvezi z listo prosilcev za stanovanja pa jih zanima, če bodo ti sposobni plačevati ekonomsko stanarino za nova stanovanja. SDS elektrodelavnica namiguje na problematičnost prikazovanja osebnih dohodkov s primerjalnimi izračuni pred referendumom: »S primerjalnimi izračuni pred referendumom so nam bili na izplačilnih listih prikazani bistveno večji osebni dohodki kot sedaj, ob, recimo, enakem delu, kot nam kaže praksa. Poslovni rezultat bi bil enak tudi, če bi referendum uspel«. Vprašujejo tudi, kako daleč smo s čistilno napravo, za katero smo nekaj sredstev že zbrali. SDS RTA 3 in 4 imata podobne težave v zvezi z malico kot nekatere druge SDS, ki smo jih že omenili: »Ker TOZD Družbena prehrana kljub prizadevanjem ne more narediti reda pri izdajanju toplega obroka (tuje firme), SDS zahteva, naj odbor za družbeni standard oziroma poslovni odbor s posebnimi ukrepi napravi red na tem področju in zagotovi normalno službo. Če pa to ni mogoče, naj omogoči delavcem prehranjevanje zunaj Železarne«. Pripombe sta imeli tudi o poslovanju v prvem trimesečju: »Odstopanje fizičnega obsega proizvodnje ne moremo sprejeti ravnodušno. Poslovni odbor oziroma vodstvene strukture naj s posebnimi ukrepi zagotovijo boljše delo in s tem uresničevanje resolucijskih usmeritev«. Odbor za družbeni standard SDS vprašujeta, zakaj se število prosilcev stanovanj ne zmanjšuje, kljub temu da se število zaposlenih ni spremenilo, ter koliko stanovanj je last železarne in kdo v teh stanovanjih živi. Pod razno sta SDS pregledali tudi dnevni red 10. seje delavskega sveta TOZD Remontne delavnice in se zastavili ob predlogu za odobritev osebnih kategorij. Skupini dvomita, da je odobritev osebnih kategorij pravi način za reševanje kadrovske problematike (»ob znanem dejstvu, da čaka na zaposlitev mnogo mladih strokovnjakov«). Če se bo kadrovska problematika reševala z osebnimi kategorijami, menijo člani obeh SDS, »potem je potrebno upoštevati tudi nekatera druga delovna mesta v obratu, ki so z gradnjo Jeklarne 2 dobila nove naloge in so se njihove obveznosti razširile«.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, elektroenergetiki 1, 2, 3 in 4, parne naprave 1, 2, 3 in 4, delavnica toplotne energije, delavnica elektroenergetije, delavnica PIV-energije ter PIV energija 1, 2, 3 in 4. SDS vodstvo TOZD v zvezi z novo organiziranostjo Železarne omenja, da so že pri prvi reorganizaciji leta 1967, zaradi specifičnosti energetike, zahtevali lasten TOZD, dobili pa so ga pri drugi reorganizaciji, leta 1977. Poudarjajo, da je »energetika Železarne lahko le kot enotna organizacija za Železarno« in da »ni primeren noben način, ki tega ne upošteva«. Pravijo, da bo predlagana združitev povzročila vprašljive ekonomske odnose. Glavni argument, ki ga navajajo je: »Energetika ima velika osnovna sredstva nasproti drugim, ki imajo zaradi večje kadrovske zasedbe večje število glasov«. Tudi vse štiri SDS elektroenergetiki so podobnega mnenja: »Nesprejemljiva je vključitev TOZD Energetike v TOZD Storitve. Zahtevamo ohranitev TOZD Energetike. Energetika skrbi za stalno proizvodnjo in distribucijo energijskih medijev: plinov, pare, vode, električne energije itd., ki so življenjskega pomena za vsako TOZD. Poleg tega tudi sami vzdržujemo osnovna sredstva ogromnih vrednosti. Opozarjamo na kratke roke — glede na obsežno delo, ki nas čaka ob izvedbi reorganizacije: referendum, sprememba statuta in SsS, volitve novih delavskih svetov itd. Sprašujemo, kdo bo nosil odgovornost, če se kljub reorganizaciji rezultati ne bodo izboljšali? Nekatera vprašanja pod razno se navezujejo na gornje razmišljanje. Pravijo namreč: »Sprašujemo, kaj je z ugotavljanjem individualne odgovornosti posameznika (posameznikov), ki so bili odgovorni za izvedbo SsS o skupnih osnovah in merilih za delitev OD ter metodologije in ki se je »delal«

osem let; s tem je bilo zavrto kakršnokoli napredovanje na delovnem mestu. Povzročena je ogromna materialna in politična škoda, odgovornosti pa ni nobene, ker se individualist (individualisti) skrivajo za samoupravno sprejetimi sklepi«. Nadalje jih zanima, kaj je sedaj s prekatégorizacijo kritičnih delovnih mest in kako daleč je reorganizacija elektroenergetike in z izgradnjo Jeklarne 2. V prostoru, kjer dela stikalec RTP Bela, predlagajo namestitev klime naprave (zaradi neživljenjskih razmer). Vprašujejo pa tudi, kako daleč je izdelan projekt za nadzidavo RTP-Jesenice. Ne bo odveč, če v celoti povzamemo tudi pripombe SDS parne naprave 1 v zvezi z novo organiziranostjo: »Smatrajo, da za nas, ki združujemo delo v sedanjem TOZD Energetika, ne bi bilo ugodno, da bi bili ponovno združeni v TOZD Storitve, ker ne opravljamo samo storitve ampak energijo v veliki meri proizvajamo. Poleg tega moramo zadostiti potrebam po razni vrsti energije v vseh TOZD. Zato bi morali imeti neposreden stik z ostalimi nivoji v Železarni. Druga stvar pa so ekonomski odnosi, saj energetika razpolaga z visokimi osnovnimi sredstvi (visoka amortizacija) napram ostalim. Praksa preteklosti pa je pokazala, da se to ni dobro obneslo, saj smo bili prikrajšani pri sredstvih za vzdrževanje in obnovo oziroma nabavo novih osnovnih sredstev, ker nismo samo odločali, kako se bodo ta sredstva delila. SDS se pod razno pritožuje, da večkrat zmanjka tople malice (v popoldanskem času), obenem pa vprašuje, zakaj ni možno dokupiti solate, gorčice ali ajvarja. Podobnega mnenja v zvezi z reorganizacijo je tudi SDS parne naprave 2, ki pa jo vznemirja tudi naslednje vprašanje: »V informaciji, ki je bila objavljena v Železarni 10. aprila, ni nobenih konkretnih podatkov, za koliko bi se zmanjšali stroški, zastoji, število administrativnih delavcev in, ne nazadnje, na koliko bi se povečala produktivnost in kvaliteta našega dela s to, takojmenovano »optimalno«, varianto organizacijske strukture Železarne«. Kritični so tudi do poročila o poslovanju: »Na delitev celotnega prihodka in dohodka, delavci sedaj res nimamo vpliva, ker je to že določeno z resolucijami in prispevnimi stopnjami, ki smo jih že sprejeli. Na delitev čistega dohodka pa imamo pravico vplivati in spreminiti »predlog« delitve, ki je v poslovnem poročilu. Napaka je tudi v tem, da v poročilu delitev čistega dohodka sploh ni podana kot predlog. Poleg tega pa so vsa poslovna poročila že poslana na SDK, še predno smo jih delavci obravnavali in potrdili, kar se nam sploh ne zdi samoupravno, ker takoli samo potrjujemo »birokratsko« vsiljena poročila«. In dalje: »V poročilu ni nikakršne obrazložitve, zakaj nismo namenili planiranih sredstev za amortizacijo, oziroma zakaj smo planirali višjo stopnjo amortizacije od minimalne (obvezne), ki pa je potem nismo dosegli.« V zvezi s stanovanji jih zanima, če si je mogoče, glede na kadrovske problematiko, izbrati kakšno prioriteto. Pod razno pa ugotavljajo, da z osebnimi dohodki spet zaostajajo in obenem vprašujejo, »kje je denar, ki je bil prikazan na primerjalnih obračunih«. Za samostojno TOZD Energetika se zavzemajo, s podobnimi argumenti, kot smo jih že omenili, tudi SDS parne naprave 3 in 4 ter delavnica toplotne energije. SDS delavnica elektroenergetije pa pravi, da v »predvideni reorganizaciji ne vidijo povečanje dohodka temveč naraščanje generalnih delovnih mest«. »Rast dohodka vidimo v modernizaciji proizvodnih agregatov in s tem v zvezi zmanjšanje delovnih mest«, zatrjuje ta SDS in poudarja, da ji »v novi organiziranosti pripada svoj TOZD«. Sklep, ki ga je SDS sprejela na sestanku 15. aprila, (garderobne omarice), do 12. maja še ni bil realiziran. SDS, ki sestavljajo oddelke PIV energije, glede nove organiziranosti niso imele bistvenih pripomb, če izvajamo stališče, da »smo približno takšno organiziranost že imeli«.

(se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

UČENJE ZGODOVINE NOB V ŠOLAH

»Učenje zgodovine NOB bi moralo biti bolj privlačno« se je glasil naslov članka v Delu v petek, 30. maja. Članek je povzetek vsebine seje medobčinkega sveta ZZB NOV za Gorenjsko, ki je bila 29. maja na Jesenicah.

Članek sem prebral večkrat, ker nisem mogel verjeti, da so se zbrali samo zato, da bi rešili problem, ki je mogoče danes za marsikoga največji in najresnejši. Pišem zato, ker se čutim prizadetega, saj sem prav na tem področju dela dve desetletji. Ne trdim, da je vse prav in dobro. Vendar mislim, da so preveč posploševali. Konkretno bi morali napisati, kje je učenja zgodovine NOB premalo. Zato bom vsaj jaz konkreten in povedal, kar sem prepričan. Sicer se bodo članku v Delu čudili tudi osnovnošolski učenci in pomilovali svoje tovarišice, ki vlagajo veliko naporov, da bi mladini približale zgodovino NOB.

Precej dobro poznam delo na tem področju v šolah Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli in Tone Čufar na Jesenicah. Tovarišica Bratunovi in Hribernikovi bi morali ob koncu šolskega leta podeliti priznanje za delo, čas, kilometre prehojenih in prevoženih poti v kraje borb in spomenikov NOB; poleg tega še za krožek na šoli, proslave, obiske borcev, snemanje, pisanje, preverjanje spisov, izdajanje šolskih glasil na temo borci so nam pripovedovali in kaj. Več zares niso zmogle.

Pri tem sprašujem, če so imeli udeleženci seje pred seboj tudi učbenik zgodovine za 8. razred, tako kot ga imajo učitelji zgodovine na začetku šolskega leta. Učbenik so napisali znani strokovnjaki, pomagal pa je tudi mednarodno priznani zgodovinar in bорец NOB profesor dr. Tone Ferenc. Učbenik ima 140 strani. Če ga še tako prebiraš, ugotoviš, da mu ni kaj vzeti, če bi mu pa dodali, bi ostalo še manj časa za vse tisto, kar že mnogi dodajajo in kar bi udeleženci seje še hoteli.

Omenil sem delo na dveh šolah. Menim, da tudi na ostalih osnovnih šolah ni dosti drugače. Strinjam se, da lahko učitelj napravi uro zgodovine zanimivo in privlačno. Enim to uspe bolj, drugim manj, pa če se še tako trudijo. Moramo priznati, da tudi borci, ki pridejo na šole, ne pritegnejo učencev vsi enako.

Od dveh desetletij med učenci so mi najbolj ostali v spominu prav po-

hodi in obiski krajev iz NOB. Nikoli v življenju ne bom pozabil obrambnega dne, ki smo ga imeli že dan po dnevni ekskurziji v Bihač, Drvar na Kozaro in v Jasenovac. Na tem obrambnem dnevu je učenka pripovedovala sošolki, kako je bilo na ekskurziji, kaj smo videli in doživeli. Rekla je: »Sinoči me je mamica spraševala, kako je bilo. Odgovorila sem ji, da tega ni mogoče povedati, ampak da je to treba doživeti. Rekla sem ji, da jo bom popeljala po isti poti, ko bom šla v službo in bom prvo plačo namenila za to pot.«

Biti z učenci v Titovi pečini ali na uri zgodovine na Kozari, položiti venec, imeti recital, si ogledati muzej in spomenik v Jasenovcu so doživljaja za učence in učitelje, ki so z njimi. Kaj pomaga v učilnici govoriti o Kozari? Kozaro je treba obiskati, se pokloniti žrtvam in tam govoriti o zgodovini, povedati učencem o najmlajši herojinji Kozare sedemnajstletni Lepi Radič, ki so jo po mučenju obesili na akacijo.

Doživeti in spominov s pohodov in ogledov obeležij NOB bi bilo za debelo knjigo. Kaj vse bi lahko napisali o Pionirskem odredu Jožeta Zupana Ježka, če bi opisali njegove začete in uspehe na pohodih za dan mladosti in na Smuku karavanških kurirjev NOB. Kako uspešni so bili prav s svojo mlado tovarišico za zgodovino na tekmovanju Tito-revolucija-mir.

Ob 30-letnici osvoboditve smo samo v TV 15 objavili več kot petdeset člankov in pogovorov z borci, za kar nam je uredništvo časopisa dalo pohvalo.

Prav je, da so na seji o tem razpravljali. Že prej smo včasih omenjali vrzeli, ki so zlasti na srednjih in poklicnih šolah ali na šolah usmerjenega izobraževanja. Napaka pa je, da je vse posplošeno, da ni imen ne šol ne učiteljev in da sedaj lahko vsi pričakujejo »boljše« predavatelje. O glavnih ovirah, ki nas je vedno spremljala pri tem delu, denarju, na seji niso govorili.

Ze enkrat sem predlagal, da bi morali vsi naši učenci po poteh NOB, po

poteh spominov in bratstva, obiskati najbolj znane kraje bitk, zmag in trpljenja, kot so Bihač, Jajce, Drvar, Neretva, Sutjeska, Kozara in Jasenovac. To bi bil mesec mladosti, kar bi mogoče tudi zmogli, če bi za to namenili del denarja, porabljenega za šafeto in njeno motorizirano spremstvo, del pa za skromnejšo, a prav tako lepo in pristržno proslavo 25. maja na stadionu JLA v Beogradu.

Zaradi bolezni sem že trikrat odpovedal pohod z učenci osnovne šole Tone Čufar po partizanskih poteh, po poteh kurirjev NOB. Tovarišice svojih načrtov včasih ne morejo uresničiti tudi po naši krivdi, mogoče tudi po krivdi tistih, ki so jih na seji kritizirali. Upam, da članek v Delu ne bo prizadel tistih, ki graje ne zaslužijo.

Komisija, ki se bo sestala še pred koncem šolskega leta, kot je predlagano naj bolj trezno presodi situacijo. Predvsem pa ne smemo dajati vsega v en koš.

Članek v Delu je prav gotovo prizadel tudi učence današnje in preteklih generacij, ki so z nami učitelji, ne le zgodovinarji, hodili po partizanskih poteh.

Nekaj spominov na te pohode pa bom opisal jeseni v našem železarju.

Jaka Klinar

BRIGADIRJI
SMDB »Železar«!

V torek, 16. junija ste vabljeni na lokalno delovno akcijo, ki bo na Športnem igrišču Podmežaklo.

Zbor je ob 15. uri pred športno halo.

ZDRAVO!

POBRATENI
TABORNIKI

Na osnovi dosedanjega plodnega sodelovanja pri taborniški dejavnosti, zato da bi se bolje spoznali, zato da bi krepili medsebojne vezi in negovali vrednote NOB in revolucije v taborniški organizaciji, pa tudi zato, da bi to izročilo prenašali na mlajše rodove, sta odred Črnege diamanata iz Trbovelj in Zveza tabornikov občine Jesenice dne 31. maja podpisala LISTINO O POBRATENJU.

S to listino sta se pobrateni organizaciji obvezali, da bosta stalno in aktivno sodelovali v razvijanju taborniških načel in dejavnosti. Program sodelovanja bosta organizaciji določili ob koncu vsakega leta za prihodnje leto.

Ob tej priliki se je delegacija ZTOB Jesenice udeležila 12. tradicionalnega pohoda na Čebine, nakar je bila v brunarici ZB Trbovlje na Vrheh podpisana listina o pobratenju. S strani ZTOB Jesenice jo je podpisal predsednik Franc Gomilšek.

Taborniki odreda Črnege diamanata iz Trbovelj so pripravili nepozaben prisrčen sprejem. Listina o pobratenju s strani trboveljskih tabornikov bo podpisana v oktobru na Jesenicah.

MG

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA
KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

ZAHTEVAJO MALO, DAJEJO VELIKO

»Čebelji pridelki so hrana in zdravilo. Sodijo med najkakovostnejšo hrano, ki istreza najstrožjim živilskim in zdravstvenim standardom. Hrana je pomemben dejavnik v mednarodnih odnosih. Trgovina s hrano se izkorišča za izsiljevanje, podcenjevanje in vsiljevanje političnih, gospodarskih, idejnih pa tudi vojaških razmer. Hrana postaja orožje. Tisti, ki jo imajo preveč, poskušajo vladati tistim, ki hrane nimajo. To orožje postaja posebno učinkovito danes, ko v nekaterih afriških deželah zdesetkano prebivalstvo strada, ko na sto tisoče ljudi umira ali pa zapuščata cela območja. S tem sta pa najbolj ogroženi njihova svoboda in neodvisnost. Vsled tega je pridelava hrane glavni pogoj za solidno pripravljen odpor napadalcu.

Ena najstarejših gospodarskih vej, ki ima precejšnjo tradicijo tudi v našem podnebnem pasu in ima največ prednosti tudi v pridelavi hrane v izjemnih razmerah, je čebelarstvo. Pred več tisoč leti so Kitajci, Armenci, Mongoli, Fenici, Egipčani, Grki, Rimljani in ostali narodi uporabljali čebele kot sredstvo za boj in odpor. Roje čebel so v bojih vrnilili sovražne vrste, v trdnjave ali pa na ladje. Jeseni 1942, ko so se morale enote narodnoosvobodilne vojske umakniti s Petrove gore, so pustili partizansko bolnišnico z več desetimi ranjenci. Poleg osebja za strežbo so imeli še trideset čebeljih družin in prav toliko koz. Kozje mleko in med so uporabljali za prehrano, vosek in propolis pa za previjanje ranjenih borcev. Bolnišnica z ranjenci je vzdržala v takšnih razmerah petinštirideset dni. Noben borec pa ni trpel zaradi lakote ali okuženih ran.

Zakaj je čebelarstvo tako privlačno v miru in nepogrešljivo v vojni? Predvsem zato, ker v razvoj čebelarstva ni treba dosti vlagati. Ne potrebuje energije, pa tudi reprodukcijskega materiala ne in ni odvisno od tuje tehnologije. Poleg tega čebelarstvo ne zahteva posebnega prostora in ne onesnažuje človekovega okolja. Po biološki in kalorični sestavi so čebelji pridelki univerzalna hrana, ki jo je mogoče v medicini uporabljati v posebne namene. Čebelarstvo je pri obrambnih pripravah zelo pomembno in se uvršča v prednostne dejavnosti. Z njim zagotavljamo hrano v kriznih in vojni razmerah.

Čebelja družina, ki jo dobro vzdržujemo, že prvo leto povrne vse, kar je bilo vanjo vloženo. Naše podnebje je zelo primerno za gojenje čebel. Čebelji pridelki vsebujejo visok odstotek vitaminov, aminokislin in eteričnih olj. Pretežno večino živil je potrebno uporabiti prav kmalu ter jih ustrezno shranjevati. Skoraj vsi izdelki po določenem času izgubijo hranilno in biološko vrednost. Pri medu pa ni tako. Med hranimo za nedoločen čas, pri tem ne izgubi niti hranilne niti biološke vrednosti. Med, propolis in ostali čebelji pridelki se sami konzervirajo, hkrati pa so odlični konzervansi ostalih izdelkov.

Darje Cuznar vedno najdejo še nekaj svojega. Tako so pred kratkim pripravili razstavo stare hišne posode z naslovom »V čem so kuhale naše babice«. V Planinici pod Golico in na Jesenicah so zbrali veliko posod za kuhanje v kmečkih pečeh, skled za žganje, zelje, štruklje in druge jedi. Razstavili so vrče za mleko in kavo, posode za peko kolačev, pogach in potice, pa tudi star kavni mlinček.

Mentorici se bosta udeležili seminarja, ki ga bo organizirala Gorenjska turistična zveza. Na njem bodo pregledali vse naloge tekmovanja in razmislili o marsičem, kar lahko uspešno popestri dejavnost podmladka.

Delo turističnega podmladka na tej jeseniški osnovni šoli je tako uspešno, da so kandidati za turistični nagelj.

Branko Blenkuš

KANDIDATI ZA
TURISTIČNI NAGELJ

Na osnovni šoli Tone Čufar na Jesenicah je posebno delaven turistični podmladek. Od vsega začetka so aktivno vključeni v tekmovanje, ki ga vodi in pospešuje Gorenjska turistična zveza. Pred približno dvema letoma so bili zelo uspešni na tekmovanju, ki ga je razpisal Pionirski list. Ob osvojitvi prvega mesta jih je obiskal Leopold Krese, predsednik Turistične zveze Slovenije, in jim izročil posebno priznanje.

Poleg nalog, ki jih razpisuje Gorenjska turistična zveza, mladi pod vodstvom mentorice Eme Vesek in

NASTOP NAŠIH
PEVCEV V
PREDDVORU

Pevci mlajšega mladinskega pevskega zbora smo se pod vodstvom tovarišice Stanke Mencinger na reviji pevskih zborov OŠ občine Jesenice tako dobro odrezali, da smo si pridobili pravico do nastopa na reviji pevskih zborov Gorenjske v Preddvoru.

Da bi tudi tu pokazali največ, kar znamo, smo se začeli takoj vestno pripravljati na nastop. Vadili smo tri pesmice: V dolinci prijetni, Ptička je žalostna in Lastovica. Disciplinirano smo hodili na vaje, saj nihče ni hotel zamuditi tega nastopa, ki je bil za nas novo doživetje.

V soboto, 24. maja, smo z avtobusom odpotovali v Preddvor. Prireditelj je bila v manjši dvorani, nastopili pa osem pevskih zborov. Pred nastopom smo v vaški šoli preganjali tremo s klepetom in opravičili se zadnje vaje. Nastopili smo kot predzadnji. Dvorana je bila polna gledalcev. Trema je minila takoj, ko je klavir zaigral prvi takt. Zapeli smo lepo, brez večjih napak. Po nastopu so nas tovarišice pričakale s pohvalami. Dobili smo malico.

Udeležili smo se tudi plesa, ki so ga priredili domačini na prostem za šolo. Nekateri od nas smo bili sploh prvič na plesu. S posnemanjem drug drugega smo kmalu osvojili prve plesne gibe. Kar prehitro je prišel čas, ko je bilo treba domov.

Dina, 4. r.,
OŠ Prežihor Voranc

SLAVKO TARMAN

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI
STOLETJA

15

Porodniški oddelek dunajske splošne bolnice je bil razdeljen na dva oddelka. Prvi oddelek, kjer je delal prof. Semmelweis, je bil namenjen vajam študentov medicine v porodništvu. Na drugem oddelku so se šolale babice. Tja študenti niso imeli vstopa. Na prvem oddelku je nad deset odstotkov porodnic umrlo zaradi porodniške mrzlice, na drugem oddelku pa le en odstotek. Oba oddelka sta bila drug poleg drugega. Semmelweis je razmišljal: »Če bi šlo pri porodniški mrzlici za tako imenovano epidemijo, bi moralo biti število žrtev tu in tam v ravnotežju. Razlika je nerazumljiva.«

Semmelweis je s študenti vedno znova in znova raztelesal trupla umrlih porodnic. Toda vedno je bilo enako: gnojenje in vnetje na vseh delih telesa, ne samo na maternici, temveč tudi na jetrih, vranici, bezgavkah, trebušni mreni, ledvicah in možganski opni. Skrbno je zasledoval vzroke bolezni, ki je morila nedolžne žrtve. Na prvem porodniškem oddelku je preiskoval žene, ki naj bi rodile, in tudi

tiste, ki so že rodile. Ob koncu leta 1846 je umrljivost na Semmelweisovem oddelku dosegla enajst in pol odstotka, na drugem oddelku pa en odstotek. Petnajst let pozneje piše Semmelweis: »Vse je bilo nejasno, vse dvomljivo, visoka smrtnost porodnic je bila nedvomna resnica.«

Leta 1847 je za infekcijo umrl Semmelweisov asistent profesor Kolletschka. Pri seciranju je neroden študent prof. Kolletschka ranil z nožem v roko. Zareza je bila neznatna in profesor se zanj ni zmenil. Zvečer naslednjega dne ga je napadla mrzlica in po dveh dneh je umrl. Dr. Semmelweis si je izprosil zapisnik o raztelesenju profesorja Kolletschka. Ko ga je prebral, se mu je zazdelo, da se mu udarjajo tla pod nogami: infekcija in vnetje bezgavk, žil, rebrne mrene, trebušne opne, ošrnika in možganske opne. Zdelo se mu je, da ne prebira zapisnika o mrtvem prijatelju, temveč onega od sto zapisnikov, ki jih je sam napisal o porodnicah, ki so umrle za porodniško mrzlico. Če so izvidi seciranja enaki, potem

je prijatelj Kolletschka umrl za infekcijo pri raztelesenju umrlih porodnic. Usoden pa je bil rez, ki ga je napravil nepreviden študent. Torej so on sam – Semmelweis – in njegovi študenti iz secirnice na neopranih rokah s preiskavami prenašali zle bakterije v ženska rodila, ki so posebno občutljiva za infekcijo. Tako je bil pretresen, da je resno pomislil na samomor. Obtožba, da je bil sam morilec nestetih porodnic, mu je kradla spanje. Do konca življenja se je ni rešil.

Mnogo let pozneje je zapisal: »Samo Bog ve za število tistih nesrečnih žena in deklet, ki so zaradi moje nepazljivosti odšle v prezgodnji grob.« Petnajstega maja 1847 je na prvem oddelku porodnišnice objavil naslednji razglas: »Od danes, 15. maja 1847, je vsak zdravnik ali študent, ki pride iz secirnice in preden vstopi v prvi oddelek, dolžan pošteno umiti svoje roke v posodi s klorno vodo.«

Semmelweis se ni poznal bakterij, ki povzročajo porodniško mrzlico in gnojna vnetja. Odkrili so jih šele približno trideset let pozneje. Toda odkril je, da jih prenašajo zdravniki in kirurzi na rokah in instrumentih. Tri desetletja pozneje je dr. Semmelweisovo odkritje postalo osnova asepse.

1. etnajstega maja 1847 se je začel usoden boj njegovega življenja. V tem mesecu je umrla le še desetina porodnic, v naslednjih mesecih pa samo še 3,04 odstotka.

Dr. Semmelweis je bil prepričan, da je na pragu uspeha. Toda v začetku oktobra je doživel hud udarec. Vseh dvanajst porodnic na oddelku je zbolelo za porodniško mrzlico, kljub najstrožjim preventivnim ukrepom. Devet jih je umrlo v nekaj dneh. Toda Semmelweis ni odnehal. Našel je vzrok prenosa okužbe z mrtvih na žive in z bolnikov na zdrave organizme. Sedaj je ukazal še ostrejšo ukrepe: umivanje rok in čiščenje ter razkuževanje instrumentov. Do tedaj so namreč brisali instrumente v neprelikane krpe.

Vzrok okužbe je bil na dlani. Semmelweis je opravil drugo odkritje v življenju. V prvi postelji drugega oddelka se je zdravila bolnica z gnojnim rakom maternice. Dr. Semmelweis in njegovi študenti so si temeljito sprali roke, preden so vstopili na porodniški oddelek. Potem pa so zaporedoma preiskali najprej bolnico z rakom in nato še ostale, ne da bi si umili roke in razkužili instrumente po vsaki preiskavi. Ob koncu leta 1847 je dr. Semmelweis prvič poročal o svojih spoznanjih. Njegove trditve so bile tako nove za svet porodničarjev in zdravnikov Evrope, da so preizkušena dejstva ostala brez odmeva. Šele angleški kirurg prof. Joseph Lister iz Glasgowa je Semmelweisovo odkritje uvedel v prakso.

AKCIJA NNNP 1986

Da bi uspešno izvedli aktivnosti, v okviru akcije NNNP 1986, je prav, da ocenimo vsa dosedanja prizadevanja.

V preteklih letih smo dosegli vrsto dobrih rezultatov pri krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozastite, podružbljanju sistema ter pri usposabljanju delovnih ljudi in občanov. Akcije so po vsebini bogate in vsestranskih oblik, zajele so širok krog delovnih ljudi in občanov ter strokovnih nosilcev in se v praksi potrdile kot pomembna oblika preverjanja celotne družbene organiziranosti, pripravljenosti in praktične usposobljenosti za opravljanje nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozastite. So pomemben prispevek k utrjevanju obrambne sposobnosti in varnosti na ravni občine, SR Slovenije in SFRJ, pa tudi k splošni stabilnosti družbenega razvoja.

V preteklih letih so imele akcije NNNP različne tematske poudarke: od obrambnih priprav, urejanja prostora za obrambo, oblik oboroženega in neoboroženega odpora, zaščite pred RBK nevarnostmi do organiziranja in delovanja enot civilne zaštite, enot narodne zaštite, večje prometne varnosti, boljše požarne varnosti in zaštite pri delu ter varovanja človekovega naravnega okolja itd. Predvsem v zadnjih letih, ko smo težišče aktivnosti prenesli nekje manj, drugje bolj uspešno na področje družbene samozastite, so delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih okoljih (v KS in OZD), sami našli in določili prednostne naloge. Pri tem so jih vodile trenutne in aktualne varnostne razmere in oce-

ne ogroženosti. S tem so se aktivnosti v okviru akcij NNNP tudi najbolj približale interesu (splošnemu in posamičnemu) ljudi, s čimer se tudi zagotavlja množičnost in aktivnost.

Akcije NNNP niso zamišljene kot kampanjske akcije v določenem obdobju, ampak kot stalna oblika, vsebinska oblika se uporablja le kot imperativ za spodbujanje akcije s poudarkom na določeni tematiki (tu gre za splošno preverjanje znanja in učinkovitosti na vseh področjih dela in na vseh ravneh organiziranosti itd.).

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih se je ob praktičnih izkušnjah oblikovalo spoznanje, da so akcije potrebne in da jih je treba razvijati tudi v prihodnje. Pogosto se srečujemo s slabostmi in

pomanjkljivostmi. Očitno je, da nismo povsod ustrezno organizirani, uspešni, dejavniki so premalo usklajeni in tudi planirane aktivnosti so včasih preveč odmaknjene od dejanskih potreb in interesov konkretnega življenjskega in delovnega okolja. Prevečkrat opravljajo specializirani dejavniki, ki jim je to redno delo.

Tudi pri obrambnem in samozastitnem usposabljanju delovnih ljudi in občanov se kažejo slabosti, saj ni vpeto v konkretno dogajanje na terenu, OZD itd. oziroma je še vedno premalo v funkciji celotnega vzgojno-izobraževalnega procesa. Ne glede na to, da imamo v naši občini veliko število oblik vzgoje in izobraževanja na tem področju, še vedno delujemo v mnogih primerih preveč odmaknjeno od ljudi in resničnih potreb, interesov in razmer, v katerih se nahajamo.

Z vključitvijo širokega kroga delovnih ljudi in občanov v teoretično in praktično usposabljanje bi prav gotovo dosegli višji nivo varnostne, samozastitne in obrambne kulture in zavesti, ki je ponekod zelo slaba (na primer: odnos do družbenega premoženja, proizvodnih sredstev in okolja, obnašanje v prometu, odnos

do nevarnih snovi in požarne varnosti in še bi lahko naštevali).

Zavedati se moramo, da akcija NNNP s svojo osnovno naravnostjo ne more odpraviti vseh problemov, lahko pa dodatno spodbudi odgovorne dejavnike (strokovne, upravne, samoupravne, znanstvene, družbenopolitične, vzgojnoizobraževalne in druge) pri odpravljanju pomanjkljivosti in slabosti. Ob upoštevanju temeljnih izhodišč, namena in cilja akcije NNNP, doslej opravljenih aktivnosti v njenem okviru in na podlagi mnenj, predlogov in pobud različnih dejavnikov v občini in republiki republiški svet za SLO in DS predlaga, da se aktivnost v okviru akcije NNNP v naslednjem obdobju osredotoči predvsem na dve področji:

1. Boljše varovanje in odgovornejši odnos do družbenega premoženja in

2. Varstvo človekovega okolja.

Sedanjí družbenoekonomski položaj in razmere na obeh področjih, tako v Železarni Jesenice kot celotnem območju občine Jesenice, ne zahtevajo podrobnejše utemeljitve take usmeritve. Obe področji sta v zadnjem času močno ogroženi, kar je bilo potrjeno tudi v skupščini SR Slovenije v zvezi z varovanjem družbene lastnine, znani so tudi ekološki problemi. Aktivnosti v zvezi z varstvom človekovega okolja se naj povežejo z akcijo Za zdravo in čisto Slovenijo, ki jo koordinirajo sveti za varstvo okolja pri občinskih konferencah SZDL.

Pri tem pa se je potrebno izogibati vsem skrajnostim, ki lahko zavirajo naš nadaljnji razvoj.

V omenjene aktivnosti se morajo vključiti vsi strokovni in drugi dejavniki, ki se že sicer ukvarjajo s tovrstno problematiko. Gre predvsem za večje angažiranje upravnih organov, inšpekcijskih služb, organov pregona in sodstva ter znanstveno-raziskovalnih institucij. Temeljna okolja temeljne organizacije in krajevne skupnosti naj ob pomoči vseh družbenopolitičnih organizacij in drugih dejavnikov pripravijo lastne konkretne aktivnosti ter spodbudijo tudi sprejem potrebnih ukrepov za izboljšanje stanja na teh področjih.

Očitno je tudi, poleg učinkovitega nadzora potrebujemo bolj izraženo zavest o potrebi po varovanju skupnih materialnih dobrin. To bomo dosegli tudi s sodobnejšimi prijemi v vzgojnoizobraževalnem procesu in intenzivnejšim delom družbenopolitičnih organizacij. Tudi pri varovanju človekovega okolja so mogoče številne konkretne akcije (na primer: evidentiranje in sanacija divjih smetišč, usposobitev zanemarjenih vodnih virov, varovanje gozdov itd.). Na drugih področjih (požarna in prometna varnost, civilna in narodna

zaščita, varstvo pri delu, samoupravna delavska kontrola), ki terjajo več časa, da dobimo ustrezne rezultate, pa bi morali v skladu z lastnimi ocenami in načrti, tako v KS kot v OZD, aktivnosti nadaljevati. Osnovno vodilo morajo biti dejanski, življenjski interes in potrebe delovnih ljudi in občanov. Odločitve o tej ali oni prioritati mora biti v skladu z varnostno oceno in oceno ogroženosti (če smo jo povsod sproti izdelali) ter spoštovati razvitost in stanje na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozastite).

Posebno pozornost bi morali nameniti tudi prevozu nevarnih snovi in požarni varnosti. Vse aktivnosti v akciji NNNP pa naj bodo smiselno in vsebinsko povezane tudi z usposabljanjem delovnih ljudi in občanov. Pri realizaciji programov bi kazalo vključiti različne strokovne in druge dejavnike ter skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami (SZDL, sindikat) izvajati politično mobilizacijsko akcijo. Tudi zvezna konferenca SZDL se je širše angažirala pri naporih za večjo prometno in požarno varnost ter vse frontne dele pozvala k odgovornejšemu odnosu do teh vprašanj. Lani je za področje požarne varnosti republiški izvršni svet sprejel vrsto ukrepov, letos pa tudi zvezni izvršni svet.

Nosilci, usmerjevalci in koordinatorji naj sproti spremljajo začrtane aktivnosti ter ocenjujejo stanje in razmere na posameznih področjih. Izboljševanje razmer je tudi temeljni cilj vseh naših družbenih prizadevanj za večjo učinkovitost in podružbljenost sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozastite. V omenjeno akcijo se vključuje tudi enota Poklicne gasilske reševalne službe.

Sandi Kotnik

Železarski globus

JAPONSKA

V prvi polovici letošnjega leta bodo štiri japonske železarske družbe Nippon Steel, NKK, Sumitomo Metal Industries in Kawasaki Steel izvozile 400.000 ton brezšivnih cevi na Kitajsko. Uporabili jih bodo za različne cevovode, ki jih gradijo oziroma jih bodo začeli graditi na Kitajskem.

VELIKA BRITANIJA

Na severu angleške pokrajine Yorkshire je pričel obratovati nov obrat za proizvodnjo cevi. Proizvajal bo brezšivne cevi s premerom od 35 do 200 mm in debelino stene 5 do 12,5 mm. Obrat bo pripadal državnemu železarski družbi British Steel Corp. Njegova letna proizvodna zmogljivost bo 400 ton teh posebnih cevi.

PROIZVODNJA V MAJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z dobrim delom je valjavcem uspelo preseči načrtovane rezultate tako pri skupni proizvodnji (108,5 %), kakor tudi pri prodaji (103,5 %).

Kampanja potisne peči je trajala od 7. do 17. maja in ni bila posebno uspešna, predvsem zaradi okvare nastavne naprave. Brušenje blumov še vedno ni zadovoljivo in sicer zaradi pomanjkanja delavcev in delno zaradi zastojev.

TOZD Valjarna žice in profilov

Zaradi prevelikih medfaznih zalog žice, ta TOZD tri dni ni obratovala in zaradi tega tudi ni mogla izpolniti planske obveznosti v skupni proizvodnji (90,8 %). Odprema — prodaja je bila dobra in z ozirom na gospodarski načrt presežena za 21,9 %.

TOZD Valjarna debele pločevine

Kljub težavam zaradi omejenega operativnega prostora za pretok materiala (novogradnje) in razdrobljenih naročil, je valjavcem uspelo z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo doseči (102 %), nekaj slabša pa je bila odprema, ki je bila dosežena s 96,8 %, vendar pa je bila načrtovana realizacija presežena zaradi visoke prodajne cene (boljši asortiment).

TOZD Hladna valjarna Bela

Z veliko težavo zaradi čedalje večjih zastojev in pomanjkanja delavcev, ter pozno dospelimi trakovi iz ČSSR, je valjavcem uspelo doseči z gospodarskim načrtom planirano skupno proizvodnjo (101,2 %). Prodaja in odprema pa je bila bistveno slabša (82,9 %) in sicer zaradi povečane količine uslug prevajanja in neodpremljenega izvoza zaradi pomanjkanja vagonov.

Kvalitetni asortiment je bil dober, kar se odraža tudi na visoki prodajni ceni.

TOZD Hladna valjarna Jesenice

Delno pomanjkanje delavcev, veliki zastoji, skoraj štirinajstdni neplanirani remont demaga, vse je botrovalo temu, da so valjavci le s skrajnimi naporami (delo na proste sote), uspeli doseči planske obveznosti v skupni proizvodnji (100 %). Odprema je bila slabša in dosežena le z 92,7 %.

TOZD Žičarna

Izredno pomanjkanje delavcev, predvsem na ključnih delovnih mestih, ter delno pomanjkanje naročil, predvsem v pleteni patentirani žici, je krivo, da žičarji niso uspeli doseči z gospodarskim načrtom predvidenih količin, niti pri skupni proizvodnji (89,2 %), niti pri odpremi — prodaji (89,0 %).

Patentirane žice je bilo narejene zelo malo, izredno dobra pa je bila proizvodnja nerjavnih žic.

TOZD Profilarna

Zaradi pomanjkanja naročil, predvsem na domačem trgu, je bil operativni program za 200 ton nižji od gospodarskega načrta. Vendar niti ta nižji program ni bil dosežen, niti pri skupni proizvodnji (95,5 %), niti pri odpremi — prodaji (84,0 %). Delni vzrok je pomanjkanje delavcev na ključnih delovnih mestih.

TOZD Vratni podboji

Obratovanje v tem mesecu je potekalo brez bistvenih problemov. Z ozirom na gospodarski načrt je bila skupna proizvodnja dosežena s 101,1 %, slabša pa je bila prodaja (83,7 %). Na zalogi je 82 ton podbojev za Alžirijo, kjer pa je prišlo do odpremi.

TOZD Jeklovlek

Kljub slabši kvaliteti vložka, neugodnih (drobnih) dimenzijah ter občasnih zastojih na schumagu, je proizvodnja v tem mesecu potekala dobro, saj sta bili tako skupna proizvodnja (104 %) in prodaja (100,4 %) v redu izpolnjeni. Enako tudi izvoz.

TOZD Elektrode

Proizvodnja v maju je bila razmeroma dobra. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 105,9 %, prodaja — odprema pa s 108,3 %. Tudi program izvoza je bil izpolnjen.

TOZD Žebeljarna

Pomanjkanje delavcev, zastoji in zelo drobne dimenzije, so žebeljarnem preprečile doseči planske obveznosti. Skupna proizvodnja je bila dosežena z 89,1 %, prodaja pa s 94,6 %.

Miloš Piščanec

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA MAJ 1986

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	14.200	13.000	11.535,1	81,2	88,7	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA	38.750	36.950	36.931,1	95,3	100,0	—	—	—	—	—	—	
— SM	22.800	22.800	22.822,2	100,1	100,1	—	—	—	—	—	—	
— EL	15.950	14.150	14.108,9	88,5	99,7	—	—	—	—	—	—	
— ASEA	6.850	6.850	7.785,6	113,7	113,7	—	—	—	—	—	—	
— LM	8.950	7.150	6.128,5	68,5	85,7	—	—	—	—	—	—	
— BBC	150	150	194,8	129,9	129,9	—	—	—	—	—	—	
LIVARNA	170	170	183,6	108,0	108,0	40	40	43,7	109,3	109,3	43,7	
— jeklo	169	169	180,7	106,9	106,9	40	40	43,7	109,3	109,3	43,7	
— kovino	1	1	2,9	290,0	290,0	—	—	—	—	—	—	
BLUMING-ŠTEKEL	28.750	26.250	28.482,4	99,1	108,5	5.080	4.250	4.428,0	87,2	104,2	4.399,1	
— bluming	14.650	13.550	15.512,1	105,9	114,5	250	250	105,0	42,0	42,0	100,0	
— štekel	12.000	10.600	10.729,3	89,4	101,2	2.730	1.900	2.086,2	76,4	109,8	2.117,9	
— štekel storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— termična obdelava	2.100	2.100	2.241,0	106,7	106,7	2.100	2.100	2.236,8	106,5	106,5	2.181,2	
VALJARNA ŽICE	8.800	8.400	7.623,6	86,6	90,8	1.970	1.970	2.126,4	107,9	107,9	2.401,7	
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	6.000	6.000	6.116,8	102,0	102,0	5.390	5.040	5.030,6	93,3	99,8	4.880,5	
— valjarna debele pločevine	5.550	5.200	5.214,1	94,0	100,3	—	—	—	—	—	—	
— valjarna debele pločevine storitve	450	800	902,7	200,6	112,8	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA BELA	8.100	8.100	8.196,7	101,2	101,2	7.130	6.480	5.906,4	82,8	91,2	5.374,9	
— hladna valjarna Bela	7.250	6.600	6.030,7	83,2	91,4	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarna Bela storitve	850	1.500	2.166,0	254,8	144,4	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA JESENICE	1.950	1.950	1.949,6	100,0	100,0	1.810	1.810	1.780,6	98,4	98,4	1.677,9	
— hladna valjarna Jesenice	1.950	1.830	1.837,5	94,2	100,4	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarna Jesenice storitve	—	120	112,0	—	93,3	—	—	—	—	—	—	
ŽIČARNA	3.330	3.330	2.969,7	89,2	89,2	2.390	2.390	2.031,2	85,0	85,0	2.127,1	
— žičarna	3.330	3.330	2.952,6	88,7	88,7	—	—	—	—	—	—	
— žičarna storitve	—	—	17,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
PROFILARNA	1.500	1.300	1.240,8	82,7	95,5	1.350	1.160	1.075,5	79,7	92,7	975,3	
— HOP	1.355	1.205	1.172,3	86,5	97,3	1.245	1.095	1.034,0	83,1	94,4	933,8	
— HOP storitve	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— rondele	65	65	39,8	61,2	61,2	65	65	39,8	61,2	61,2	39,8	
— diski storitve	30	30	28,7	95,7	95,7	—	—	—	—	—	—	
— deli za cestno ograjo	40	—	—	—	—	40	—	1,7	4,3	—	1,7	
SKLADIŠČE 38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VRATNI PODBOJI	120	120	121,3	101,1	101,1	120	120	121,3	101,1	101,1	100,5	
JEKLOVLEK	1.880	1.880	1.955,4	104,0	104,0	1.860	1.860	1.930,8	103,8	103,8	1.867,5	
ELEKTRODE	1.870	1.770	1.874,6	100,3	105,9	1.670	1.570	1.651,7	98,9	105,2	1.701,5	
— elektrode + varilna žica	1.370	1.370	1.365,8	99,7	99,7	1.370	1.370	1.361,7	99,4	99,4	1.417,9	
— varilna žica storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— varilni prašek	190	90	103,3	54,4	114,8	190	90	103,3	54,4	114,8	96,9	
— suha el. masa	50	50	120,0	240,0	240,0	50	50	120,0	240,0	240,0	120,0	
— ognjevarnični material	260	260	285,5	109,8	109,8	60	60	66,7	111,2	111,2	66,7	
ŽEBLJARNA	650	650	579,0	89,1	89,1	650	650	579,1	89,1	89,1	614,8	
SKUPAJ	116.070	109.870	109.759,7	94,6	99,9	29.460	27.340	26.705,3	90,7	97,7	27.164,5	
Elektrode Zagreb	—	—	—	—	—	250	250	457,6	183,0	183,0	457,6	
SKUPAJ	—	—	—	—	—	29.710	27.590	27.162,9	91,4	98,5	26.622,1	
Storitve	—	—	—	—	—	1.340	2.450	3.226,5	240,8	131,7	3.245,3	
SKUPAJ	—	—	—	—	—	31.050	30.040	30.389,4	97,9	101,2	29.867,4	

DRUGE SEJE SKUPŠČIN SIS

(Nadaljevanje s 1. strani)

alnih delavcev in psiholog, dva strokovna delavca sta skrbela za organizacijo in izvajanje socialno varstvenih pravic in vodenje skupne evidence, v centru pa so delali še računovodski in administrativni delavec ter direktor.

Osnutek samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela s centrom za socialno delo Jesenice za obdobje 1986–1990 ureja medsebojne odnose, določa način dela ter obseg in merila za oblikovanje ter vrednotenje programov centra za socialno delo kot izvajalske organizacije na področju socialnega skrbstva.

Poročilo o delu doma upokoencev dr. Franceta Bergija Jesenice v letu 1985

Dom zagotavlja ustrezne življenjske razmere ljudem, ki zaradi starosti, telesne ali duševne prizadetosti ali drugih posebnih okoliščin ne morejo (ali ne želijo) živeti sami ali v družini ter tistim, ki potrebujejo ustrezno obliko rehabilitacije, zaposlitve ali resocializacije. Takih ljudi je približno 5 % populacije, starejše od 65 let. Lani se je precej povečalo število bolnih oskrbovalcev, zato so temu poskušali prilagoditi bivalne prostore ipd. Od 171 postelje je bilo povprečno zasedenih 154 (poleti manj, pozimi več). Le za enajst oskrbovalcev pokriva oskrbno v celoti skupnost socialnega skrbstva.

Poročilo o dejavnosti delavnic za delo pod posebnimi pogoji v letu 1985

Dva delavca skrbita za delo in varstvo osemnajstih varovancev, ki opravljajo družbeno koristno delo (kooperantsko). Zal pa z njimi ne sodelujejo delovne organizacije iz jeseniške občine.

Osnutek samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela na področju varstva, usposabljanja in zaposlovanja duševno in telesno prizadetih oseb pod posebnimi pogoji za obdobje 1986–1990 določa način, obseg in merila za vrednotenje storitev, ki jih izvaja osnovna šola Polde Stražišar (ker v njenem okviru deluje Delavnica za delo pod posebnimi pogoji), ki opravljajo to dejavnost. Poleg tega je v sporazumu predvideno, da bo treba zaradi načrtovane gradnje avtoceste zagotoviti ustrezne nadomestne prostore za delavnice za delo pod posebnimi pogoji.

Stanovanjsko gospodarstvo

Skupščina stanovanjske skupnosti se bo sestala v četrtek, 19. junija, konferenca delegacij v Železnici na 18. junija ob 13. uri.

V tem mandatsnem obdobju bo skupščino vodil Božo Pančur, zbor uporabnikov Marija Miklič, zbor izvajalcev pa Franc Stegnar.

Prenos razpolaganja s stanovanjskimi enotami, kupljenimi iz sklada SPIZ, zveze borcev in starega občinskega fonda, v pristojnost reševanja odbora za solidarnost.

Doslej je odbor za solidarnost na podlagi veljavnega prednostnega vrstnega reda dodeljeval stanovanja, kupljena s sredstvi solidarnosti, komisija za dodeljevanje stanovanj pa stanovanja prisilcem iz starega občinskega sklada, sklada zveze borcev in sklada SPIZ za upokoence. Zaradi več različnih prednosti pa naj bi tudi dodeljevanje slednjih stanovanj prenesli na odbor za solidarnost.

Predlog aneksa k družbenemu dogovoru o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin in najemnin v letu 1986

Skladno s določili tega aneksa naj bi 1. julija 1986 izvedli v slovenskih občinah drugo spremembo stanarin (prva je bila 1. februarja). V jeseniški občini naj bi se prihodnji mesec povečale stanarine za 87 % ter tako dosegle in do konca leta zadržale v povprečju 1,52 % vrednost revaloriziranega stanovanjskega sklada. Tako bi ekonomsko stanarino dosegli do leta 1990 in s tem zagotovili enostavno reprodukcijo stanovanjskega sklada.

Brezplačni prenos poslovne stavbe na Industrijski 1a na Jesenicah

na delovno organizacijo Kres Jesenice je potreben zaradi reorganizacije bivšega BUSP v delovno organizacijo Kres in delovno organizacijo Dominvest. Delovne prostore, ki jih je prej uporabljal BUSP – TOZD Vzdrževanje, sedaj uporablja delovna organizacija Kres.

Otroško varstvo

Delegati zborov uporabnikov in izvajalcev skupščine skupnosti otroškega varstva Jesenice se bodo na drugi seji sestali 19. junija, istega dne zjutraj pa bo v Železnici tudi konferenca delegacij za to SIS.

Poleg pregleda zapisnika prejšnje seje bodo obravnavali še poročila o delu Vzgojnovarstvene organizacije Jesenice, Vzgojnovarstvenih enot pri osnovnih šolah in v razvojni stroški oddelka pri osnovni šoli Polde Stražišar za preteklo leto.

V tem mandatu bo skupščina skupnosti otroškega varstva predsedovala Metka Vister, zboru uporabnikov Andreja Narobe in zboru izvajalcev Olga Prezelj.

Konferenca delegacij Železarne je na prvi seji skupščine posredovala dve pripombi. Na obe pa je dobila odgovor že na sami seji. V zvezi s pripombo, da iz celotne vsote zaostajanja osebnih dohodkov ni razvidna dejanska razlika med osebnimi dohodki delavcev v negospodarstvu in gospodarstvu, ki opravljajo približno enaka zahtevna dela in v podobnih pogojih, je vodja skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti odgovorila, da so opravili točno analizo po metodologiji PND in kvalifikacijski strukturi kadrov, ta analiza pa je vsem na vpogled v skupni strokovni službi.

Glede racionalizacije poslovanja, na katero je konferenca delegacij opozorila, pa je predsednica zbora izvajalcev odgovorila, da je vse delo na področju otroškega varstva opravljeno na podlagi kadrovskih in delovnih normativov. Pri materialnih stroških ne morejo bolj racionalno trošiti sredstev, ker vsi vemo, da so igrače zelo drage, igra pa je v vrtcih osnova dela.

Poročilo o delu Vzgojnovarstvene organizacije Jesenice v letu 1985

Vzgojnovarstvena organizacija Jesenice je temeljna organizacija v okviru delovne organizacije Vzgojnovarstveni zavod Jesenice. Svoje vzgojnovarstvene enote ima razporejene v sedmih krajevnih skupnostih na širšem območju mesta Jesenic. Posluje preko člega leta in zagotavlja vzgojo, izobraževanje in varstvo otrok pet dni v tednu. Poslovni čas je prilagojen potrebam staršev, tako da so vrtci odprti do deset ur na dan. Če je dovolj prijav, organizirajo varstvo tudi ob sobotah.

V preteklem šolskem letu je bilo v dnevno varstvo vključenih 998 otrok, ki so bili razporejeni v 45 oddelkov. Med šolskim letom se število oddelkov ni spremenilo kljub manjšemu številu otrok (968), na ta način pa so sledili usmeritvam skupnosti otroškega varstva Slovenije in zmanjšali število otrok na oddelke.

Tudi za otroke, ki niso vključeni v dnevno varstvo, so poskrbeli. Zanje izvajajo 80-urni vzgojni program in skrajšani program priprave na osnovno šolo.

Vsi, ki so zaposleni v vzgojnovarstveni organizaciji, se trudijo, da bi se naši otroci v vrtcih počutili kar najboljše in da bi ob tem dobili kar največ vzpodbud za zdrav telesni in duševni razvoj. Kar priznamo, da imajo ob skoraj tisoč nadzornih delavcih več kot dovolj.

Da bi čimbolj kvalitetno izvedli svoj program, sodelujejo z vrsto institucij, naj jih navedemo nekaj: osnovno šolo, zdravstveno in higiensko službo, športnim društvom Jesenice, krajevnimi skupnostmi, taborniki, planinci, Društvom prijateljev mladine Jesenice, skupnostjo otroškega varstva, družbenopolitičnimi organizacijami v jeseniški občini in seveda s starši.

Tudi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije vzgojnovarstvene organizacije se aktivno vključujejo na vsa področja proble-

matike otroškega varstva, povemo pa naj še, da so v maju lanskega leta prešli na nov sistem obračunavanja oskrbnin.

Leto 1985 so zaključili ugodno, kljub temu pa je vprašljivo razreševanje problematike ustreznosti prostorov v posameznih enotah. Tudi sanitarne inšpekcije so že izdale nekaj odločb za ureditev prostorov (prostor enote na Hrušici, tla v enoti Julke Pibernik in Angelce Ocepek Tavčarjeva 3/a in okna v enoti na Tavčarjevi 3/b). Poskrbeti morajo tudi za okolico in igrišča in odpraviti posledice zime. In ob vsej tej skrbi za dobro počutje otrok si bodo prizadevali tudi za izenačevanje osebnih dohodkov z gospodarstvom.

Pri izvajanju svoje dejavnosti sledijo tudi novosti in na področju mladinske in strokovne literature, zmanjšuje jim pa sredstev za posodabljanje vzgojnega dela, to je za avdiovizualna sredstva, igrače in didaktični material.

Poročilo o delu vzgojnovarstvenih enot pri osnovnih šolah v občini Jesenice v letu 1985

Vzgojnovarstveno dejavnost predšolskih otrok izvajajo tudi v oddelkih vzgojnovarstvenih enot pri osnovnih šolah, in sicer v Kranjski gori, Mojstrani in Žirovnici.

V Kranjski gori deluje enota s petimi oddelki za otroke od tretjega leta starosti do vstopa v šolo, organiziran pa imajo tudi cibernavrtce. Ob koncu lanskega leta je bilo v enoto vključenih 105 predšolskih otrok (v dveh oddelkih pri šoli 51, v dveh oddelkih v Bežju 33 in oddelku v Ratečah 21 otrok). Glede prostorskih normativov je stanje najslabše v Bežju, sicer pa vzgojnovarstveno delo poteka v skladu z delovnim načrtom.

V Mojstrani otroci hodijo v nov vrt. Enota posluje s tremi oddelki, ki zajemajo 67 otrok. Pripravo na šolo v okviru celodnevnega varstva in vzgoje pa je obiskovalo 32 otrok. V tej enoti imajo težave pri zaposlitvi delavca za izvajanje programa male šole, zato bo ta problem potrebno rešiti v okviru cele občine.

V Žirovnici je potekala vzgojnovarstvena dejavnost v štirih oddelkih za 108 otrok. Cibernavrtce je obiskovalo 21 otrok, priprave na šolo pa je zaključilo 59 otrok s tem, da so bili vsi mali šolarji vključeni v celoletno pripravo na osnovno šolo. V tej enoti je problem v tem, da morajo precej otrok odkloniti, saj zaradi prostorske problematike ne morejo organizirati več oddelkov. Zaradi naraščajočih potreb bo potrebno v tej krajevni skupnosti razmišljati o dodatnem oddelku in hkrati tudi o rešitvi prostorske problematike.

Poročilo o delu v razvojnem oddelku za leto 1985

Razvojni oddelki delujejo v prostorih vzgojnovarstvene organizacije Cilke Zupančič na Koroški Beli. Specialni pedagog in varuhinja si prizadevata odpraviti ali ublažiti razvojne motnje otrok, da bi se kasneje lahko vključili v redne skupine, šole ali če je potrebno v ustrezne ustanove. Vsako leto je v oddelku šest do deset otrok v starosti od treh do šestih let. Ni potrebno posebej izpostaviti, da je delo pedagoga izredno zahtevno, saj mora program dela prilagoditi različnim starostnim skupinam in telesni ter duševni sposobnosti otrok. Pri svojem delu sodeluje tudi s pediatrom, logopedom, psihologom, fizioterapevтом in vzgojiteljicami v rednih skupinah.

Oddelki je organizacijsko vezan na osnovno šolo Polde Stražišar Jesenice, kar omogoča lažje strokovno povezovanje z delom te šole.

Zdravstveno varstvo

Na drugi seji se bodo sestali tudi delegati obeh zborov Občinske zdravstvene skupnosti Jesenice. Seja bo 23. junija, na njej pa bodo pregledali zapisnik prejšnje seje, obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana Medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj za obdobje 1986–1990, posebno pozornost pa bodo namenili obravnavi organiziranosti osnovnega zdravstva in njegovi aktualni problematiki v občini ter poročiloma o poslovanju Obratne ambulante Železarne Jesenice in Zdravstvenega doma Jesenice.

Na prejšnji seji so delegati izvolili za predsednika skupščine Daniela Ažmana, za predsednika zbora uporabnikov Matevža Maleja in za predsednika zbora izvajalcev Branimira Čeha.

Delegati Železarne so na prvi seji skupščine predlagali, naj bo največji poudarek na racionalizaciji dela izvajalcev na področju zdravstva, ne pa samo oziroma izključno na krčenje pravic uporabnikov. Vodja skupne strokovne službe je delegatom od-

govorila, da nadaljnje zmanjševanje skupne porabe pri izvajalcih ni možno. Strokovna služba je pripravila možne ukrepe za normalno izvajanje sprejetih programov in realizacijo nalog iz srednjeročnih planov SIS, pri tem pa je upoštevala tudi resolucijska določila o politiki izvajanja družbenega plana razvoja občine.

Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj za obdobje 1986–1990

O osnutku tega sporazuma so delegacije Železarne že razpravljale v okviru gradiva za prvo sejo skupščine. Gre za akt, s katerim občinske zdravstvene skupnosti v regiji določajo skupne razvojne usmeritve za področje zdravstvenega varstva, način zagotavljanja specialističnih in bolnišničnih zdravstvenih storitev, normativne za opravljanje teh storitev, merila za oblikovanje njihovih cen, obseg in način vzpostavljanja medsebojnih solidarnostnih odnosov in uresničevanje drugih skupnih nalog v okviru medobčinske zdravstvene skupnosti.

Organiziranost osnovnega zdravstva in njegova aktualna problematika

Tako kot večina družbenih dejavnosti, se je v preteklem srednjeročnem obdobju tudi zdravstvo ubadalo z veliki problemi, ki pa so bili ob razumevanju družbe in naporih zdravstvenih delavcev kar zadovoljivo rešeni.

V tej informaciji je poudarek na organiziranosti, delovanju in poslovanju dveh temeljnih organizacij Osnovnega zdravstva Gorenjske, to je Zdravstvenega doma Jesenice in Obratne ambulante Jesenice. Tudi ti dve temeljni organizaciji sta v zadnjih petih letih poslovali v težkih pogojih, predvsem zaradi splošnega padanja deleža družbenega proizvoda za družbene dejavnosti in pa zaradi gospodarskih težav, s katerimi so se srečevali delovne organizacije, med njimi tudi Železarna Jesenice, v letu 1984.

Zdravstveni dom Jesenice in Obratna ambulanta Železarne opravljata dejavnosti splošne medicine z nujenjem prve pomoči in prevozi z rešilnimi vozili, organizirano imata zdravstveno varstvo borcev, medicinsko dela s preventivo, laboratorijsko dejavnost, zobozdravstveno varstvo mladine in splošno zobozdravstvo ter specialistično (ortodontija, pedontologija), skrbijo za zdravstveno varstvo otrok, šolske mladine, žena, delujejo patronažna in babiška služba z nogo na domu, poleg teh pa delujejo še psihomentalni, pneumofiziološki dispanzer, fizioterapija in rentgen.

V Zdravstvenem domu je zaposlenih 138, v Obratni ambulanti pa 42 delavcev (podatki so za konec leta 1985). V kvalifikacijski strukturi zaposlenih prevladuje srednja izobrazba, specialisti predstavljajo nekaj več kot osem odstotkov, zdravniki ali zobozdravniki pa nekaj več kot petnajst odstotkov.

Mesto in vloga obeh temeljnih organizacij je v celotnem zdravstvenem varstvu izredno pomembna, saj večina pacientov dobi dokončno oskrbo v teh dveh TOZD, pa tudi zato, ker zdravnik v osnovni zdravstveni mreži s svojim strokovnim delom vpliva na ostale oblike zdravstvenega varstva (bolezenska odsotnost, poraba zdravil, bolnišnično zdravljenje).

Na obseg dejavnosti zdravstva vpliva vrsta dejavnikov. V občini Jesenice se srečujemo s specifičnimi vplivi, ki jih pogojuje težka industrija: težki delovni pogoji, ekološki problemi, vse to pa se odraža na zdravju ljudi. Poleg tega je relativno hitra gospodarska rast pred letom 1980 vplivala tudi na spremembo socialnih razmer, intenzivno zaposlovanje in priseljevanje ljudi iz drugih delov države. V bodoče bodo morali biti ti vplivi bolj raziskani in analizirani.

Opazovanje podatkov od leta 1960 kaže, da rodnost, umrljivost in vitalni indeks rastejo, medtem ko so ostali kazalci v posameznih letih različni oziroma ne kažejo izrazitih trendov. Ob tako bežnem navajanju nekaterih kazalcev naravnega gibanja prebivalcev ugotavljamo, da tako zdravstveni delavci kot uporabniki premalo pozornosti posvečamo tovrstnim analizam. Vse preveč hitro se zadovoljimo s podatki o sredstvih, ki smo jih porabili za zdravstvo, zlasti za zdravljenje že nastalih bolezni.

Obseg storitev obeh temeljnih organizacij je precejšen, saj vsak uporabnik več kot sedemkrat pride k zdravniku, zobozdravniku ali po ostale zdravstvene storitve. Za spremljanje obsega storitev imajo dve metodi: ugotavljanje s točkami, kar je tipičen primer pretiravanja z normativizmom, in pa naturalno – s številom obiskov, pregledov, v zobozdravstvu pa še dodatno po štirih skupinah opravljenih storitev. Pri tem pa naj še poudarimo, da na Jesenicah za tak obseg dejavnosti na-

menjamo manj kot četrtno sredstev, zbranih v zdravstveni skupnosti v enem letu.

Delež celotnega prihodka na zaposlenega obe temeljni organizaciji postavlja v enak položaj in ne odstopa od poprečja v delovni organizaciji. Glavni vir prihodkov je svobodna menjava dela z Občinsko zdravstveno skupnostjo Jesenice. Po deležu prihodkov iz neposredne menjave dela v organizacijami združenega dela v občini pa lahko sklepamo, da je med bolj razvitimi na Gorenjskem. Participacija, ki je prav tako prikazana med prihodki, že vrsto let izgublja na pomenu, realno hitro pada, tako da ta vir financiranja le malo prispeva k poslovanju. Poleg tega pa je breme za uporabnika in tistega zdravstvenega delavca, ki jo pobira.

Večina odhodkov predstavljajo osebni dohodki iz davki in prispevki, tako da za pokritje le-teh v osnovnem zdravstvu namenijo skoraj 60 odstotkov prihodkov (za primerjavo: v gospodarstvu občine pomenijo bruto osebni dohodki manj kot 10 odstotkov celotnega prihodka). Zaradi tega deleža vsako pomanjkanje sredstev za zdravstveno varstvo najprej vpliva na osebne dohodke zdravstvenih delavcev. Ocenjujejo, da so bili njihovi osebni dohodki v letu 1985 za najmanj 20 odstotkov nižji kot v gospodarstvu. Kljub tako nizkim osebnim dohodkom pa se motiviranost zdravstvenih delavcev ni smela poslabšati. Zaradi tega se moramo sedaj, ko govorimo o izenačitvi z gospodarstvom, zavedati, da gre za izenačitev za leto 1986 in naslednjih letih, nikakor pa ne za nadoknadenje v preteklih petih letih. Velik prispevek zdravstvenih delavcev je bil tudi v tem, da so naraščajoči obseg storitev in zahtevnosti uporabnikov obvladovali celo z manjšim številom zaposlenih.

Pri materialnih stroških se srečujejo s podobnimi težavami kot v gospodarstvu: hitra rast cen, predvsem energije, zdravstvenega in zobozdravstvenega materiala, naraščajoča inflacija in naraščanje vrednosti konvertibilnih valut.

Zaradi velikih uvoznih omejitev medicinske opreme so ob lanske letni delni sprostitvi nabavili več opreme kot v preteklih šestih letih. Svoje je naredila tudi polovično obračunana amortizacija v posameznih letih.

Kar precej pove tudi podatek, da tako zdravstveni dom kot obratna ambulanta nimata nobenih objektov družbenega standarda, pa tudi regresa za letni dopust ni bilo vedno mogoče izplačati.

In kakšen je položaj osnovnega zdravstva v občinski zdravstveni skupnosti? V letu 1985 smo na Gorenjskem za zdravstveno varstvo namenili 7.242.405 dinarjev, od tega na Jesenicah 1.316.605 dinarjev. Od tega je bilo za neposredno zdravstveno varstvo porabljenih 6,1 milijonov dinarjev v regiji in 1,1 milijona dinarjev na Jesenicah (oziroma večina zbranih sredstev). Na uporabnika v okviru Gorenjske je bilo porabljenih poprečno 30.326 dinarjev, na Jesenicah pa 30.933, tako da jeseniška občina bistveno ne odstopa od poprečja ostalih občin na Gorenjskem. Od tega je bilo na Jesenicah lanske leto porabljenih za splošno zdravstveno varstvo (ambulantno zdravljenje) 17,4 odstotkov, v občinah na Gorenjskem pa 19,2 odstotka. Financiranje osnovnega zdravstva v naši občini je torej relativno slabše kot v regiji.

Zobozdravstvo je pereč problem, nanj se je nanašalo že več delegatskih vprašanj. Razrešili pa ga bomo le, če bomo več pozornosti namenili razvijanju zobozdravstva otrok. V jeseniški občini zato že uvajamo zobozdravstveno prosveto s predavanji za vzgojiteljice, učitelje in starše. V vzgojnovarstvenih organizacijah organizirajo tudi učenje pravilnega čiščenja zob, ki ga vzpodbujajo s tekmovanjem. Poleg tega izvajajo tudi preventivno zaščito zob.

Za nadaljnje razreševanje problematike zobozdravstva pa bo potrebno zaposliti tri zobozdravnike (dva v zdravstvenem domu, enega v obratni ambulanti), razrešiti neposredno menjavo dela, natančno opredeliti letno obveznost zobozdravstva in pogoje za plačilo več opravljenega dela, poskrbeti pa tudi za pravilno kadrovsko politiko, tako da tudi v naslednjih letih ne bo manjkalo zobozdravnikov.

Delegati bodo obravnavali tudi informacijo o poslovanju Zdravstvenega doma Jesenice in Obratne ambulante Železarne.

Konferenca delegacij Železarne se bo sestala 20. junija.

Nada Dejak in
Zdenka Vrtačnik — CPSI

VABILO UPOKOJENCEM

Sindikalni odbor TOZD Jeklovlek ponovno vabi upokoence na planinski pohod na Golico, ki je zaradi slabega vremena 7. junija prestavljen na 21. junij.

Zbor bo na avtobusni postaji pri zdravstvenem domu ob 8. uri zjutraj, od koder se bomo odpravili do Planine pod Golico. Od tu bomo peš krenili do koč na Golici oziroma na vrh in nadalje v Javorniške rove na Pristavo, kjer bo okrepčilo in družabno popoldne.

Vse tiste, ki se pohoda ne morejo udeležiti, vabimo na družabno srečanje na Pristavo.

Redni avtobus odpelje od 9.20 izpred Bolnice na Jesenicah na Pristavo.

Vsa dodatna pojasnila in informacije dobite po telefonu štev. 81 441, interna 25 42.

SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE

V petek, 6. junija, so se sestali člani odbora za splošne zadeve pri delavskem svetu Železarn Jesenice. Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnje seje so ugotovili, da je sklep o dopolnitvi pregleda opravljenih službenih potovanj v tujino v prvem tromesečju in poročilu — strokovnem mnenju o uspešnosti potovanj, le delno izvršen.

V prvem tromesečju tega leta je bilo opravljenih sedemindvajset službenih potovanj v tujino (polovica jih je bilo opravljenih zaradi izobraževanja za programe Jeklarne 2) in se gibljejo v okviru planiranega. Strokovno mnenje o uspešnosti teh službenih potovanj ni bilo pripravljeno, ker vsi udeleženci še niso posredovali poročila o potovanju. Zadolžili so vodjo splošnega sektorja, da do prihodnje seje pripravi seznam delavcev, ki poročil s potovanji, opravljenih v prvem tromesečju leta 1986, še niso posredovali. Obravnavali ga bodo hkrati s strokovnim mnenjem o uspešnosti.

Pri pregledu porabljenih sredstev za reprezentanco v letu 1985 in prvem tromesečju leta 1986 so ugotovili, da ta za preteklo leto znašajo 8.881.202 din ali 141,5 odstotka glede na plan, v prvem tromesečju leta 1986 pa 3.646.471 din ali 24,5 odstotka glede na plan. Pregled sredstev za reprezentanco je obravnavala tudi odbor samoupravne delavske kontrole Železarn Jesenice na četrti seji.

Od 15. JUNIJA DALJE veljajo navodila za izvajanje pravilnika o uporabi motornih vozil in zasebnih motorov h vozil za službene potrebe Železarn Jesenice (in se uporablja do preklica), in sicer:

1. Uporabo motornih vozil brez soferja se ureja in izvaja takole: Pod ta sistem spadajo vsa motorna vozila razen izjem, posebej določenih v pravilniku in imajo naslednje registrske številke: KR 110-33, KR 132-947, KR 118-405, KR 135-784, KR 127-822.

2. Izdaja potnega naloga: Pristojni organ temeljne organizacije ali delovne skupnosti izdaja potne naloge samo za lokalne prevoze. Za vse prevoze izven območja Jesenic je treba poslati zahtevo za izdajo potnega naloga vodji splošnega sektorja. Na podlagi njegove odredbe izda delovodja cestnega prometa ustrezen dokument (potni nalog). Po opravljenem prevozu se pravilno izpolnjen potni nalog pošlje vodji splošnega sektorja.

3. Vzdrževanje: Vse temeljne organizacije in delovne skupnosti so dol-

žne voditi »VOZOVNO KNJIGO«. »Vozovna knjiga« se vodi za vsako vozilo posebej. Temeljna organizacija in delovna skupnost je dolžna določiti osebo, ki skrbi za vzdrževanje vozila, redno menjavo olja, servisne preglede in registracijo vozila, kar se vpisuje v vozovno knjigo. Za vse morebitne poškodbe mora biti sestavljen zapisnik in prijavi izjemnega dogodka. Vsi morebitni odškodninski zahtevki se urejajo z referentom za zavarovanje v Železarni Jesenice.

4. Nadzor: Nadzor nad uporabo teh vozil imajo vodstveni delavci temeljne organizacije in delovne skupnosti, odgovorni delavci pod točko 3 tega navodila, finančna inšpekcija

VRSTA NADOMESTILA

Cela dnevnična
Polovica dnevnice
Znižana dnevnična
Nočnina na osnovi računa hotela B kategor.
Nočnina v gost. obratih višje kategorije
Nočnina brez računa
Montažna dela v kraju, oddaljenem nad 100 km (dnevnična velja v primeru, če sta organizirana hrana in prenočišče):
— do sedem dni
— nad sedem dni
Dodatek za ločeno življenje
Terenski dodatek:
— brez prevoza
— organiziran prevoz
Kilometrini za uporabo lastnega vozila za službeno potovanje

VIŠINA NADOMESTILA

3.060 din/dan
1.590 din/dan
1.590 din/dan
PO RACUNU
DO 2.372 din/noč
950 din/noč
1.560 din/dan
1.090 din/dan
21.340 din/mesec
940 din/dan
560 din/dan
40,00 din/km

DODATEK ZA LOČENO ŽIVLJENJE se v primeru organizirane prehrane in prenočišča prizna le v višini 50 % sprejetega dodatka (to je 10.670 din na mesec).

(opomba: dnevnične za montažna dela in terenski dodatek ostajajo enake kot doslej, ker so izračunane v maksimalni višini glede na določila pravilnika o urejanju nadomestil stroškov)

V nadaljevanju so obravnavali še štiri vloge, in sicer: vlogo Krajevne konference SZDL Mirka Roglja-Petka so zavrnili, ker nimajo več sredstev; Osnovni šoli Gorenjskega odreda Žirovnica so odobrili nakup 400 kg pocinkane žice po dnevni ceni

ter ostale pristojne službe v Železarni Jesenice.

5. Stroški: Stroški bremenijo vsakokratnega uporabnika motornega vozila.

Delavskemu svetu Železarn Jesenice predlagajo dopolnitev pravilnika o uporabi motornih vozil in zasebnih motornih vozil za službene potrebe Železarn Jesenice s novim členom, ki naj se glasi: »Osebnostna motorna vozila, ki so jih nabavile temeljne organizacije in delovne skupnosti in nimajo namenskih zadolžitvev (razen RO, varnostna služba, geodetska služba) se od 15. junija 1986 razporejajo in vzdržujejo na podlagi tega pravilnika in navodila, ki ga izda odbor za splošne zadeve.

Na osnovi sprejetih stališč komisije za družbeni standard SOZD Slovenske železarn in objavljenih zneskov povprečnih stroškov za prvo tromesečje leta 1986 je SEO — oddelek za nagrajevanje pripravil predlog povišanja povračil stroškov za službeno potovanje in drugih nadomestil, ki bremenijo materialne stroške. Prisotni so predlog sprejeli in velja od 1. JUNIJA 1986 DALJE.

BOLNIŠKI DOPUST IZHOD V SILI

Pisati o nekih problemih ni enostavno, pisati o problemu, ki ga omenja že naslov, pa je zelo občutljiva zadeva, saj človek že vnaprej razmišlja, kaj se bo iz takega pisanja izcimilo. Ljudje smo pač različnih značajev; nekateri prizadeti bodo povesili glave in molčali, nekateri pa bodo že zaradi dokazovanja, da ne sodijo med prizadete, dvignili glave in na ves glas zakrčali: »Laže!« Neprizadeti pa se bodo ob branju teh vrstic zamislili in dejali: »Saj res, tudi to se dogaja.«

Da bi bil v začetku malo bolj jasen, naj začnem z nekaj skromnimi podatki. Od vseh delavcev naše Železarn je dnevno na bolniškem dopustu — staležu povprečno od 360 do 400 delavcev. K temu številu samo majhna pripomba, ki mi jo je nekoč izrekel strokovnjak, zdravnik specialista: »Veš, kontrolor, od vseh bolnikov, ki so v staležu, je tretjina resnih bolnikov, tretjina nevrotikov in tretjina lenuhov.« Če se človek nad tem zamisli in ugotovi, kateri delavci so v staležu, in vidi, da je polovica bolnikov mlajša od 30 let, s komaj nekaj mesečno ali nekajletno delovno dobo, kmalu pride do sklepa, da je ugotovitev zdravnika popolnoma pravilna. In ob tem dejstvu se nas delavski samoupravni sistem skoraj popolnoma neprizadeto odziva naprej. Zdej smo pa tam! Že vas vidim nekateri, kako kričite: »Saj imamo zato vendar službe, kontrolorja!«, drugi pa v isti sami že: »Hudič ga vzemi, saj nam ni potreben, ne dela drugega, kakor da nas med uživanjem v staležu gnjavil!«. Kot vedno, dva tabora, pozitivni in negativni.

Vsak delavec si je po svojih potrebah in možnostih ustvaril življenje. Poleg osmih ur dela v Železarni mu dnevno ostane še šestnajst prostih ur, ki jih vsak po svoje preživljuje. Nekateri imajo stanovanja, avtomobile, razna rekreativna sredstva, hiše, delavnice, kmetije, male obrtniške dejavnosti, gozdove, živino itd., itd. Te dobrine pač hočemo koristiti, ali moramo — glede na to kar imamo, in doma včasih tudi trdo delati. In zdej smo tam, ko nam za zmanjka tistih šestnajst ur, ko nam zmanjka letnega dopusta in ko ne vidimo nobene možnosti za odstopnost z dela, potem pa, vsaj nekateri, gremo k zdravniku in na bolniški dopust. Med bolniškimi dopustom bomo že še opravili tisto, kar nismo mogli opraviti, ko smo normalno hodili na delo. Prav zaradi teh stotih, pa ima Železarna kontrolorja bolniške odsotnosti. Njegova delovna naloga je, da odkriva namišljene bolnike, o prekrških obveščata vodstva v temeljnih organizacijah, delovnih skupnostih in zdravnike. Ti pa morajo ravnati tako, da so taki »bolniki« čim prej spet na delovnem mestu in da z delom prispevajo k doseganju skupnih ciljev. Razume se, da smo v socialističnem samoupravnem sistemu sprejeli več samoupravnih aktov, med katerimi je tudi Pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti, po katerem mora biti vsak, ki krši delovne naloge in obveznosti, obravnavan in po sprejetih pravilih tudi kaznovan. Ko je takemu kršite-

lju izrečen ukrep po samoupravnih aktih, pa se začno problemi. Razumljivo je najbolj osovražena oseba kontrolor bolniške odsotnosti. Čudno, boste dejali, saj prekrška ni storil kontrolor, ampak delavec, ki ga je kontrolor obiskal. Toda kršitelji ne vedo, da je obiskovanje bolnikov in odkrivanje kršiteljev ravno tako delovna obveznost in naloga kontrolorja, kot je naloga elektrikaarja da zamenja stikalo, strugarja da izdela ležaj, livarja, da izdela kalup, plavžarja ali martinarja, da založi peč, soferja, da vozi vozilo itd. In zakaj naj bi bili ti delavci, ki vestno opravljajo svoje naloge, osovraženi? Ni pravilno, pa vendar tako je. Kontrolor pa ni samo osovraženi, ampak je včasih tudi nadlegovan in zaznamovan, v nekaterih primerih tudi ogrožen. Zakaj? Zato ker vestno in pošteno opravlja svoje delo, tako kot večina med vami v Železarni.

Da bi se vsaj delno izognili takim problemom, bi morali združiti vse možnosti, da bi jih bilo čim manj. Ne bi bilo napak, če bi v samoupravnih delovnih skupinah na sestankih kdaj pa kdaj posvetili nekaj časa in besed tudi problemom bolniške odsotnosti. V teh skupinah se ljudje med seboj najbolj poznajo, najbolj si zaupajo in najbolj se med seboj spoštujejo in upoštevajo. Tu bi se morala začeti v razpravah reševati ta problematika. Čisto drugače je, če te na nepravilnosti opozorijo neposredni sodelavci, ki morajo med odsotnostjo enega, dveh ali več delavcev ravno tako opraviti svoje naloge, kot pa če te obišče kontrolor in te obravnavajo organi. Res je, da delavec s takimi prekrškimi in zlorabami škoduje sebi in celotni delovni organizaciji, najbolj pa prizadene tiste, ki morajo se namesto njega ob podaljšanem delavniku ali dodatnemu naporu opraviti delo. Nad tem se velja zamisliti. Službe, odgovorne na tem področju, poskušamo z vestno in vsestransko dejavnostjo doseči, da bi bilo takih izkoriščevalcev čim manj. Kljub temu da ukrepamo, da nekateri tudi odslavimo iz delovne organizacije, pa se vedno pojavljajo novi in novi. Menim, da bi morali dobiti podporo in razumevanje pri vseh delavcih, da bi se bolj uspešno odpravljali probleme. Vsi se moramo zavzemati za osnovno načelo bolniške odsotnosti, da naj zdravi delajo, bolni pa naj gredo na bolniški dopust. Le tako bolniška odsotnost ne bo le izhod v sili za kmete, male obrtnike, sušmarje in ostale izkoriščevalce našega sistema.

»CION«
Kontrolor bolniške odsotnosti

SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Mesec je naokoli in spet so se sestali člani odbora za gospodarstvo, ki mesečno spremljajo finančne in proizvodne rezultate ter sprejemajo program proizvodnje za naslednji mesec. Tudi na seji, ki je bila 3. junija, so obravnavali običajne točke dnevnega reda, poleg tega pa še analizo pogodbenih del v Železarni.

Pri pregledu izvrševanja proizvodnega programa za maj so ugotovili, da predvidoma ne bomo dosegli planirane skupne proizvodnje, blagovno pa bomo malenkost presegli. Se vedno je največ težav v temeljni organizaciji Plavž, ki ima že celo leto težave z izredno slabim stanjem visoke peči št. 1, pa tudi s kvaliteto rude in koksa. Težav ne manjka tudi v Valjarni žice in profilov, kjer so se močno povečale zaloge, žičarni, kjer manjka delavcev na ključnih delovnih mestih, pa tudi naročil za pletene žične vrvi, pomanjkanje delavcev in velika odsotnost, številni remontni žebjarški stroji in sprememba asortimenta za izvoz pa so pestili temeljno organizacijo Žebljarna. Za navedene temeljne organizacije je odbor sprejel popravke planov, poleg

njih pa še za Valjarno bluming štel — oddelek bluming — zaradi podaljšane remonta. Strokovne službe bodo navedene popravke upoštevale pri izračunu premij za maj. Planskih obveznosti tudi v maju ne bomo dosegli. Problematika na tem področju je vsem dobro znana, problemov pa več kot dovolj. Člani odbora so v razpravi analizirali posamezne vzroke za zaostajanje izvoza, ki ga bo tudi v naslednjih mesecih verjetno težko doseči, saj številne firme zapirajo svoje tržišče zaradi letnih dopustov. Strokovni službi so tudi predlagali, naj prouči možnost dodatnega stimuliranja izvoza.

Potrdili so tudi program proizvodnje za junij, ki je za nekaj odstotkov nižji od gospodarskega načrta, za kar pa obstajajo opravičljivi razlogi. Železarna Jesenice je v aprilu in štirih mesecih poslovala dobro glede na finančni rezultat, vendar si moramo še naprej prizadevati za zmanjšanje zalog in izpolnjevanje izvoza, kar bo bistveno izboljšalo rezultat. V razpravi so člani tudi poudarili, da mora kadrovski sektor zagotoviti kader za kalilno peč, storitvene TOZD pa urediti vzdrževanje teh naprav. Beseda je nanesla tudi na novo organiziranost delovne organizacije. Ocenili so, da bo nova organiziranost omogočila boljše doseganje postavljenih skupnih ciljev. Predlagali so odborom za gospodarstvo TOZD, naj se tudi oni vključijo v razpravo, v kateri pa je treba odgovoriti na vsa vprašanja in razčistiti vse dileme.

Oddelek za nagrajevanje je odbor posredoval analizo pogodbenih del. Obseg pogodbenega dela sodeč po številu pogodb in vedno večjih izplačil za opravljeno pogodbeno delo narašča. Namen analize in razprave članov ni bil omejevanje pogodbenega dela, temveč je vzpostaviti določen red na tem področju. Zato so določili naslednji postopek odobravanja pogodbenega dela in določanja višine plačila za to delo:

Predlog pogodbenega dela pripravi vodja temeljne organizacije izoro-

ma delovne skupnosti. Kadrovski sektor ugotovi, ali je to najprimernejša rešitev konkretnega primera, nato pa OŠDC skupaj s pripravno delo v TOZD določi časovni normativ, oddelek za nagrajevanje nato na osnovi primerjav predlaga vrednost del. Odbori za gospodarstvo TOZD in delovnih skupnosti potrdijo predlog, pogodbo z izvajalcem del pa podpisuje vodja kadrovskega sektorja.

Ob vseh prizadevanjih za boljše delo in poslovanje je prav, da se vsak delavec, ki želi sprejeti pogodbeno delo, drži zgoraj navedenega postopka.

CPSI — Z.V.

NOVOSTI PRI UVOZU IZ INOZEMSTVA ZA OBČANE

Zaradi zanimivosti pri določanju uvoznih pravic naših državljanov smo izbrali nekaj podatkov, ki so najbolj zanimivi za tiste, ki vsak dan prestopajo naše meje.

Pravice občanov do uvoza predmetov določa odredba Zakona o prometu blaga in storitev z inozemstvom, ki je bila objavljena v Uradnem listu SFRJ št. 66/85 in je začela veljati 1. januarja 1986, in s posebnim Odlokom o vrsti in količini oziroma vrednosti predmetov, ki jih lahko fizične osebe uvažajo in izvažajo, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 21/86 in ki je začel veljati 3. maja 1986.

Občani lahko izvažajo in uvažajo samo za svoje potrebe oziroma za potrebe gospodinjstva. Dovoljen je tudi začasni uvoz oziroma izvoz, če občani to potrebujejo pri začasnem obisku v Jugoslaviji oziroma tujini.

Občani lahko uvažajo predmete za svojo osebno uporabo oziroma potrebe svoje ožje družine. Poleg osebne prtljage lahko občani ob vsakokratnem vstopu v državo uvozijo druge predmete do skupne vrednosti 30.000 dinarjev. Enkrat letno pa lahko uvozijo tudi hišni računalnik do vrednosti 90.000 dinarjev.

Pri pošiljkah po pošti vrednost predmetov oziroma pošiljke ne sme presegati 30.000 dinarjev.

Občani, ki so na začasnem delu v tujini, lahko enkrat letno uvozijo še dodatne predmete do vrednosti 100.000 dinarjev.

Po mednarodnih dogovorih lahko uvažamo brez carine za osebno rabo zdravila, ortopedske in druge pripomočke in instrumente. Lahko uvažamo tudi knjige in časopise s področja znanosti, kulture, umetnosti, itd., odlikovanja, medalje, spomenice, sportne in druge trofeje ter predmete, ki jih dobimo v inozemstvu na tekmovanjih, prireditvah, razstavah, itd. Uvažamo lahko tudi dele motornih vozil, razen karoserije in motorja za vozila, registrirana v Jugoslaviji.

Uvozimo lahko tudi podedovane predmete.

Občani, ki so bili na začasnem delu v tujini, lahko uvažajo glede na delovno dobo v tujini nad 2, 4 in 6 let predmete za gospodinjstvo in sredstva za delo ter reprodukcijski material do različne vrednosti.

Ob vsakokratnem vstopu v državo lahko v okviru dovoljene vrednosti 30.000 dinarjev uvozijo za 2.500 di-

narjev vrednosti predmetov brez plačila carine in drugih dajatev.

Uvoz delov za osnovna sredstva in vozila ni omejen, vendar je potrebno priložiti dokaz o lastništvu, npr. uvožno carinsko deklaracijo, račun, garancijski list, potrdilo ustreznega občinskega organa, prometno dovoljenje, itd.

Pri začasnem izvozu predmetov na popravilo v tujino, katerih vrednost ne presega 50.000 dinarjev, lahko občan uredi vse formalnosti na meji, če pa je vrednost predmetov večja, mora biti izvoz opravljen preko carinarnice, kjer je potrebno urediti vse predpisane zahteve, kot sta izvozna carinska deklaracija in prošnja za popravilo.

Za izkazovanje pravic do uvoza velja poseben tečaj, ki se določa enkrat letno, kar zahteva Zakon o deviznem poslovanju. Tako za leto 1986 velja naslednji tečaj za izračun vrednosti uvoza:

— 1 ameriški dolar — 264,53 din.
— 100 avstrijskih šilingov — 1.277,12 din.
— 100 italijanskih lir — 13,84 din.
— 100 zahodnonemških mark — 8.984,89 din.

Za izračun carinskih dajatev pa se upošteva mesečni tečaj, ki je ustrežno višji.

Natančnejša navodila v zvezi s predpisi o uvozu in izvozu predmetov za občane so na voljo v navedenih Uradnih listih ali pa v najbližji carinarnici po vsej državi.

Vabilo pevkam

Ženski pevski zbor Milko Škoberne zaključuje dokaj uspešno pevsko sezono 1985/86. Načrtuje pa tudi že delo za prihodnjo, 19. sezono.

Uspeh v Mariboru nam nalaga zahteven program in dirigent Anton Cimperman ga je pripravil kar najbolje doognati. Da bi zbor lahko začel redno delo v prvih dneh septembra, vabimo nove članice, ki imajo veselje do petja in predvsem dober posluh, na razgovor v ponedeljek, 16. junija, ob 17. uri, v pevsko sobo zbora v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Če pa vam ta čas ne ustreza, napišite svoj naslov, sporočili vam bomo drug datum.

Vabi odbor ŽPZ Jesenice

Da bi vzpodbudili zbiranje dodatnih finančnih sredstev za posodabljanje medicinske opreme organizirata

OBČINSKI SVET ZSS JESENICE IN OBČINSKA ZDRAVSTVENA SKUPNOST JESENICE

v soboto, 14. junija, ob 20. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah

KONCERT ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA MILKO ŠKOBERNE

Čisti dohodek bo namenjen za posodobitev aparatur Bolnice Jesenice.

Da bi bil obisk na koncertu čim boljši in da bi zbrali kar največ sredstev za posodobitev in obnovo, pozivamo vse osnovne organizacije ZSS v občini, da se vključijo v akcijo s tem, da z ustrezno propagando in obveščanjem preko internih sredstev med delavci vzpodbudijo odkup vstopnic za koncert, obenem pa tudi zagotovijo dejansko udeležbo na samem koncertu.

Delavci Železarne Jesenice lahko kupijo vstopnice za koncert na sindikatu Železarne po 300 dinarjev (sicer je cena 500 dinarjev) do petka, 13. junija, do 12. ure. Razliko do polne cene krije oziroma prispeva komisija za kulturo pri IO konferenca OO sindikata ŽJ.

KLUB SAMOUPRAVLJALCEV NA RAZPOTJU

Na seji predsedstva OS ZSS Jesenice, 28. maja, so med drugim razpravljali tudi o nalogah Kluba samoupravljalcev pri pripravi na srečanje samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo letos 20. in 21. junija v Novem Sadu. Novica je lahko spodbuda za razmišljanje o delovanju Kluba samoupravljalcev Jesenice. Zakaj?

Znano je, da se je Klub samoupravljalcev v naši občini doslej uveljavil kot oblika in metoda dela družbenopolitičnih organizacij, zlasti Zveze sindikatov. Svojo vlogo in naloge je izražal v organiziranju in pospeševanju samoupravljalških izkušenj, svetovanju in nudenju medsebojne pomoči ter zlasti pri organiziranju in razvijanju družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samou-

pravljalcev. To trditev lahko utemeljimo s podatki o dosedanjem delovanju Kluba samoupravljalcev pri organiziranju družbenopolitičnega izobraževanja samoupravljalcev in izmenjavi samoupravljalških izkušenj, kar je bilo izvedeno v sodelovanju z Delavsko univerzo Viktor Stražišar. Podatki o tem (prikazujemo jih v tabeli) so zbrani za obdobje od leta 1977 do 1984:

Dejavnost kluba	Število oblik	Število učnih ur	Število udeležencev
DPI samoupravljalcev	227	2323	6822
Izmenjava samopr. izkušenj	96	300	1203
Skupaj	323	2623	8025

Z doseženimi rezultati in aktivnim delovanjem ter z načinom dela se je Klub samoupravljalcev iz naše občine uveljavil kot eden izmed najboljših v skupnosti klubov samoupravljalcev Slovenije in tudi širše. Tudi po letu 1984 je Klub samoupravljalcev izvajal svoje naloge kot oblika in metoda družbenopolitičnih organizacij in organizirana skupnost samoupravljalcev. Ob tem pa je potrebno poudariti, da so splošne krizne razmere in druge posebnosti vplivale na možnosti, obseg in način izvajanja vloge in nalog Kluba samoupravljalcev. Prav to vpliva na razmišljanje o razpotju Kluba samoupravljalcev, ki pa je omejeno samo na nekatere posameznike.

Najprej je potrebno razvijati in poglobljati fleksibilnost pri načrtovanju, zlasti pa pri izvajanju vsebin, oblik in metod dela v izmenjavi samoupravljalških izkušenj, svetovanju in nudenju pomoči ter pri organiziranju in izvajanju družbenopolitičnega izobraževanja samoupravljalcev. Zato smo na Delavski univerzi Viktor Stražišar oblikovali nove vsebinske zasnove za različne oblike DPI in kulturno-estetskega izobraževanja in usposabljanja delovnih ljudi in občanov, vendar pa je to ostalo v predalih mize Kluba samoupravljalcev, v mapi TOZD št. 10 v delovni organizaciji VIZ, pri organih ZKO in še kje. To pomeni, da v celoti ne drži trditev v članku o seji predsedstva OS ZSS Jesenice v zadnji številki Železarja, »da, če bi imela Delavska univerza za družbene potrebe zanimiv program, potem

verjetno o organizacijskih spremembah ne bi govorili. V tem vsebinskem kontekstu gre za združitev ali vključitev Delavske univerze Viktor Stražišar v CSUI Jesenice. Ob tem je treba namreč vedeti, da na sedanji položaj delavskih univerz vpliva predvsem njihov položaj v sistemu vzgoje in izobraževanja, krizne razmere v izobraževanju in izpolnjevanju odraslih ter sistem pri tem, ki ni utrjen in razvit. Več kot potrebna je določena preusmeritev ali izbor vsebin oblik in metoda dela v delovanju Kluba samoupravljalcev v sedanjosti, zlasti pa za prihodnost. Razpote se mora torej dialektično razrešiti v boju med starim in novim, med inertnostjo in novim poletom ter med starim in novim načinom dela organov Kluba samoupravljalcev.

Spoznanje o tem je vplivalo tudi na razmišljanje o organiziranosti in delovanju organov Kluba samoupravljalcev. Oblikovana je zasnova o delegatskem načinu delovanja skupščine Kluba samoupravljalcev, o sestavi izvršnega odbora in o obsegu delovnih skupin ter o določenih oblikah in metodah dela delovanja te organizirane samoupravljalške skupnosti delovnih ljudi in občanov. Za realizacijo teh zamisli in načrtov pa je potrebno imeti več občutnosti, vneiti delavnosti, ne samo pri nekaterih posameznikih, ampak tudi v organih Kluba samoupravljalcev, saj se ne more samo po sebi odpraviti razpote v delovanju Kluba samoupravljalcev.

Srečko Krč

ČLANI KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZRVS HRUŠICA PREVERJALI ZNANJE

Le z aktivnim in prizadevnim delom je moč dosegati dobre rezultate. Tega se v celoti zavedajo tudi člani krajevne organizacije ZRVS Hrušica. Za letošnje leto so si naložili obsežen delovni načrt, ki zajema splošno vojaško usposabljanje, preverjanje znanja, individualno izobraževanje in sodelovanje pri različnih obrambnih in drugih akcijah v krajevni skupnosti.

Za letošnje preverjanje znanja so se še posebno skrbno pripravili, saj menijo, da morajo rezervni vojaški starešine dobro poznati vse pomembne in odgovorne naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Program preverjanja znanja je obsegal streljanje z avtomatsko puško. Dosegli so dobre rezultate, še posebno pa so se izkazali: Emil Rihtaršič, Janez Palčič in Anton Kremenšek. Ob tej priložnosti pa so člani narodne zaščite KS Hrušica tudi preverili poznavanja orožja in streljali s pištolo.

Drugi del preverjanja znanja je vseboval ponovitev nekaterih teoretičnih vprašanj. Pregledali so taktične in topografske znake, reševali pa tudi taktično nalogo. Ob zaključku so se dogovorili, da bodo preverjanje ponovili za tiste, ki jih tokrat ni bilo. Ob tem so tudi izrekli kritiko tistim, ki se ne udeležujejo akcij krajevne konference ZRVS ter zahtevali večjo disciplino in odgovornost.

J. R.

Železarski globus

ZDA

Mednarodni Inštitut za železo in jeklo je objavil prve podatke o proizvodnji surovega jekla v letu 1985. V spodnji tabeli so podane proizvodnje surovega jekla v letih 1984 in 1985 in pa odstotek premembe za različne dele sveta. Tabela

SKUPNA SEJA SINDIKATA IN SZDL

Danes se bosta ob 14.30 na skupni seji v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice sestala občinski svet zveze sindikatov in občinska konferenca SZDL Jesenice in obravnavala zaključno poročilo o volitvah v letošnjem letu ter informacijo o gospodarskih gibanjih v občini v letu 1986 in o uresničevanju resolucije za leto 1986 o razporejanju dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke.

Posebna delovna skupina sestavljena iz predstavnikov vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij je pripravila poročilo o volitvah v letošnjem letu, ki ga je 2. junija obravnavalo predsedstvo občinske konference SZDL in ga z nekaterimi dopolnitvami sprejelo in posredovalo v razpravo vsem temeljnim okoljem, o njem pa bosta na današnji seji spregovorila občinski svet ZSS in občinska konferenca SZDL.

Poročilo dokaj kritično in celovito obravnava celoten volilni postopek od evidentiranja, kandidiranja in volitev do konstituiranja novoizvoljenih delegacij. Kljub temu, da je evidentiranje možnih kandidatov stalen proces in naj bi bilo še zlasti intenzivno od marca do decembra preteklega leta, se je po posredovanju občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij pospešeno začelo šele v jesenskih mesecih. Tako je bilo do predvidenega roka v občini evidentiranih okrog 6.000 možnih kandidatov, od tega za vodilne funkcije v občini 280.

Pri evidentiranju možnih kandidatov je bilo preveč poudarjeno število, manj pa kvaliteta možnih kandidatov, razen tega je bilo premalo možnih kandidatov za vodilne funkcije v občini. Ponekod je prišlo do kandidiranja v ozkih krogih, največkrat pa so bili evidenci listi možnih kandidatov pomanjkljivo izpolnjeni, s kandidati pa tudi ni bilo potrebnega neposrednega stika, kar je kasneje (pri iskanju soglasij) povzročalo nemalo težav. Še zlasti je prihajalo do zapletov in zakasnitev pri kandidatih za vodilne funkcije zaradi nekaterih odklonitev in dodatnega iskanja podatkov o delovanju in aktivnosti kandidatov. Še zlasti je prišlo do zakasnitve kandidata za novega predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice, vendar pa po-

ročilo ugotavlja, da zakonitost postopka ni bila v ničemer kršena. Marsikje je bilo evidentiranje opravljeno premalo kvalitativno in odgovorno, odstopalo se je od rokovnika, kar je seveda povzročalo tudi časovno stisko in evidentiranje v naglici.

Po poročilu občinske volilne komisije so volitve potekale v redu, brez izjemnih posebnosti in z visoko udeležbo upravičencev. Predsedstvo občinske konference SZDL je na svoji šesti redni seji ocenilo poročilo občinske volilne komisije in ugotovilo, da so volitve potekale disciplinirano, z visoko politično zrelostjo in zavestjo.

Poročilo navaja tudi nekatere težave s katerimi so se srečevali in ki izhajajo iz volilne zakonodaje. Le-te bi kazalo proučiti in sprejeti ustrezne spremembe in dopolnitve, da se bi takim težavam pri prihodnjih volitvah leta 1990 izognili.

Ko poročilo ocenjuje predkandidacijske in kandidacijske postopke, ugotavlja, da sistem stalnih kadrovskih priprav na volitvah ni bil uveljavljen tako kot je bil načrtovan. Premalo je bilo tudi izdelanih ocen o delovanju in uspešnosti dela delegacij in delegatov v preteklem mandatnem obdobju. Pri preoblikovanju delegacij so v posameznih okoljih razprave in postopek prekinili, ker so ugotovili, da to terja tudi spremembo samoupravnih splošnih dokumentov, česar pa časovno niso bili več sposobni izpeljati, ali pa jih je odvrnilo od preoblikovanja zamotnost postopka.

Pri izvedbi predvolilnih postopkov se v nekaterih okoljih niso dovolj vključevala vodstva organizacij združenega dela in strokovne službe. Iz pregleda kandidatnih list je razvidno, da so bile odprte kandidatne liste le izjema, čeprav so se pojavljale zahteve po odprtih kandidatnih li-

stah, po kvalitetnejših obrazložitvah, po večji rotaciji in večji zastopanosti mladih.

Poročilo ugodno ocenjuje vlogo lokalne radijske postaje Triglav Jesenice v pripravah na volitve in pri izvedbi volitev. O predvolilnih in volilnih postopkih in o možnih evidentiranih kandidatih za vodilne funkcije v občini in SIS pa je poleg radia obsežno poročal tudi Železar, glasilo delavcev jeseniške železarne.

Delovna skupina in predsedstvo občinske konference SZDL kritično ocenjuje, da s postopki od evidentiranja do kadrovanja niso povsem zadovoljili vseh pričakovanj delovnih ljudi in občanov in je bila kritika občanov upravičena. V pripravah na volitve tudi posamezne družbenopolitične organizacije niso odigrale svoje politične vloge. Med vzroki zato, navaja poročilo, sta tudi menjava vodstev družbenopolitičnih organizacij in predkongresne aktivnosti. Kljub nekaterim slabostim objektivne in subjektivne narave, ob celotnem dobro opravljenem delu, slabosti nimajo take teže, da bi morali začeti s postopkom za ugotavljanje odgovornosti.

Družbenopolitične organizacije, zaključuje poročilo, morajo svoje nadaljnje delovanje usmeriti predvsem v usposabljanje delegatov in jim pomagati pri njihovem delu ter ga sproti ocenjevati in krepiti tudi institut odposlanca. Kadrovska politika v vseh družbenopolitičnih organizacijah in odgovornost pri uresničevanju načel kadrovske politike v družbi je ena najpomembnejših nalog v boju za družbeni napredek. Zato bomo morali v prihodnje večjo pozornost namenjati podružbljanju kadrovske politike in doslednemu uresničevanju le-te.

V drugem delu seje bo delegatom občinske konference SZDL in občinskega sveta zveze sindikatov posredovana še informacija o gospodarskih gibanjih v občini v letu 1986 in o uresničevanju resolucije za leto 1986 o razporejanju dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke.

PRVE SEJE SKUPŠČINE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA SLOVENIJE

Delegati četrtega mandatnega obdobja so se zbrali na prvi seji skupščine Skupnosti socialnega varstva (SSV). Dnevni red je bil razmeroma kratek: točke so bile posvečene volitvam predsednika, namestnika predsednika, imenovanju tajnika ter volitvam skupnih organov in drugih teles skupščine, poročilu o delu skupnosti socialnega varstva v tretjem mandatnem obdobju, potrditvi sklepnega akta SSV Slovenije za leto 1985 ter predlogu sprememb družbenega dogovora o štipendijski politiki v SR Sloveniji.

Za predsednika skupščine smo izvolili Alojzijo Planinšek, socialno delavko, zaposleno v Savi Kranj, za namestnico pa Anito Škobrnje, magistro prava, zaposleno na Inštitutu za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Za tajnico smo imenovali Meto Mencej, vodjo tajništva za socialno varstvo v skupni strokovni službi, dosedanje tajnice skupščine.

Skupščina SVS in njeni organi so sproti spremljali gospodarska gibanja, sodelovali pri pripravi dolgoročnih, srednjeročnih in letnih planških dokumentov v republiki in sprejeli smernice dolgoročnega razvoja socialnega varstva za obdobje 1986-90. Skupščina je sodelovala s Skupščino SR Slovenije in sodelovala kot njen enakopraven zbor pri sprejemanju zakona in obravnavi poročil ter informacij s področja socialnega varstva. Najpomembnejša naloga v minulem obdobju je bil sprejem samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. Uresničevanje sporazuma, ki se je delno začelo že v letu 1984, je v celoti steklo v letu 1985. Pomembne naloge je skupnost opravila tudi pri proučevanju socialnega položaja mlade družine in načrtovanju ukrepov na tem področju. Skupnost je ustvarjalno sodelovala pri urejanju vprašanja socialne varnosti invalidov, sodelovanju z invalidskimi organizacijami in v aktivnosti za začetek dela zavodov za usposabljanje itd. Na področju socialne varnosti borcev so bile v ospredju naloge občinskih skupnosti in usklajevanje

aktivnosti za izboljšanje življenjskih razmer borcev. Številne naloge je skupnost opravila tudi na področju socialne varnosti upokoencev in drugih starostnikov, skupščina pa je del svojega časa posvetila predlogom sprememb družbenega dogovora o štipendijski politiki v Sloveniji.

V letu 1980 je bil sklenjen družbeni dogovor o štipendijski politiki v SR Sloveniji, v letu 1983 pa je bil dopolnjen z določbami o namenjanju dela štipendijskih sredstev za subvencioniranje prehrane učencev in študentov, hkrati pa je bilo omogočeno kadrovsko štipendiranje, tudi za podiplomski študij.

Sedanji predlog sprememb družbenega dogovora o štipendijski politiki v SR Sloveniji temelji predvsem na večji družbeni skrbni za učence in študente, ki pri študiju dosegajo nadpovprečne rezultate in se uspešno vključujejo v izvenštudijske dejavnosti. Dopolnjevanje so merila za štipendiranje, večja pozornost pa velja nekaterim deficitarnim kadrom, pomembnim za ohranitev slovenske kulturne dediščine. Med tistimi, ki združujejo sredstva, so predvideni tudi občani, ki opravljajo samostojno gospodarsko dejavnost, dopolnjevanje pa je tudi vloga skupnosti za zaposlovanje pri štipendiranju. Skupnost socialnega varstva Slovenije pa je določena kot mesto, kjer občinske skupnosti za zaposlovanje prek Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije usklajujejo osnovna merila za določanje štipendij iz združenih sredstev in način uporabe ter meril.

Posebno pozornost je vzbudil 6. člen tega dogovora, ki se glasi: Udeleženci se zavzemamo, da se pri podeljevanju štipendij upoštevajo učne sposobnosti in nagnjenja kandidatov za izbrani poklic, ki omogočajo uspešen študij, ter njihov socialno-ekonomski položaj, tako da bi udeleženci v usmerjenem izobraževanju lahko zaposlili:

— za kadrovsko štipendijo v primeru, če dohodek na družinskega člana v družini prisloka ne presega povprečnega neto osebnega dohodka

na zaposlenega v SR Sloveniji, uradno ugotovljenega za prejšnje leto. Kadrovska štipendija se lahko podeli mimo navedene omejitve v primeru, če za vključevanje v ustrezne vzgojnoizobraževalne programe ni dovolj ustreznih kandidatov, ter za podiplomski študij, o čemer se naj sporazumejo udeleženci samoupravnega sporazuma v občini;

— za štipendije in razlike h kadrovskim štipendijam iz združenih sredstev v primeru, če dohodek v družini prisloka ne presega 55 do 65 odstotkov neto povprečnega osebnega dohodka, doseženega v SR Sloveniji, uradno ugotovljenega za prejšnje leto.

Za kategorijo posebno nadarjenih lahko predlagajo sveti vzgojnoizobraževalnih organizacij učence in študente, če njihovi ožji družinski člani za prejšnje leto niso plačali davka od skupnega dohodka občanov.

V skladu z merili iz prejšnjih odstavkov naj bi imeli prednost prosilci z nižjimi osebnimi dohodki na družinskega člana.

9. člen: Udeleženci tega dogovora podpiramo štipendiranje bodočih raziskovalnih kadrov v skladu z interesi združenega dela prek sklada Borisa Kraigherja indeficitarnih kadrov, ki so pomembni za ohranitev slovenske kulturne dediščine. Zato se zavzemamo, da udeleženci samoupravnega sporazuma o štipendiranju prispevajo del sredstev v ta sklad, s tem da prek svojih delegatov tudi sodelujejo pri oblikovanju politike in pri upravljanju tega sklada.

10. člen: med drugim nalaga, da združujejo sredstva tudi občani, ki opravljajo samostojno gospodarsko ali kmetijsko dejavnost.

17. člen: člen za poudarja, da bodo občinske skupnosti za zaposlovanje prek Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije uskladle osnove in merila za določanje štipendij iz združenih sredstev in način uporabe teh meril v skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Iz gradiva za sejo pripravil
Stane Torkar

JULIJAN O

Enkrat samkrat, ko sta bila tam Julijan in Jasna sama, pa sta se skoraj ves čas pogovarjala o onih dveh. Jasna je z nekakšnim zanosom omenjala Jelovškovo visoko postavu, razmeroma zajetni trup na dveh vitkih stebričkih, dolgi in močni vrat, ki je zgoraj neopazno prehajal v ozko glavo. Kadar je stal moker ob spolkem bregu, je bil ves oblit s skrlatom. Še in še sta govorila o vtisu, ki jo je kar prevzel — Jelovšek je bil zanjo kakor pozlačen kip, oblit z žarki zahajajočega sonca — ki ga je videla v sanjah. Ta epski vtis pa je težko spravila v sklad z vsem, kar je sicer vedela o Jelovšku: kar je vedela o stalnih prepirih med zakoncem, ki so se zadnje čase sicer polegali, ki pa so se na potuhnjene način navzven še vedno kazali: v potlačeni razdraženosti in v izzivalnih iztočnicah, samo njima razumljivih, ki sta si jih izmenično ponujala.

Kako zdaj obravnavati ta primer? Še najbolj pietetno se je zdelo govoriti o Jelovškovi drami, o njegovem zadnjem poskusu, da bi se tako ali drugače zapisal v zgodovino: zdaj, ko je postalo očito, da s šikarstvom ne bo prišel tja, kamor se je namenil. Vse drugo bi bilo opravljanje in izživljanje na njegov račun. In tudi to je bilo izživljanje, saj je vedno vsebovalo tisti lažno obžalujoči »in tudi to mu ne bo uspelo«. Julijan je torej dal svojim stavkom poudarke, ki so, kot se je zdelo, v čim večji meri zabrisovali to nezaželeno prvo.

To je njegova zadnja priložnost, saj razumeš, je rekel.

Z ženske plati na to ni bilo mogoče pričakovati direktnega odgovora: Jasna je molčala.

Kako si že rekel, da pravi Sveti goslač, je rekla malo kasneje: kaj ne pravi »ne poj mi žalostnih pesmi«?

Ja, tako pravi Sveti goslač, je rekel Julijan: Vendar tole zdaj niso več »žalostne pesmi«. Tega izrazoslovja v Jelovškovem primeru nekako ne morem prebaviti.

To, kar se jima zdaj dogaja, vsekar ni veselo?

Ne, ni veselo, je rekel na to Julijan. Ali pa, kakor se vzame. Drama, ki jo je Jelovšek zdaj ne vem kako spravil na papir, je v svoji zasnovi prav obešenjaško vesela. Pa grozljiva zraven. In zadeva prav to, o čemer govoriva: njegovo življenjsko smolo. To je velika reč, tole *Sopanje*.

Verjamer, je rekla na to Jasna.

Markiz mi jo je pokazal, je rekel Julijan. V Ankaranu sem jo prebral na dušek. Vsi so jo tam brali, vsa Markizova klapa. Tudi nekaj imenitnih punc je bilo vmes, vse so bile kakor drogirane od tega, kar so brale... Seveda pa jih je Markiz vnaprej opozoril, da je tekst, ki jim ga izroča, eden temeljnih tekstov za ta čas. Žal Jelovšek tega ni mogel slišati.

Tega o seksi puncih, ki so ga brale?

Niso bile samo seksi.

Verjamer, je rekla Jasna: niso bile samo seksi.

Imenitne mlade ženske, naravne v svoji eksaltiranosti. Kar drogiral jih je Jelovšek s svojimi jasnovidnimi analizami.

Je kakšna med njimi rekla, da bi rada spoznala avtorja?

Gotovo je rekla; ne meni, pač pa Markizu. On sam pa za to seznanjenje ni pokazal prave vneme. V resnici bi se ga namreč sramoval pokazati.

Zakaj tega ne poveš Jelovšku, je rekla Jasna.

Ne, seveda mu tega ne bom povedal.

No, seveda ne tega, da se ga sramuje. Ampak vse drugo? Če bi bil ti na njegovem mestu, bi to rad slišal?

Ne, je rekel na to Julijan. Ne. Nisem na njegovem mestu. Če pa bi jaz napisal nekaj takega, kot je to *Sopanje*, in če bi me hkrati obdajala slutnja, da zdaj česa podobnega ne bom več napisal, potem mi mogoče sploh ne bi bilo do tega, da bi uporabil ta tekst nekakšno podlago za erotopolitični flirt.

Povej mi kaj o tej igri, je rekla Jasna.

V tem tekstu je bistvo stvari, je rekel Julijan. Tu je vse. Vse o nas tu in zdaj. Tu je pokazano, da smo prišli na ta svet za nekaj drugega, ne za to. Za kaj smo prišli?

To se blesavo sliši: za ljubezen. Bistvo pa ni v tem, zakaj in čemu smo prišli: bistvo je v tem, kar pride potem.

Kaj je prišlo potem?

Nič. *Sopanje*. Sedimo v parterju, oni pa nas šopajo.

Kdo nas šopa?

Ja, kdo, je rekel Julijan in zajel sapo.

In to je vse, kar je v Jelovškovi drami?

Ja, vse. Kaj ni zadosti?

In to je bilo tistim norim študentkam všeč, da so kar *popizdile*? — Ja, verjamer, da jim je bilo všeč, si je takoj odgovorila. — Upam, da med njimi ni bilo Svetlane?

Ne, Svetlane ni bilo v Ankaranu, je rekel Julijan. Ampak nikar zdaj spet ne začnjej s tem.

Ne, saj ne bom. — Mislim pa, je rekla čez čas, da ne bojo pustili, da bi ta drama prišla na oder.

Ne bojo pustili, kdo?

Tisti, ki sedijo v institucijah, oblast. Tisti, ki nas šopajo.

Oblast smo seveda mi.

Pha, je rekla na to Jasna: kaj ti temu zares verjameš?

Ne verjamer zares: pa vseeno verjamer. Delam se, da verjamer, to je edino, kar mi lahko pomaga.

Pomaga, če se nekaj delaš?

Ja, tako je to in nič drugače. Delati se je treba, samo to pomaga. Dolgo časa se pretvarjaš, da verjameš, potem pride čas, ko je potreben samo majhen premik, razumeš: v možganih pride do majhnega premika.

In potem? Na svetu zavladajo ljubezen? Ljubezen namesto *šopanja*?

Tako je, je rekel Julijan in jo začel gladiti po zadnji strani stegen — ležala je namreč na trebuhu.

Pusti me, ne jemlji mi sonca, je rekla.

KRATEK PRIKAZ utopične groteske *Sopanje*. Na oder pride Jurij Souček in nas začne šikanirati. Razen njega je tu še Branko Miklavc, tudi on igra samega sebe, otožnega klovna. Souček torej pravi, da so »oder zasedli Marsovci«. In da govori v njihovem imenu. Ne samo da govori: predvsem deluje. Z nami ravna kot s šolarji, nasploh se vede kot kak hudoben in huligansko razpoložen tiran. Sveti nam v oči z vsemi razpoložljivimi žarometi, njegovi zvočniki tulijo v nas, da nam bojo popokali vsi bobniči. Iz črede zna izločiti posamezno ovco: ne da bi jo strigel, pač pa, da nam jo pokaže kot zgled. Osvetli jo, da je vsej dvoranji na očeh. Potem pa s posebno science-fiction aparaturu predvaja njene skrite misli: te so seveda nesporodbe in sramotno otročje, včasih pa tudi patetično uporniške. Takrat Souček pritiska na gumb in iz zvočnikov se razleže tišina.

Smešni možakar iz prve vrste parterja se Součku nerodno upira: diskutira z njim, skuša ga preteptati. Ta možakar, ki očitno predstavlja samega avtorja Jelovška, je torej predmet Miklavcovega nemega usmiljenja: Miklavc ves čas s pantomimo ilustrira in komentira potek dogodkov.

Nad tem dogajanjem pa kakor zlat oblak plava sanjski prizor: Romeo in Julija se nemo ljubita v ozadju. V tem sočanju dveh dob — resnične in neresnične — pa je ena stran slepa. Souček in Miklavc »vesta« za neresančna ljubimca, le-ta pa sta povsem potopljena v svoji vlogi in v svoj čas.

JULIJANOV ZNANEC Štefan L. o *Sopanju*. Julijan, ki je željan tolažbe za svojega prijatelja Alfonza, ga je ponovno povprašal za mnenje. Štefan: Veš, zakaj je Jelovšek propadel s svojim *Sopanjem*? Smešno, iz povsem formalno teoretičnih razlogov. Ne iz političnih in tudi ne zato, ker bi se, kot sem se zadnjič pošalil, vmešala *roznata internacionala*. Res je, zadnjič sem ti rekel, da je krivo mednarodno združenje buzi-jev, pa ni to. Če sem prav dojel, skuša Jelovšek zasukati kolo zgodovine nazaj, to pa preprosto ne gre. Tak teater, kot si ga je tu zamislil, je že zdavnaj mrtev. Predvsem gre za to: tu naj bi znani igralci predstavljali samega sebe, mi smo se pa že na akademiji učili, da je to nekoč počel dunajski Burgtheater. Ampak to je zdaj mimo. Nihče, ki ve, kaj je danes teater, ne bo tega pustil na oder.

ODLOMEK, ki si ga je Julijan v oktobru 1978 izpisal iz *Spominov* Nadežde Mandelštam. (Ta oktober ni povsem zanesljiv: v majhnem notesu datum izpisovanja ni označen, vendar je moč ugotoviti, da je Julijan te *SPOMINE* prebiral v kritičnem času, se pravi jeseni 1978. leta) »Što se god dogodilo, ideja o preodgajanju i usmerjavanju misli ostat će uvijek naša osnovna linija.« — »Mi« v tem stavku so seveda elita, ki odloča o usodi moderne države. — Julijanov komentar (v istem notesu): »Očitno je, da tovariš Jelovšek ne misli tako, sicer si ne bi delal iluzij, da bo njegovo *Sopanje* kdaj prišlo na oder. Če bi se s tem dejstvom sprijaznil, *Sopanja* niti napisal ne bi, kaj šele, da bi ga kam pošiljal. Razen če v resnici potrebuje psihiatra. Na drugi strani pa vem, da je začel pisariti dramaturgom prav po psihiatrovem nasvetu. Kakšna ludnica!«

ŠE EN citat iz taistih *Spominov* v srbohrvaškem prevodu: »On mi je protumačio, da je jedini kriterij za objelodanivanje književnih djela u nas njihova kvaliteta — očito je da Mandeljštamove pjesme ne udovoljavaju tom kriteriju, kad ih ne štampaju.« Ta citat je brez komentara, iz česar lahko sklepamo, da postavlja Julijan Jelovška v isto vrsto z Osipom Mandelštamom (velikim ruskim pesnikom). V kakšnem smislu v isto vrsto? Kajpak v smislu kvalitete, ta naj bi bila v obeh primerih, pri Alfonzovih in pri Mandelštamovih izdelkih »nezadovoljavajuća«.

BRANKO MIKLAVC in Jurij Souček kot »resnični« osebi v našem domišljijem prikazu: ko da smo vedeli, kaj počnemo, ko smo na začetku teksta opustili tisti stereotipni »Vse osebe v tem romanu so povsem izmišljene, podobnost z živečimi osebami je popolnoma naključna«. Težava pa je v tem, da Souček in Miklavc nikoli nista govorila z Julijanom Podbevskom. Res je, da sta menda imela nekaj stikov s tovarišem Jelovškom. Jelovšek je Julijanu poročal o pogovoru z Jurijem Součkom na sprejemu nekje na Primorskem, ob nekem lokalnem jubileju. Souček je bil tam kot izvajalec kulturnega programa, Jelovšek kot rojak in kot »ugleden kulturni delavec«. Pri večerji — zapitek je šel na račun kulturnega društva — je Souček baje naročil pol pečenice, Jelovšek pa pražena jetra. Souček je razgrevaj omizje s svojim živjajalnim humorjem, medtem ko je Jelovšek skušal zbuditi pozornost z nekaj indiscretimi anekdotami o znanih osebah, ki jih je naključje v preteklih desetletjih postavilo v njegovo bližino. V »pravem trenutku« je Součku omenil *Sopanje* in svoje slabe izkušnje z dramaturgi. Souček je takoj pokazal resnično zanimanje. Takoj je omenil, da zadnje čase rad nastopa z raznimi ad hoc gledališkimi skupinami. Zanimal se je predvsem za število dramskih oseb v *Sopanju* in sploh ni bil videti zadovoljen, ko je Jelovšek po pravici povedal, da je oseb kar precej.

Julijana je ob tem zanimalo: ali je Jelovšek povedal Juriju Součku, da je prav on — Souček — glavna oseba v tej drami? Ali mu je povedal, da je igra napisana njemu na kožo? — Nisem se mogel pripraviti do tega, je na zadevno vprašanje pojasnil tovariš Jelovšek: Nisem se mu mogel tako naravnost prilizovati. — Bilo bi oportuno, je na to rekel Julijan. — Bilo bi oportunistično, ga je zavrnil tovariš Jelovšek.

RAZSODEK o oportunizmu tovariša Jelovška: Julijan ni povsem verjel tej Jelovškovi »obrambi«. Zakaj Jelovšek ni omenil Součku, da mu je v svoji epohalni satiri prisodil zvezdniško vlogo? Julijanova podmena: Jelovšek ima občutek, da bi se s tem nekako izdal. Če bi povedal slavemu igralcu, da je pisal zanj, bi s tem priznal, da je med pisanjem mislil nanj in da so se mu »cedile sline po njegovi slavi. Tako nekako. Jelovšek gotovo ne prenese take misli o sebi: da bi bil on sam skriti in neznani cedilec sline, nekdo, ki tam bogu za hrbtom premišljuje o znanih in časčinih osebah. Ni važno, ali je v tem strahu in sramu kaj stvarnega. Dejstvo je, da Jelovška (po Julijanovem mnenju) tišči k tlom kompleks nepriznanega — ali, kar je še hujše — nepoznanega genija. Kot avtor *Sopanja* je ta kompleks vsekakor obvladal, v osebnih stikih z znanimi osebami pa taisti kompleks obvladuje njega: tako bo s to rečjo.

(Se nadaljuje)

Martina ni vedela ali se zdaj tudi norčuje, kajti prav zaradi življenja je nekaj podobnega tudi ona rekla Alešu v zaporu. Doživetja teh dni ji niso dovoljevala prave presoje, ker je bilo tudi v Filipovih besedah nekaj resnice. Nazadnje je spravila iz sebe:

— Ne vem, kako se bo končalo. Ni mi za tvoje zapletene načrte. Hočem le, da boš res pomagal Alešu. A brez umazanij! Morda bi se dalo rešiti še koga drugega. Tudi ti boš morda kdaj potreben pomoči. Po zelo ozki brvi hodiš. Če misliš, da je tako prav, pa daj! Rok pa si ne mazi in tudi v kaj drugega me ne skušaj mešati!

Martina je čutila, da je v nevarnosti. Ne da bi skušala razumeti, da jo je Filip potegnil za seboj v blato, ki ji je že zdaj težilo noge, se je s tem, ko ni izginila v gozdove, prepustila drugemu nevarnejšemu toku. A vse mora storiti za Aleševo rešitev, zaradi Filipa se pa ni hotela slepiti. Morda se bo vse to končalo le kako srečno. Dotlej pa sta poroka drug drugemu.

Kaj bo rekel Aleš, ker se ne ravna po njegovem?

Ta glas je bil zdj še čisto tih, vendar v njej ni zaspal nikoli več. Tiste dni je Martina prestregla marsikak oster pogled. Ne ona ne Filip nista bila aretirna, nenadoma pa so vzeli še Petra. Ljudje jima niso želeli hudega, toda njuna prostost je preveč bodla v oči. Sepetali so si marsikaj. V ušesih so ji zvenele Filipove besede:

— Vse bo še dobro, samo da nihče ne bo ničesar izvedel. Kmalu boš spet videla Aleša, samo če boš hotela.

Še bolj kot Martina se je moral paziti Filip. Namesto da bi jima ljudje bolj zaupali, so se njemu in Martini nekateri raje ognili. Še bolj kakor pred mesecem je računal, da zdaj vsi sumijo drug drugega, da je vse še bolj zapleteno kot prej. Zato je delal zdržano, previdno. Tudi k Rozi je hodil kakor tat.

Po svoje bi že ukrepal naprej, a je moral čakati, kaj bo sklenil Werner. Nemirno je zasledoval nadaljnji razplet, potem pa je dobil Wernerjev ukaz:

— Navežite stike z bataljonom! Delujte v obe smeri! Utrjujte zaupanje!

Sledili so natančnejši nasveti, ki pa jih Filipu ni bilo lahko speljati. Toda umika gestapovci niso poznali.

Partizanski bataljon se je v teh dneh obdal s tako previdnostjo, da ni bilo lahko izpolniti naročila.

IVAN JAN

69

MRTVI NE LAŽEJO

povest

Filip pa je bil vztrajen kot črv, nič mu ni bilo pretežko, samo da bi si utrdil zaupanje.

Tobak in cigarete so zdaj v bataljonu, ki se je po vsem sodeč preselil v odročne gozdove, zelo pogrešali. Nikoli jih niso imeli preveč, toda v teh razmerah, je bilo pomanjkanje še posebno občutno. Za meso ni bilo tako hudo, saj je bilo v planinah še vedno nekaj drobnice, če ne, so pa kak rep od kod prignali. Zdjaj je bilo za tobačno akcijo že vse pripravljeno, Filip in trafikant sta čakala le še partizane, da bi odnesli cigarete in tobak. Vse skupaj naj bi bilo videti kot nasilno dejanje, da trafikant ne bi bil kriv in da bi mu še naprej nakazovali mesečne obroke cigaret.

Takole bo morda le zvedel, kje so. Počasi, a zanesljivo! se je tolažil Filip. Čeravno za kaj takega ni bilo treba dosti ljudi, je priprave vodil bataljonski štab. Zveze s terenom so bile posebno v teh dneh izredno občutljive, zato so bili previdni.

— Šlo jih bo le pet! je odločil komandant Tiger. Celo sam je odbral fante, ki so se mu zdeli najprimernejši: vodnika Medveda, drznega Mikija, Risa, pa še Majskega in Peruna. Povedal jim je, zbranim na samem, po kaj gre, vse drugo pa je natančneje razložil samo vodniku Medvedu.

— S trafikantom smo domenjeni. Dobili boste še vso zalogo. Trafiko potem poškočujete, da bodo sledovi vidni. Tega ne smete pozabiti, da bodo naši ljudje v dolini zaščiteni, mu je dopovedoval komandant. S tem boste dosegli še nekaj: videti bo, ko da je tam razgrajala večja enota; tako bo prijavil tudi trafikant, ki je naš človek. Nazadnje boste pri orožniški postaji, saj veš, da je blizu, spustili še po nekaj strelav. Vendar šele potem, ko boste s plenom že iz vasi. Orožniki so zaradi bližine lahko nevarni.

Potem je Medvedu še posebej opisal, da jih bo nad vasjo, blizu tam, kjer se ločijo poti, čakal domači obveščevalec. Ta jih bo varno vodil na cilj.

— Na, brzostrelko ti posodim za noč, ti pa mi daj puško! je presenetil Medveda komandant.

Fantje, za katere drugi niso vedeli, kam so poslani, so hitro pripravili vse potrebno. Kmalu so se z velikimi in praznimi nahrbtniki spustili skozi redke gozdove, ki so se spodaj vse bolj gostili. Hiteli so, ne da bi pri tem zanemarjali previdnost. Nad vasjo so morali biti ob določeni uri. Veselili so se spremembe in naloge, ki je bila morda nekoliko tvegana, vendar pa nevsakdanja in privlačna. Kadilci so bili štirje med njimi, le vodnik Medved je bil izjema.

— Kako, da ti nič ni do tega? Nisi nikoli kadil? so ga vpraševali med potjo.

— Kaj ne. Kdo pa ni poskušal. Najprej srobot, potem iz radovednosti še kak čik. Morda bi bil tudi danes kadilec, pa se je zgodilo nekaj posebnega. V želji, da bi bili kot odrasli, smo jih nekoč, ko sem bil trinajst let star, kupili kar dve škatli. Taki rjavi, in v vsaki jih je bilo po sto. Kadili smo jih tako, da smo prižigali kar s čiki. Prijatelja sta bila tega že navajena, mene pa je obšla huda slabost. Iz ust se mi je vlekla slina in potlej sem celo zbolel. Odtlej mi cigarete smrdijo.

Med približevanjem dogovorjenemu kraju je vodnik opozoril:

(se nadaljuje)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Na 10. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije od 29. do 31. maja v Beogradu je med sedmimi delegati z Gorenjske zastopala blizu 13 tisoč članov sindikatov radovljiške občine delegatka Danica Jarković, predsednica konference osnovnih organizacij sindikata DO Vezene Bled. Za kongres je pripravila razpravo o družbenoekonomskem položaju tekstilnih delavcev v zvezi s problematiko delovnih invalidov.

● V organizaciji Delavske univerze Radovljica in v dogovoru z OK ZKS Radovljica so zadnji teden v maju sklenili osem seminarjev po območjih občine, za člane sekretariata iz 104 osnovnih organizacij ZK. Udeleženci so bili dokaj zadovoljni z vsebino seminarjev, organizatorji pa dosti manj z njihovo udeležbo. Od okoli 400 vabljenih se je udeležilo seminarjev le okoli 200 članov sekretariata. Več zanimanja so pokazali udeleženci iz OO ZK iz krajevnih skupnosti kot pa iz OZD.

● 12. oddelek občinske politične šole pri OK ZKS Radovljica, ki jo je organizirala Delavska univerza Radovljica v aprilu in maju, je od 12 prijavljenih uspešno opravilo osem udeležencev. Zaključek šole s sklepno konferenco in podelitvijo potrdil je bil 28. maja.

● V gospodarstvu radovljiške občine je bilo v prvem tromesečju 1986 10.806 zaposlenih delavcev, kar je 1,7 % več kot v enakem obdobju lani. Nezaposlenost se je v tromesečju letos povečala za 0,7 %.

● Nedavna nesreča v jedrski elektrarni Černobil je občutno prizadela zlasti kmetijstvo na Gorenjskem. V radovljiški občini so imeli največ škode v Gozdarsko kmetijski zadrugi Srednja vas v Bohinju. Čeprav so delali sir iz mleka, pomolženega pred nesrečo, ga niso mogli prodati. V KŽK TO Kmetijstvo Radovljica so bili oškodovani zavoljo te nesreče za več kot 26 milijonov dinarjev, na kravih farmah na Bledu in v Poljčah pa cenijo škodo na okoli 11 milijonov dinarjev.

● V skladu s celovito rešitvijo odvajanja odpadnih voda s prispevnega območja Blejskega jezera, je Komunalno gospodarstvo občine Radovljica pripravilo načrt investicije, ki bo zagotavljala odvajanje odpadnih voda s področja Velike in Male Zake do zgrajenega kanalizacijskega omrežja na Mlinem. Iz občinskega proračuna je izvršni svet OS Radovljica zagotovil delež v višini 1,5 milijona dinarjev kot avans namenskega dela pa zbrane turistične takse na območju Bleda po 2 milijona dinarjev. Skupna naložba je ocenjena na okoli 85 milijonov dinarjev.

● V Centru za obrambno usposabljanje na Bohinjski Beli je bilo prejšnji teden spet izredno živahno. Na rednem petdnevem usposabljanju so bili tokrat pripadniki enot teritorialne obrambe iz jesiške in radovljiške občine. Poleg vojaško političnih oblik usposabljanja in urjenja so imeli udeleženci tudi pestro kulturno zabavno in športno življenje, ki so ga organizirali sami.

● Po podatkih Komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo OS Radovljica, je razvidno, da imajo v občini zaeenkrat osem zasebnih prodajal na drobno. To so predvsem prodajalnice sadja, povrtnin in gozdnih sadežev, kar precej popestruje ponudbo, ki v radovljiški občini ni najbolj bogata. Pogoji za prodajo na drobno kot obrt so zaradi deficitarnosti družbene trgovine ugodni in obetavni zlasti v odročnih manjših krajih, kjer so potrebe občanov dosti večje od ponudbe.

● Institut za gozdno in lesarsko gospodarstvo pri Biotehnični fakulteti v Ljubljani je nedavno objavil raziskovalne podatke o ogroženosti vseh drevesnih vrst v Sloveniji. Podatki za območje Gozdnega gospodarstva Bled (radovljiška in jesiška občina) kažejo, da je neogroženih le še 43,5 % dreves, ogroženih 13,7 %, zelo ogroženih 4,4 %, v propadanju pa prav toliko

(kar je sicer nekaj manj kot poprečje v Sloveniji), vendar dovolj za hitre ukrepe preprečevanja.

● S 1.420 člani, od teh petino mladih, je Turistično društvo Lesce največje v Sloveniji. Lani je društvo, ki ima po ocenah tujih turističnih agencij najboljši avtokamp v Jugoslaviji, imelo kar 29 % več nočitev kot leto poprej. Tudi letos si obetajo na Šobcu dobro sezono, vsekakor nič slabšo od rekordne lanske.

● Kot vsako leto je tudi na letošnjem spomladanskem bograjskem sejmu »Gradjevinarstvo 86« sodelovala. DO LIP Bled, ki je stalni gost te pomembne gospodarske prireditve. Lipovci so predstavili na sejmu nov opažni sistem LG - 100 za steno in opaž za ploščo LG - 200, ki sta novost na jugoslovanskem tržišču. V notranjih prostorih sejma so predstavili tudi stavbno pohištvo, ki je dobilo veliko pohval.

● V okviru programa podelitve nagrade »Oslobodjenje« Sarajevu Triglavskemu narodnemu parku Bled, so se od 28. do 30. maja izvršile razne prireditve in srečanja. 28. maja je bila seja koordinacijskega odbora republik in pokrajin zavodov za varstvo kulturnih spomenikov in zavodov za varstvo narave. 29. maja je bil skupinski ogled udeležencev območja parka, 30. maja pa je bila dopoldne okrogla miza o varstvenih problemih in nato podelitev nagrade.

● V hotelu Kompas TOZD Stane Žagar v Ribčevem lazu v Bohinju so pred dnevi izročili namenu prenovljeni del depandanse z novo pizzerijo in teraso. Razen tega so letos obnovili tudi več drugih prostorov in povečali restavracijo, aperativ bar ter 7 bungalovov.

● Na 12. partizanskem taboru heroja Tončka v Ribnem, ki so ga priredili za sedme razrede vseh osnovnih šol iz radovljiške občine v Ribnem, so se pomerili tudi v streljanju s polavtomatsko puško. Najboljše izide so dosegli učenci osnovne šole Radovljica, pred učenci iz osnovnih šol z Bleda, Gorij in Bohinjske Bistrice.

● Konec maja je izšla prva letošnja številka Glasila SŽ Plamen Kropa kar na 40 straneh z izredno pestro vsebino. Objavljena so poročila o proizvodnji in finančnem poslovanju, o planih in o letošnjih volitvah v samoupravne organe ter v delegacije za družbenopolitične in samoupravne interesne skupnosti, o delu sindikata, o kulturi, športu ter več zanimivih spisov učencev in odraslih.

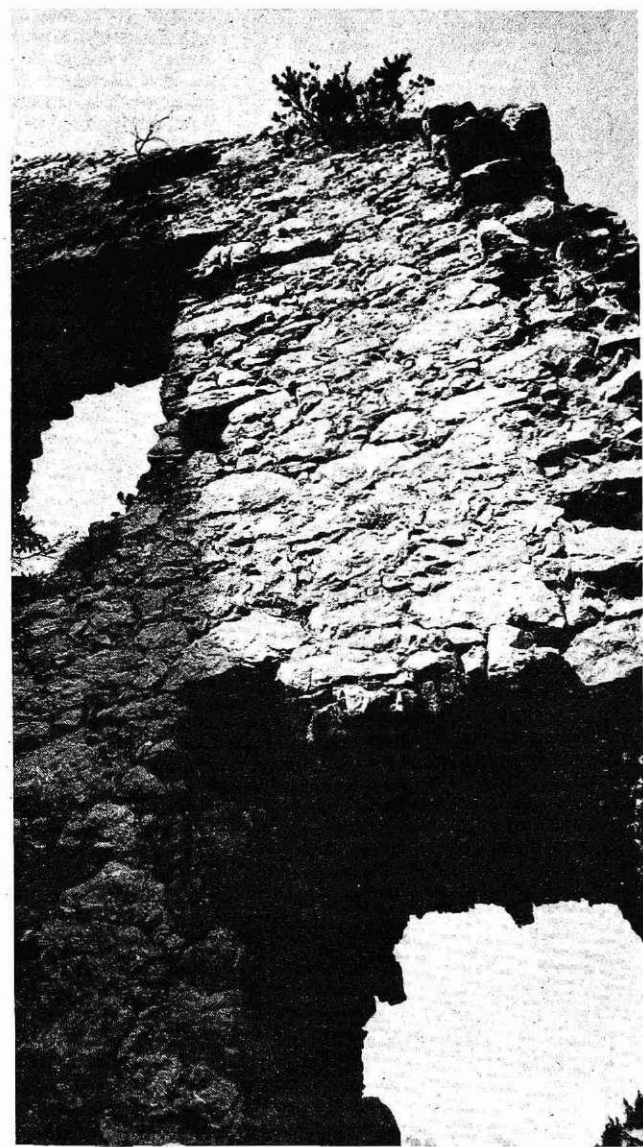
● V maju je izšlo tudi novo glasilo OK ZSMS Radovljica »Naš čas« v nakladi 200 izvodov in s prizadevanjem glavnega urednika Danila Dvoržaka ter odgovornega urednika Andreja Kokota. Tiskanje in razmnoževanje so omogočili na občinski skupščini in v Verigi Lesce. Vsebinska je dokaj raznovrstna; od kritičnih zapisov razmer doma in v svetu do literarnih poskusov nepodpisanih avtorjev. Popestrili pa so jo tudi s ponatisi iz drugih časopisov, fotografijami in karikaturami. Za začetek kar simpatično.

● Občinski sindikalni svet Radovljica je v okviru kulturne akcije za delovne kolektive ponovno organiziral skupinski obisk opere v Ljubljani s predstavo »Nabucco« 28. maja. V juniju bodo organizirali avtobusne prevoze še za dva skupinska obiska iste operne prireditve.

● Vzgojno varstvena ustanova Radovljica je v počastitev meseca mladosti pripravila v galeriji Sivčeve hiše v Radovljici ljubko razstavo otroških risb in didaktičnih sredstev za razvoj govora pri predšolskih otrocih. Razstava je bila na ogled od 30. maja do 2. junija.

● Narodno zabavni ansambel Alpski kvintet, ki ga vodi Jože Antonič iz Gorij, je ob svoji 20 letnici priredil svečani sprejem za domače in tuje goste v hotelu Golf na Bledu. Ob tej priložnosti je prejel dve zlati plošči iz beograjske založniške hiše RTB in več drugih nagrad in priznanj.

● Na 1. seji novoimenovane komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Radovljica, 2. junija, so sprejeli program dela za leto 1986 in pregledali, kako so uresničeni programi sindikalnih športnih iger v tekočem letu. Dogovorili so se o izvajanju iger v naslednjem obdobju do konca leta. Sprejeli so tudi sklep o razpisu seminarja za organizatorje športne rekreacije in tečaje v OZD.

Kamen VI

LIDIJA JE PRIDNA RAZISKOVALKA

Že kar precej časa je minilo od četrtega srečanja mladih raziskovalcev Nikola Tesla v Kumrovcu. Ampak Lidija Pretnar, dijakinja 4. letnika naravoslovno-matematične usmeritve CSUI Jesenice, je kar preveč skromno hodila v šolo še dolgo po tem srečanju. To je tudi vzrok za to skoraj dvomesečno zamudo poročila. In kaj je tisto, za kar bi si Lidija zaslužila, da jo pozna več ljudi? Lidija je na tem »kongresu« najboljših jugoslovanskih raziskovalcev skupaj s še nekaterimi zastopala Slovenijo in si pod mentorstvom Edvarda Kobala uspela »priboriti« posebno priznanje kot ena najperspektivnejših raziskovalk.

Lidija je obdelala podatke o reki Savi v Sloveniji v obdobju od 1982 do 1985. In ker je reka Sava tudi del našega mesta, Lidijo delo zasluži krajšo predstavitev:

RAZISKOVANJE REKE SAVE V SLOVENIJI V OBDOBJU 1982—1985

V obdobju od 1982 do 1985 smo mladi raziskovalci z osnovnih in srednjih šol na Jesenicah, v Kranju, Ljubljani, Litiji, Šmartnem pri Litiji, Trbovljah in Brezicah izvajali ekološki projekt Sava. V okviru projekta smo želeli ugotoviti sedanjo stopnjo onesnaženosti reke Save in opozoriti družbo na razsežnosti problema, saj ima reka Sava velik gospodarski pomen, tako za SR Slovenijo kakor tudi za Jugoslavijo. Sočasno pa smo želeli s pomočjo lastnega dela in spoznanj prebuditi zavest v nas mladih samih odnos do okolja. Da je projekt uspel, potrjuje tudi sodelovanje več kot 800 mladih raziskovalcev, študentov mentorjev, pedagoških delavcev in strokovnjakov iz organizacij združenega dela. V okviru projekta so sodelovale tudi številne slovenske organizacije združenega dela in nekatere republiške samoupravne interesne skupnosti.

Za ovrednotenje stopnje onesnaženosti reke Save smo uporabili temeljne hidrokemijske metode ter biološke raziskave z določitvijo saprobnega indeksa po Pantle-Bucku. Zaradi obsega raziskav in naše kvalificiranosti smo se pri kemijskih raziskavah omejili na:

- analizo kisikovih razmer,
- analizo dušika (amonij, nitrit, nitrat),
- analizo fosforja,
- določitev trdot vode.

Z navedenimi analizami smo želeli ugotoviti naslednje odvisnosti:

- spremembo množine raztopljene kisika oz. kemijsko potrebo po kisiku na posameznih kontrolnih mestih vzdolž toka reke Save v SR Sloveniji,
- časovno spremembo količine raztopljene kisika ter kemijsko potrebo po kisiku v enem dnevu, v več dnevih, v tednu ter primerjalno za več let (1982—1985),
- organsko snazhenje reke Save zaradi vpliva komunalnih odpadkov in vpliva izpiranja fertiliziranih tal,
- povezavo med trdotami vode in onesnaženostjo.

V okviru bioloških raziskav smo alge taksonomsko opredelili, ocenili frekvenco pojavljanja posameznih vrst, določili njihovo pripadnost (po V. Sladeček, 1973) ter s Pantle-Buckovo formulo izračunali t. i. saprobnostni indeks (Si).

Na osnovi večletnega raziskovanja kemijskih in bioloških parametrov ocenjevanja stopnje onesnaženosti smo prišli do naslednjih ugotovitev:

Stanje kvalitete reke Save se v obdobju od 1982 do 1985 ni bistveno izboljšalo, na nekateri delih toka se je poslabšalo. Reka je še vedno zelo obremenjena z industrijskimi in komunalnimi odpadnimi vodami. Odnos industrije in naselij do reke je enostranski, kar pomeni, da se reka

le eksploataira, ne skrbi pa se za obnovo porušenega ravnotežja. Skrb je zanemarjena ali pa premalo razvita.

Reko najbolj obremenjujejo veliki industrijski bazeni (jeseniški, kranjsko-medvoški, ljubljanski, zasavski in posavski), ki so locirani ob reki. Čeprav ima večina delovnih organizacij in večjih urbanih naselij čistilne naprave, le-te ne zadovoljujejo oz. so učinki čiščenja nezadovoljivi.

Na onesnaženost reke Save vplivajo tudi pritoki Sora, Kamniška Bistrica, Ljubljanska in Savinja. Pritoki stopnjo onesnaženosti reke Save v glavnem povečajo.

Ocena kakovosti reke Save smo izdelali na osnovi klasifikacije vode po Uradnem listu SFRJ (1978) in ugotovili:

- da je reka Sava glede na parameter-vsebnost raztopljene kisika do Zasavja I. ter I. do II. kakovostnem razredu, v Posavju pa v II. do IV. kakovostnem razredu. Prevladovale je I. do II. kakovostni razred glede na razmere med izvajanjem projekta,
- realnejšo sliko onesnaženosti smo dobili z ugotavljanjem kemijske potrebe po kisiku (permanganatna metoda). V večini primerov je bila onesnaženost za polovico kakovostnega razreda pomaknjena k višji vrednosti.

V raziskavah smo ovrednotili tudi možen vpliv komunalnih odpadnih vod ter vpliv spiranja fertiliziranih površin. Glede na koncentracijo amonija smo tok reke Save od Jesenice do Zasavja uvrstili v I. do II. kakovostni razred, v Posavju pa v III. do IV. kakovostni razred. Tudi glede koncentracije nitrata smo Savo do Litije uvrstili v I. do II. kakovostni razred, v Zasavju v III. ter v Posavju v II. do IV. kakovostni razred.

Lidija Pretnar

Irina Vauhnik
Novinarski krožek
CSUI Jesenice

PREDSTAVLJAMO VAM ALENKO

Počasi a vztrajno se bliža konec šolskega leta in meseca april in maj sta za nas, učence, zelo pestra in polna vsakovrstnih dejavnosti. Med njimi so tudi tekmovanja iz znanja z različnih področij. Ta tekmovanja se odvijajo na vseh ravneh, od šolskega do zveznega. Na njih pa vsako leto uspešno sodelujejo tudi posamezni učenci CSUI Jesenice in nekatere med njimi vam bomo tudi predstavili.

Najprej smo se odločili za pogovor z Alenko Mertelj, učenko 3. letnika naravoslovno-matematične usmeritve.

Nedavno se je udeležila republiškega matematičnega tekmovanja v Mariboru, kjer je bila za svoj uspeh pohvaljena. Tekmovanje je potekalo na VEKS-u pod pokroviteljstvom Palome. Poleg Alenke so se tekmovanja udeležili še Katka Smolej 2. n, Baungartner Tone 3. n in Andrej Leban 4. n. Toda to ni vse. Če se vrne mo leto nazaj, moramo povedati, da je Alenka tekmovala kar na petih

področjih (matematika, kemija, angleščina, računalništvo, fizika). Največji uspeh je dosegla na republiškem tekmovanju iz fizike smer mehanika, saj je dobila prvo nagrado. Sledilo je še zvezno tekmovanje v Kladovu, kjer se je Alenka uvrstila v zlato sredino.

Že v O. Š. je Alenka sodelovala na različnih tekmovanjih, kjer je prav tako dosegla izredno lepe uspehe. Tako na primer je v 7. razredu na tekmovanju iz kemije dosegla prvo mesto na občinskem, drugo na regijskem in prvo mesto na republiškem tekmovanju. Enako dobre rezultate je dosegla tudi na področju matematike, saj je matematika takoj za fiziko njen najljubši predmet.

Sicer pa je Alenka izredno pridna in vestna učenka, kar se vidi iz njene učnega uspeha, saj je že vsa leta tudi na srednji šoli odlična. Njena želja je, da bi si čimbolj razširila obzorje znanja na vseh področjih. In prav to jo najbolj moti v učnem načrtu za srednje šole. Pravi, da je preveč enostransko usmerjen; moti jo tudi to, ker dobijo drugi tuji jezik šele v 3. letniku, rada bi imela sodobno filozofijo brez marksizma in še bi lahko naštevali. Po končani srednji šoli namerava Alenka študirati fiziko, tako kot njen brat, sicer pa je vsa družina Mertelj usmerjena v naravoslovje, tako da nam je jasno od kot to veselo do naravoslovja.

Pogovor z učenko Alenko Mertelj je bil prijeten in izredno zanimiv. Mi pa ji še naprej želimo veliko uspehov in čestitamo za vse dobre rezultate, ki jih je dosegla doslej.

Diana Drakulič
Novinarski krožek
CSUI Jesenice

SEJA MEDOBČINSKEGA SVETA ZVEZE BORCEV GORENJSKE NA JESENICAH

Konec maja je bila na Jesenicah tretja seja medobčinskega sveta Zveze borcev Gorenjske, ki je obravnavala problematiko izobraževalnega procesa zgodovine NOB v šolah, problematiko zgodovinskega in zdravstvenega problema udeležencev NOB.

Pod predsedstvom predsednika medobčinskega sveta ZZZB NOV za Gorenjsko Stanislava Križnarja so se 23. maja sestali na Jesenicah predstavniki vseh občinskih odborov ZZZB NOV Gorenjske, predstavniki šol, delavskih univerz, centra za politično izobraževanje na Gorenjskem in ZSMS ter obravnavali pomanjkljivosti v družbenopolitični in revolucionarni vzgoji mladih in se dogovorili o aktivnejšem in sodobnejšem načinu vzgoje na tem pomembnem področju.

Borci so ugotovili, da je potrebno vlogo zgodovine o NOB in revoluciji ovrednotiti kot pomembno družbenopolitično vlogo. Vzgoja mladih na področju NOV in socialistične revolucije je poglobljena le pri nekaterih strukturah, treba pa jo je prenesti na vsa področja družbenopolitičnega življenja. Skrb za vzgojo mladih mora postati stalna akcija vseh družbenopolitičnih organizacij. Mladim je potreben duh jugoslovanskega patriotizma in ponos na našo zgodovino in preteklost. Največ lahko naredijo tisti, ki na teh področjih že delajo (učitelji) in ki so za to vrsto vzgoje mladih odgovorni. Številni udeleženci so ugotovili, da imamo dobre možnosti za uspešno vzgojo mladih: vzgojnoizobraževalni programi so dobri, veliko je knjižnih del, brošur, filmov... Ob vsem tem borci lahko le

dajejo spodbude, ostalo pa morajo stisniti drugi, torej šole in pedagogi. Razmere v šolstvu pa so kritične: pedagogi niso dovolj vzgojeni, njihov osebni dohodek je slab...

Vendar pa so poudarili, da je nevzgojen le del mladine. Mladi odklanjajo suhoparnost, želijo si zgodovinsko in življenjsko resnico, o revoluciji je treba povedati tisto, kar je bila, ne pa iskati črnih peg. Mladim je treba dopovedati, da na tem ozemlju ne bi živel niti en Slovenec, če revolucije ne bi zmagała. Da je mladina družbenopolitično neaktivna, pa je vzrok potrošniška miselnost. V jeseniški občini ni težav s štipendiranjem in zaposlovanjem mladih. Iz hodišča kongresa ZSMS pa potrjujejo, da hočejo mladi vedeti, kako živeti jutri, da je o tradiciji treba govoriti za daljše obdobje, ne le za pet vojnih let. Pri mladini se kaže vpliv velikega odstotka vernih Slovencev.

Majda Malenšek, direktorica VIZ Jesenice, je pojasnila, da je domoljubna vzgoja pomanjkljiva, da pa ni kriva le šola, ki vzgaja otroke le nekaj ur dnevno, ostali čas pa preživijo ob starših, med drugimi in na ulici. Pomanjkljiva je tudi vzgoja kadrov, zato ni pravega dela in dejavnosti. Omenila je, da današnji čas za mlade ni dober, premalo je poštenosti, humanosti, zgodovina NOB ni priv-

lačna za mlade, zlasti ne, ko posamezni borci opisujejo svoja junaštva, kajti tudi borci niso bili le pozitivne osebnosti. Omenila je slabo sodelovanje med šolami in krajevnimi skupnostmi oziroma društvi, kjer so učenci prepuščeni sami sebi, so pa dokaj vodljivi. Potrebna je celotna družbena vzgoja skromnosti in poštenosti.

Ker so bile na skupščinah ZZZB NOV Gorenjske izražene pripombe k reportažnemu pisanju o dogodkih in ljudeh v NOB, so na sejo povabili tudi pisatelje (Ivana Jana, Jožeta Vidica in Toneta Svetina). Vabilu se je odzval samo Ivan Jan, ki je pojasnil različne težave, ki nastajajo pri objavljanju reportaž. Ker se Vidic in Svetina nista udeležila seje, spor ni končan. Navzoči pa so poudarili, da borcem NOB ni prav, da pisatelji počnejo nekaj, kar škoduje ugledu borcev in revolucije.

Tudi na tej seji so obravnavali problematiko zdravstvenega varstva borcev NOV. Dr. Andrej Robič je navedel probleme dela v dispanzerjih za borce v zdravstvenih domovih. Poudarili so, da v najnovejšem osnutku plana republiške zdravstvene skupnosti ni posebej obravnavano zdravstveno varstvo borcev, za kar se je ponovno treba dogovoriti. Zdravstveni konzilij v Kranju je menil, da morajo imeti dispanzerji za borce in zobozdravstvene storitve prednost. Pomembno pa je sodelovanje z zdravstvenimi domovi in občin-

VEČ ODGOVORNOSTI ČLANOV ZRVS

Pretekli teden so se na letni seji sestali delegati Občinske konference Zveze rezervnih vojaških starešin Jesenice. Pregledali so delo v preteklem obdobju, v razpravi pa so se dotaknili številnih aktualnih problemov, ki so prisotni v delu te organizacije. Poleg delegatov iz krajevnih organizacij ZRVS so bili na seji prisotni tudi predstavniki ostalih družbenopolitičnih organizacij ter delegacija občinske konference ZRVS iz pobratene občine Trbovlje.

Uvodno poročilo je prebral predsednik občinske konference ZRVS Jaša Jelinčič. Poudaril je nekaj perečih problemov, ki so ovirali nemoteno delo organizacije v preteklem letu. Vrsta nalog je ostala neuresničena tudi zato, ker niso uspeli urediti zadev glede profesionalnega sekretarja oziroma administratorja. Delo na prostovoljski osnovi za tako množično in pomembno organizacijo pa spremlja vrsta težav, ki niso vedno rešljive. Predvsem gre za vprašanja usklajenega dela posameznih komisij, predsedstva OK ZRVS in krajevnih organizacij ZRVS.

Čeprav so delo OK ZRVS pestile težave, pa so vendarle precej nalog, ki so si jih začrtali lani, uresničili. Precejšen poudarek so dali področju vzgoje in izobraževanja. Obrambno usposabljanje oziroma preverjanje znanja so organizirali v krajevnih organizacijah ZRVS. Pri tem je bila dobra stran ta, da so posamezne organizacije prilagodile pripravo nalog razmeram v svojih krajevnih skupnostih. Delo krajevnih organizacij je bilo različno uspešno. Izstopala je Hrušica: Ta organizacija je najmanjša po številu, ustanovljena pa je bila šele leta 1984. Drugod je delo nihalo, še največ težav pa je bilo na Plavžu, kjer so letne konference morali večkrat sklicevati, pa tudi sicer se člani ne vključujejo v posamezne akcije.

Člani ZRVS so bili sicer aktivni pri vseh obrambnih akcijah v posameznih krajevnih skupnostih v jeseniški občini. Sodelovali so na tradicionalnih prireditvah, tekmovanjih, pohodih in proslavah. Občinska konferenca ZRVS je organizirala tradicionalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško v počastitev občinskega praznika ter osrednjo občinsko proslavo ob dnevu JLA.

Iz poročil predsednikov posameznih komisij je bilo moč izluščiti, da so nekatere delale uspešno, druge pa ne. Aktivna je bila le peščica članov, to pa je premalo za zahtevne in obsežne naloge.

V razpravi so zatem ugotavljali, da je za manjšo aktivnost v zadnjem obdobju, tako občinske kot krajevnih organizacij ZRVS, kriva pasivnost številnih rezervnih vojaških starešin. Med njimi so člani ZK, ki še posebno kažejo neodgovoren odnos do izvrševanja pomembnih in odgovornih nalog na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Dotaknili so se tudi kadrovskega problema. Velika pomanjkljivost je netočna evidenca o delu posameznih članov. Krajevne organizacije so še vse prevečkrat prepustile lastnim iniciativam, v razpravi pa je bilo tudi slišati mnenje, da bo nove člane ZRVS potrebno bolje seznaniti z delom te organizacije. Še vedno tudi šepa področje informiranja. V prihodnje bo potrebno več sodelovanja s tiskom Železar, radijsko postajo Triglav, TV 15 in Našo obrambo.

Zveza rezervnih vojaških starešin je naslednica borčevske organizacije in zato je njena pomembna naloga prenašanje revolucionarnih tradicij NOB. Marsikdaj so te naloge še vedno le na papirju in potrebno bo veliko več zavzetosti in tudi skupnega sodelovanja. Pomemben poudarek iz razprave je tudi ta, da mora zveza rezervnih vojaških starešin dobiti večjo družbenopolitično veljavo. To bo seveda moč doseči le z angažiranim delom vseh članov, kajti družba bo organizaciji dala zaupanje le, če bodo člani aktivni in uresničevali dane naloge. Prisotne na seji so pozdravili tudi predstavniki občinske konference ZRVS Trbovlje, ki so dejali, da se tudi pri svojem delu soočajo s podobnimi problemi, dogovorili pa so se tudi za nadaljnje medsebojno sodelovanje.

Na letni seji so za novega predsednika občinske konference ZRVS Jesenice izvolili Zorana Krejčiča, za podpredsednika Janeza Gregorija in za sekretarja Janeza Žnidarja.

J. R.

SMERI RAZVOJA SATELITSKE RADIODIFUZIJE KABELSKE DISTRIBUCIJE IN KABELSKE RADIODIFUZIJE PRI NAS

Tiskovni svet pri republiški konferenci SZDL Slovenije je na 17. seji, 9. maja, v Ljubljani obravnaval informacijo Republiškega komiteja za informiranje in RTV Ljubljana o satelitski radiodifuziji in kabelski distribuciji v SR Sloveniji in Jugoslaviji.

Zaradi vse večjega zanimanja naših občanov za to problematiko in za možnosti uvajanja kabelske televizije po mariborskem zgledu bomo v nekaj nadaljevanjih objavili oris stanja in možnosti gradnje in razvoja kabelsko-distribucijskega sistema za prenos radiodifuznih programov.

Iz gradiva je razvidno, da je problem uvajanja satelitske televizije in kabelske distribucije TV programov vse prej kot enostaven. Treba bo rešiti vrsto tehničnih, organizacijskih, mednarodno-pravnih in drugih vprašanj, ki jih doslej niso mogli rešiti niti v Evropi.

Ustrezno urejanje tega področja je po mnenju Tiskovnega sveta potrebno obravnavati v dveh temeljnih fazah.

Iz gradiva je razvidno, da je problem uvajanja satelitske televizije in kabelske distribucije TV programov vse prej kot enostaven. Treba bo rešiti vrsto tehničnih, organizacijskih, mednarodno-pravnih in drugih vprašanj, ki jih doslej niso mogli rešiti niti v Evropi.

Ustrezno urejanje tega področja je po mnenju Tiskovnega sveta potrebno obravnavati v dveh temeljnih fazah.

S prvo fazo smo soočeni že danes. Gre, če povzamemo stanje na nekaterih območjih v Sloveniji (predvsem v Mariboru), za v določenem smislu »divji« skupinski sprejem TV signalov (programov) iz zahodnoevropskega distribucijskega satelita ECS-1 (ali EUTELSAT F-1) in sovjetskega distribucijskega satelita Horizont — 4 in njihovo posredovanje do naročnikov po kabelskih zvezah. Lahko tudi rečemo, da gre za prestrazje radiodifuznih signalov, ki niso namenjeni neposrednemu javnemu sprejemanju in prenosu. Distribucijski sateliti namreč nado- meščajo zemeljsko prenosno omrežje (radiorelejne zveze ali kabel) in so namenjeni prenosu signala iz enega komunikacijskega centra na zemlji v drugi komunikacijski center. Po pravilu so to javne oz. državne radiodifuzne organizacije, ki preko satelitskih telekomunikacijskih zvez imenujejo programe. Prek teh zvez poteka na osnovi ustreznih pogodb tudi distribucija oz. prenos TV signalov od proizvajalcev programov (radiodifuznih organizacij) do uporabnikov teh programov (v prvi vrsti nekaterih evropskih kabelskih TV družb). Po mednarodnih in jugoslovanskih predpisih je frekvenčni obseg, v katerem delujejo distribucijski sateliti, namenjen tako imenovani fiksni satelitski službi in fiksni zemeljski službi radiovez. Razen prenosa TV signalov, ki niso namenjeni direktnemu javnemu sprejemu, delujejo v tem frekvenčnem prostoru tudi druge služ-

be radiozvez — v skladu s Planom o uporabi in razdelitvi frekvenc v SFRJ, ki se v državi uporablja od 1. junija 1984.

Ti RTV satelitski signali (programi) se v Mariboru (podobne rešitve pa se pripravljajo tudi v nekaterih drugih krajih v Sloveniji) sprejemajo v okviru lokalnega skupinskega antenskega sprejemnega sistema in kabelskih povezav za prenos sprejetih programov do naročnikov — gledalcev.

Skupinsko-antenski, kabelsko-distribucijski sistem je razvila, izdelala in namestila DO Gorenje Elrad, ki se tako pojavlja kot poglavitni proizvajalec takšnih sistemov v SR Sloveniji in tudi Jugoslaviji. Značilno je, da se sedanji skupinski antenski sprejemniki in kabelsko omrežje za prenos sprejetih signalov do gledalcev gradijo z združenimi sredstvi občanov v posameznih krajevnih skupnostih oz. občinah. Tudi načrti v nekaterih drugih občinah v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji kažejo, da postaja samofinanciranje gradnje in vzpostavitve lokalnih kabelsko-distribucijskih radiodifuznih omrežij v posameznih naseljih prevladujoča praksa.

Skupinsko-sprejemno kabelsko-prenosno omrežje za prenos RTV signalov, kakršno je razvito in zgrajeno v konkretnem primeru, prenaša poleg signalov distribucijskih satelitov še nekatere tuje programe (predvsem avstrijske), ki se sicer razširijo prek »klasičnih« zemeljsko-oddajniških mrež in segajo tudi na naše ozemlje. Kabelski sistemi omogočajo kvalitetnejši sprejem teh programov. Po kabelskih zvezah se poleg teh prenašajo tudi programi jugoslovanske radiodifuzije z boljšo in stalnejšo kvaliteto sprejema.

Prav obojestrana, da sta sprejem in uporaba (gledanje) TV signalov (programov) distribucijskih satelitov neposredno povzročila skupinsko-sprejemni sistem in kabelsko omrežje za prenos programov do kroga naročnikov, ki so z združenimi sredstvi financirali gradnjo takega sistema, je sprožila v zadnjem času že povsem konkretna razmišljanja in načrtovanja, predvsem v okviru DO RTV Lju-

bljana, da se s kabelskim omrežjem zagotovi kvaliteten sprejem programov RTV Ljubljana, oz. jugoslovanske radiotelevizije v krajih, kjer zaradi konfiguracije zemljišča ni mogoče zagotoviti kvalitetnega sprejemanja teh programov oz. teh programov sploh ni mogoče sprejemati. Takšna rešitev je že v razvojem načrtu oddajniško-prenosne infrastrukture RTV Ljubljana za obdobje 1986 — 1990.

Druga značilnost sedanjega stanja je v tem, da je mogoče sedanja kabelska prenosna radiodifuzna omrežja z ustreznimi dopolnitvami v razvoju uporabiti kot infrastrukturne objekte za ustanovitev, organizacijo in delovanje kabelske televizije (CaTV) kot radiodifuzne organizacije za oblikovanje in posredovanje posebnih naročenih in naročnikov plačanih radiodifuznih programov na posameznih lokalnih ali regionalnih območjih. Kabelska televizija v tem pomenu besede še ne deluje nikjer v državi.

Vendar pa se s pojmom kabelska televizija danes v številnih razpravah še vedno razumejo funkcije, ki temu mediju v vsebinskem pomenu besede ne gredo.

Nadaljevanje

V UREDNIŠTVU ŽELEZARJA

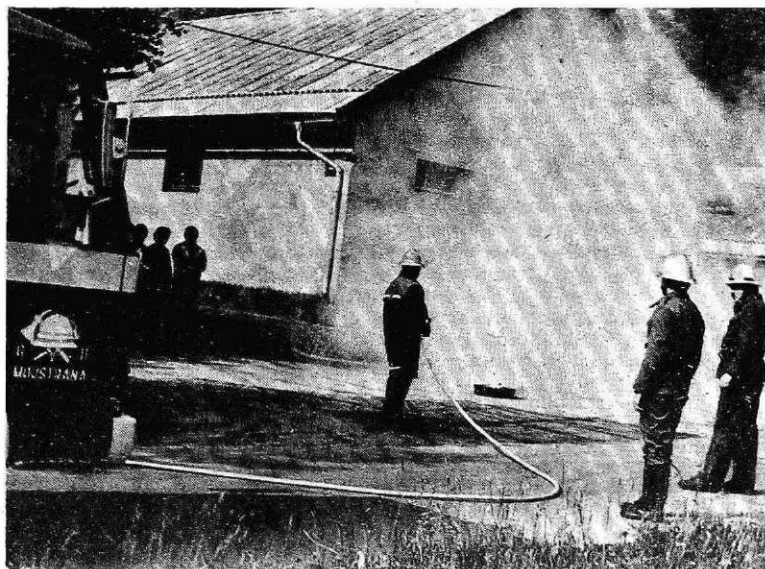
Naša mentorica nas je ob zaključku obiskovanja interesne dejavnosti presenetila. Za pridno delo nas je odpeljala v uredništvo Železarja.

Sprejel nas je glavni in odgovorni urednik, čeprav je terek zanj ob ponedeljku najbolj naporen dan. V sejni sobi nam je govoril o zgodovini Železarja. Zanimala nas je pot od članka do časopisa. Naši radovednosti je že v naprej ustregel, tako da nam ni bilo potrebno preveč spraševati. Začudili smo se, da vsak teden izide 9900 izvodov in da ga po najnovejšem načinu uredijo računalniško. Za konec nas je odpeljal v sosednjo sobo, kjer nam je predstavil svoje sodelavce. Ni jih veliko, a nas vseeno vsak četrtek, oziroma petek razveselijo z novo številko. Saj Železar ne vsebuje le člankov o tovarni, ampak imamo tudi mladi svoj kotiček.

Vsem delavcem v uredništvu želimo še naprej veliko delovnih uspehov.

Novinarski krožek
Prežihov Voranc

OBRAMBNI DAN V MOJSTRANI

Veliko govorimo in pišemo o pomembnih nalogah s področja požarne varnosti, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Nema lokrat so to naloge na papirju, odločno premalo pa je praktičnega preverjanja znanja. Še vedno smo priča požarom in veliki materialni škodi predvsem v organizacijah združenega dela, pa tudi naša skrb za družbeno lastnino ni ravno bleščeča in še bi lahko naštevati.

Da se ponekod teh vprašanj lotevajo tudi resno in praktično, je lep dokaz delovni kolektiv Kovinske opreme Mojstrana, kjer so letos že drugič organizirali obrambni dan. Predvsem so obnovili in utrdili znanje o požarni varnosti, program pa je vseboval tudi obrambno usposabljanje in ukrepanje ob elementarnih nesrečah.

Delavci so si ogledali film o požarni varnosti in ukrepanju ob elementarnih nesrečah, demonstracijo gašenja z ročnimi aparati ter sodobno gasilsko tehniko. Vojaški obvezniki so streljali z malokalibrsko puško, ostali (predvsem delavke) pa z zračno puško. Pri obrambnem dnevu so poleg članov gasilske ekipe Kovinske opreme Mojstrana sodelovali še člani Poklicne gasilske in reševalne čete Železarne ter člani gasilskega društva in strelske družine Janez Mrak iz Mojstrane.

Na koncu so člani sindikata organizirali še družabno srečanje, najboljše udeležence strelskega tek-

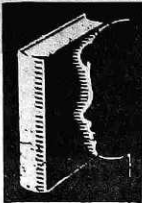
movanja pa so podelili diplome. V streljanju z malokalibrsko puško so bili najboljši Bogdan Oman, Martin Knap in Srečo Bracar, z zračno puško pa Tatjana Kovač, Stane Vidmar in Sonja Rabič.

Obrambni dan je vsekakor uspel in upamo, da bodo v tem kolektivu s tako prakso nadaljevali. Naj še dodamo, da so obrambni dan organizirali na prosto soboto, začrtani program pa uspešno izvedli.

J. R.

Dopisujte
v ŽELEZARJA

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Milan Kristan: Pesmi

Ne čutim se usposobljenega za izrekanje sodb o moderni poeziji. Če mu torej ...? Ob branju teh pesmi sem dobil občutek, da smo končno izstopili iz začaranega kroga, v katerem smo se znašli: tisti, ki pesnikujejo, pa mi, ki beremo poezijo. Ki bi jo radi brali, pa nam skozi dolga desetletja postaja vedno bolj utrudljiva. Vse zato, ker v njej na najdemo več ne sebe ne svojih hotenj. Zda govornik torej o nesojenih bralcih. S Kristanom je mogoče tako, da nikoli ni običal v tem začaranem krogu. Seveda se je tudi on pustil okužiti z različnimi modernimi manirami, a samo obrobno. Verjetno mu nikoli ni čisto zbledela prvotna predstava o pesnjenju, namreč tista predmodernistična. Kdor se ni pustil spodnesti skrajnemu modernizmu (se pravi avantgardam), se mu tudi ni potrebno nasilno vrčati k starejšim poetikam.

Je mogoče to, kar sem zgoraj zapisal, sama eksternalizacija & projekcija? Ne vem. Pomembno se mi zdi predvsem tole: v tej knjižici — ko sem jo bral — sem ves čas čutil nekakšno zaresnost. To pa je nekaj, kar ni ne modernistično ne postmodernistično. Kakor da smo spet tam, kjer je veljavno, kar je preprosto in pristno. (Tole so Kosovelovi verzi: »Eno je sveto: preprosto in pristno.« Pred tem pa stoji še, kaj je žgoče:

»žeja pravice in odrešitve«. Vse to omenjam zato, da bi pojasnil občutek nečesa zaresnega: ta zaresnost me nekako spominja na izjave v navedeni Kosovelovi pesmi.)

Zdi se mi, da je Kristan znal ujeti pravišnje razmerje med (skritim) patosom in (očitno) nežnostjo. O tem razmerju, ki je za določeno vrsto poezije bistveno, se sodobnim pesnikom v glavnem ne sanja. No, to sem napak povedal: »znan ujeti«? Ne, mislim, da gre le za določeno strukturo osebnosti. Nekdo se pač tak naredi — mogoče v skladu s kakšno tiho slutnjo. Kakor da si je nekoč rekel: tak sem. In potem vse izhaja iz tega. Biti pesnik pomeni biti pesniška osebnost. Mogoče posebnost. Zaznati samega sebe, pomeni, biti drugačen. Iz tega vsekakor izhaja drugačen tip poezije, kot pa je bil v modi zadnjih 25 let, ko so pesniki, zlasti tisti bolj uspešni, ponosno izrekli: resnico sveta. (To je torej patos brez nežnosti, nezastri patos.) To, da pla-ho in zastrto izrekaš resnico lastne posebnosti, ki je mogoče — ali pa tudi ni — v usodnem razmerju z »resnico sveta«, no, to je vsaj na videz precej bolj skromno stališče. V bistvu pa ne gre za skromnost. Žal sem se zdaj znašel na istih pozicijah z zgodnjim Vidmarjem, nič za to (Biti zvest svoji osebnosti kot temeljno določilo umetnika.)

Iz tega — biti tak, kakršen si — zares izhaja vse. Na primer to, da si izvirni le do neke mere. Gre za pravo razmerje med izvirnostjo in konvencijo. Tudi občutek za to se je v novejši poeziji čisto zgubil. Diletanti

so praviloma obupno konvencionalni, zguljeni do amena, tisti, ki so na tekočem, se pravi seminarski pesniki, pa so nasilno izvirni.

Umetni svet, ki ga pesnik tke, je v veliki meri narejen iz podedovanih snovi, iz tradicije. Ta tradicija je lahko stara šele nekaj mesecev, pa je že čisto izpraznjena: lahko da je bila prazna že ob nastanku.

Kristan, čisto preprosto povedano, ni imel pretirano blestečih zgledov. Kar povzema, je nekakšno povprečje. Hišico si je zgradil s tem, kar je pač našel. Kaj si mislim o skritem jedru, o tistem, kar se mu je v tem izkristaliziralo, sem že nakazal. Lahko bi dodal še nekaj: drobci »resničnega« sveta se tu harmonično zlivajo s sanjskim in umetnim svetom. Ta zmoglost za asimiliranje raznorodnih prvin govori sama zase.

Ne bi bilo preveč dobro, če bi se zdaj razpisal o možnostih, ki so tu šele nakazane: da bi bile bodoče pesmi še bolj samosvoje, bolj izkristalizirane, bolj izločene iz podlage, na kateri so zarisane: da bi bila vsaka še bolj podobna le sami sebi. Karkoli naj bi se nastalo (to je moja osebna želja), naj ne bi šlo na račun ravnotežja, o katerem že ves čas govorim. Saj ne vem, ali je to nekaj stalnega in zanesljivega ali nekaj, kar lahko pesnik mimogrede in za vedno zgubi.

Naslov prvega izmed šestih ciklov potrjuje mojo tezo o posebnosti, o izločenosti, o outsiderstvu (Dovolj zgovorno: Kužne srne.). Tako (nežno in zastrto) izreka posebnost se v poeziji spreverja v svoje lasto nasprotje: postane nekaj, kar je lahko last slehernika.

Marko Hudnik

SPOROČILO ŽIRIJE MČK

Na razpis za objavo književnih del v knjižni zbirki MALA ČUFARJEVA KNJIŽNICA je do določenega roka prislo trinajst rokopi-sov dvanajstih avtorjev.

Člani žirije, ki smo v predhodnem postopku prebrali vse rokopise, smo se na seji 9. junija odločili, da predlagamo za objavo v letu 1986:

1. Milan Kristan — Izpiski
(Naslov avtorja: Prosvetna 7, JESENICE)
2. Veno Dolenc — Pesmi
(Naslov avtorja: Železarska 22, TRŽIČ)

Žirija ima določene pripombe glede dokončne redakcije predlaganih tekstov. Avtorja naj se oglasita žiriji MČK.

Predlagali smo izbor iz ostalih del z natečaja za objavo v književni prilogi ŽELEZARJA — LISTI.

Vsi avtorji, ki so sodelovali na natečaju, lahko dobijo ustna pojasnila od članov žirije MČK.

Člani žirije izražamo zadovoljstvo zaradi dobrega odziva na natečaj, nismo pa bili zadovoljni z urejenostjo nekaterih tekstov.

Člani žirije: Marko Hudnik, Damjan Jensterle, Siniša Petković

KULTURNI KOLEDAR GORENJSKEGA MUZEJA V KRANJU

V Prešernovi hiši v Kranju je odprta razstava grafik Mihe Maleša, darilo slikarja Domu upokojencev v Kranju.

V Mali galeriji Mestne hiše je v okviru Kabineta slovenske fotografije na ogled razstava del 30 slovenskih fotografov »Čas v katerem živimo«.

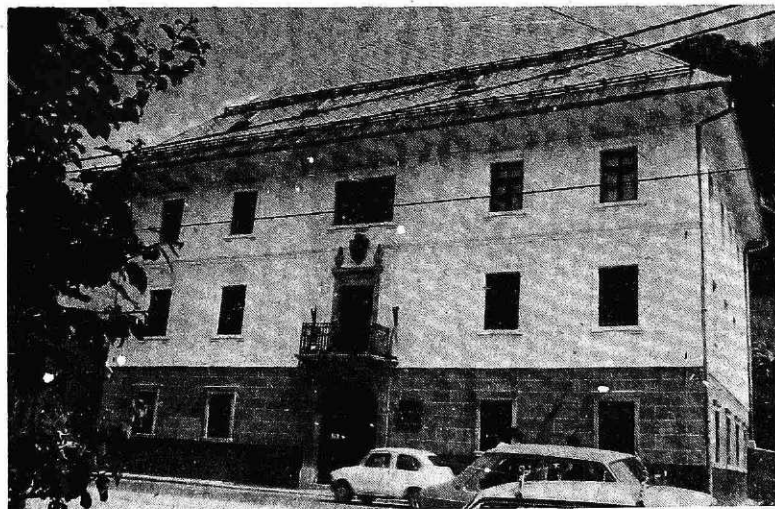
V ostalih galerijskih prostorih Mestne hiše se s slikarskimi in kiparskimi deli predstavljajo člani Društva likovnih umetnikov Celje.

V galeriji v Tavčarjevi ulici razstavlja knjižne ilustracije Marijan Amaieltti. Razstavo so posredovali Muzeji radovljiške občine.

Koncert v Markovi cerkvi v Vrbi

Gledališče Tone Čufar Jesenice in komisija za kulturo pri izvršnem odboru konference sindikata Železarne Jesenice organizirata v petek, 13. junija ob 20. uri v Markovi cerkvi v Vrbi,

koncert harmonikarskega orkestra glasbene šole iz Radovljice z naslednjim programom: R. Schumann: Koračnica »Za rojstni dan«, G. F. Handel: Largo, W. A. Mozart: Gavota, W. A. Mozart: Uspavanka, W. A. Mozart: Romanca (iz Male nočne glasbe), F. Schubert: Pesem, R. Schumann: Sanjarijenje, G. Verdi: Nabucco (odlomek), P. Mascagni: Glumači (Intermezzo), P. I. Čajkovski: Hrestač (koračnica), E. Toselli: Sere-nada, E. Gašperšič: Južnoameriška, I. Albeniz: Tango, S. Mokranjac: Spomini, E. Gašperšič: Mrzel veter, E. Gašperšič: Po jezeru bliz Triglava, A. Hajdrih: Morje adrijsansko. Dirigent: prof. Jože Ažman.

Slavnostni koncert

Moški oktet DPD Svoboda France Prešeren Breznica Žirovnica vabi na koncert ob 25. obletnici delovanja, ki bo v soboto, 14. junija, ob 20. uri v večnamenskem prostoru žirovniške šole. S sporedom narodnih in umetnih pesmi se bo predstavil oktet in MPZ.

O LETEČI ŽABI (basen)

ŽABA: (si kupi krila in poskuša vzleteti)

ŠTORKLJA: (jo opazuje in si pravi) ko se bo utrudila, jo pohrustam za večerjo.

ŽABA: (se trudi)

ŠTORKLJA: (opazuje in čaka)

ŽABA: (poleti)

ŠTORKLJA: (si ob poskusu vzleta zlomi krilo in ostane brez večerje)

MORALA: (misli in govori) Trdovratnost je lepa lastnost. Če pa se k tej lastnosti primeša še sreča, se pripetijo stvari, ki so v nasprotju z vsako logiko.

O HITROSTI (basen)

POLŽ: (leze čez cesto)

AVTO: (ga pozovi)

MORALA: (očitajoče in razburjeno) Pa pravi, da se počasi daleč pride.

Boštjan Fon

ZAKLJUČNI KONCERT GLASBENE ŠOLE NA JESENICAH

Ob sklenitvi šolskega leta 1985/86 je Glasbena šola Jesenice priredila v petek, 6. junija, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah, zaključni koncert solistov in instrumentalnih skupin svojih učencev.

Kot v vseh glasbenih šolah tudi na jeseniški glasbeni šoli prevladuje individualni pouk. Poleg vseh godalnih instrumentov poučujejo se pihala, trobila, tolkala, harmoniko, klavir, kitaro in nauk o glasbi. Za uresničevanje učnovzgojnih smotrov imajo na šoli tudi razne skupine godalcev, pihalcev in trobilcev, ki naj bi bile osnova za sodelovanje v mladinskih godalnih in pihalnih orkestrih. Glasbena šola Jesenice ima v Kranjski gori in Žirovnici dislocirane oddelke, na katerih jeseniški pedagogi poučujejo nauk o glasbi, violino, harmoniko, klavir in kljunasta flavta. Pedagogi šole pomagajo tudi pri glasbeni vzgoji otrok naših rojakov v Ukva-h (Italija) in Bilčovsu (Avstrija — Koroska), kjer poučujejo enkrat ali dvakrat tedensko.

Razveseljivo je, da so tokrat dvorano amaterskega gledališča Tone Čufar dobesedno napolnili ljubitelji glasbe, starši učencev in tisti, ki jim glasbeno ustvarjanje nekaj pomeni, da bi slišali in videli vrsto glasbeno nadarjenih deklet in fantov, učencev Glasbene šole Jesenice. V še vedno neurejenem rednem šolskem izobraževanju je prav neverjetno, da se tako veliko učencev (270) odloča še za glasbeno izobraževanje. To hkrati dokazuje veliko ljubezen do glasbe, kar ohranja kontinuiteto glasbenega ustvarjanja, posebno mladih rodov. V dvorani zanesljivo nihče ni pričakoval »virtuoznosti« nastopajočih, toda vsi so jih spodbujali.

Sklepni koncert je tudi tokrat potrdil upravičenost prizadevanj, da se nekaterim nadarjenim učencem omogoči javno nastopanje. Na ta način lahko učenci dokazujejo svoje znanje. Učenci so dane možnosti s pridom izkoristili. Zasedena dvorana, veliki oder in luči, na kar učenci še niso navajeni, niso motili nastopajočih, ki so nekatere skladbe izvajali zelo dobro in navdušili. Vsi so bili dobro pripravljeni in sproščeni, kar je prispevalo k svečanemu ozračju. Zrelejši ali manj zrele interpretacije so bile le posledica trenutnega razpoloženja. Precej učencev je prvič nastopilo na »koncertnem odru«, pa kljub temu ni bilo tre-me ali večjih spodrsrlajev.

Skladbe mojstrov klasične in sodobne glasbe učencem razkrivajo osnovne skrivnosti solističnega izvajanja. Na sporedu je bilo tudi veliko zahtevnih skladb, ki so od nastopajočih zahtevale več kot navadno znanje o glasbeni umetnosti. Vsi nastopajoči so potrdili nadarjenost, na osnovi katere pedagogi lahko gradijo bodoče dobre glasbenike. Tisti, ki lahko »od blizu« sledijo naporom in prizadevanjem učencev in pedagogov, dobro vedo, koliko truda je bilo potrebnega za uspešen nastop vsakega učenca. To so čutili tudi poslušalci, in so mlade glasbenike zelo toplo in iskreno nagrajevali z dolгими aplavzi.

Občutka za priznanja in »aplavze« pa nimajo tisti ljudje, ki so dolžni, da bedijo nad delom glasbene šole in izobraževanjem mladih glasbenikov. Šola nima dovolj za pouk primernih prostorov, učila (instrumenti) so dotrajana ali jih je premalo, osebni dohodki pedagogov so slabi, zunanji sodelavci poučujejo za ponižujoče honorarke. ... Še bi lahko naštevali potrebe in probleme jeseniške glasbene šole, toda vrnimo se h koncertu.

Zelo kvalitetni spored koncerta je bil prilagojen učnim načrtom in zmogljivostim učencev. Nastopilo je 28 solistov, ki so izvedli: Mojca ŽVO-

KELJ (klavir) — M. Clementi: Sonata, David MAROŠEVIČ (klavir) — L. van Beethoven: Sonata, Zala KOROŠEC — NOČ (klavir) — J.F. Burgmüller: Nemir, Marko STARE (kljunasta flavta) — G.F. Händel: Presto, Mateja POGAČAR (kljunasta flavta) — W. Roehr: Sonata, Vanja DEBELJAK (flavta) — W.A. Mozart: Arija, Maja GATEJ (violina) — W.A. Mozart: Valček, Primož ČELESNIK (violina) — P. Nikolič: Koncertino št. 1, Urška ISKRA (klavir) — P. Gotovac: Mema je dobila darila, Katja PAVLIČ (klavir) — E. Grieg: Gade, Klemen TRIFONI (klavir) — A. Diabelli: Sonata, Nina PAVLIN (klavir) — E. Grieg: Ptiček, Domen MARINČIČ (harmonika) — J.S. Bach: Menuet, Goran AMBROŽIČ (klarineta) — L. van Beethoven: Menuet, Majda AVGUŠTIN (klarineta) — P. Čajkovski: Pesem brez besed, Janez LUKAN (harmonika) — J. Krieger: Menuet, Matej PETERNEL (harmonika) — O. Vajburg: Ruski ples, Anuška GASAR (violina) — P. Nikolič: Koncertino št. 2, Jure TORKAR (pozavna) — J. Krieger: Menuet, Matej ZNIDR (harmonika) — A. Diabelli: Sonata — Alegro, V. vace, Maja PLAZAR (harmonika) — P. Sarasate: Španska romansa, Alma INTIHAR (klavir) — C. Debussy: Iz otroškega kotička, Urška REBERNIK (klavir) — F.F. Chopin: Valček, Irma PIRC (klavir) — F. Schubert: Improvizio, Damjana BERGELJ in Katja PAVLIČ (klavir) — J. Brahms: Valček št. 1 in 3 za štiri roke, Elvis FAJKOVIČ (rog) — E. Hasselmann: Kavatina in duet Vida MESEČ in Irena AVSENIK (violina) — J. Pleyel: Duet — Alegro, Andante, Rondo.

Soliste sta na klavirju spremljali Alenka Legat in Urška Rebernik. Skupinsko so nastopili: Mojca GREGORIČ, Mojca KONOBELJ in Primož KRISTAN (tercet kitar) — F. Carulli: Alegro, Andante, Alegro, Andreja ALT in Andrej BEDEN (duet kitar) — N.N.: Španska romansa in F. Tarrega: Preludij, Anuška GASAR, Anže KOŠIR, Darja in Domen STEGNAR (skupina violin) — D. Vo-dišek: Mamici, Gugalnica, W.A. Mozart: Pesem prijateljstva in nemška narodna Draga domovina. Kvartet trobil — Aleksander ŽEJN, Aleš NOVAK (trobente), Jure TORKAR (pozavna) in Sebastijan VOGRIC pa je zaigral narodno Al me boš kaj rada imela in partizansko Na oknu glej obraček bled.

Dobro izveden program je pokazal vso širino glasbene vzgoje mladih in prizadevanje šole, da poleg težav, s katerimi se bori, omogoča kakoviten razvoj glasbeno nadarjenih otrok. Nekaj dosežkov je zelo spodbudnih, predvsem nastop učencev tako imenovanih »deficitarnih« instrumentov (klarineta, rog, bariton). Vrsta nastopajočih zasluži pohvalo: najmlajši za vztrajnost, starejši za uspešne interpretacije zahtevnih skladb in »najstarejši« za sproščenost in muzikalnost. Koncert je bil eden najuspešnejših v zadnjih letih.

Tudi tokrat se ne moremo izogniti »kritiki«, da smo v (zasedeni) dvorani videli zelo malo kulturnih in družbenopolitičnih delavcev ter članov glasbenih skupin, ki bi že po svoji »pripadnosti« glasbi morali priti na koncert. Koncert glasbene šole je v drugih krajih dogodek leta. Obiščejo ga predstavniki družbenopolitičnih organizacij, šol, ZKO in drugi. Tudi kakšno pozdravno ali spodbudno besedo je slišati. Na Jesenicah pa te navade ni. Protokol kaj takega ne predvideva. Škoda! Franjo Ropret

USPEŠNA LITERARNA VEČERA

»NAJPREJ TI RAZBIJEJO ZOBE, POTEM PA TI SE REČEJO, DA MORAŠ DRŽATI JEZIK ZA ZOBI«. To je le eden od množice aforizmov, ki jih je napisal slovenski literat in poklicni režiser Zarko Petan. Svoje aforizme je v torek, 3. junija predstavil tudi v klubi sobi v Kosovi graščini na Jesenicah.

Čez trideset zelo pozornih in hvaležnih poslušalcev je bilo zelo zadovoljnih z literarnim večerom. Ob številnih aforizmihi, ki jih je bral avtor sam, se je razvila tudi sproščena razprava o aforizmihi, literaturi, gledališču in o drugih vprašanjih.

Zarko Petan je znan slovenski režiser številnih odrskih, radijskih in televizijskih gledaliških predstav. Vodilna nit njegovega pisateljstva pa sta humor in satira. Je dramatik, pripovednik, kjer ga poznamo še zlasti po njegovih humoreskah, mladinski pisatelj in najbolj znan in uspešen slovenski aforist. Njegovi aforizmi so prevedeni v srbohrvaščino in več tujih jezikov.

Štirinajst dni pred tem pa je bilo v istih prostorih srečanje z znanim slovenskim pesnikom Ervinom Fritz-

zem, ki je predstavil nekaj svojih pesmi iz različnih obdobij nastajanja. Tudi na tem večeru je stekla živahna razprava o literaturi in še zlasti o poeziji in kulturi nasploh. Pesnik, dramatik in dramaturg Ervin Fritz je bil rojen leta 1940 in je doslej izdal že več pesniških zbirk in nekaj dramskih del, še zlasti televizijskih iger. Fritz označuje refleksivna, satirično realistična poezija z motivi iz vsakdanjega življenja. Tudi s tem srečanjem je bilo več kot dvajset poslušalcev zelo zadovoljnih.

Srečanje z Zarkom Petanom je organizirala galerija Kosova graščina, z Ervinom Fritzem pa literarna sekcija kulturno-umetniškega kluba DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Pripricani samo, da bo klubiški prostor v Kosovi graščini kmalu pre-

majhen, če bomo na Jesenicah nadaljevali s tako kvalitetnimi literarnimi srečanji, kar se je pokazalo že na zadnjem srečanju z Zarkom Petanom. To, poleg drugih programov, še kako zahteva, da bi na Jesenicah morali čim prej izgotoviti in opremiti malo dvorano v novi stavbi kulturnega centra na Jesenicah.

V KOŠOVI GRAŠČINI...

Do konca meseca bo v galeriji Kosove graščine razstava izdelkov obrtnikov jeseniške občine.

Galerija je odprta svak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Ob sobotah popoldne in nedeljah je zaprto.

POŽAR NA STANOVANJSKEM OBJEKTU

Ob tem, ko poteka akcija NNNP 86 in se nadaljuje akcija 100.000 preventivnih požarnovarnostnih pregledov v SR Sloveniji, je prav, da širšo javnost občasno seznanimo tudi s požari, ki so nastali zaradi pomanjkljivosti v projektu, elektroinstalacijah in podobno.

Naš center zvez so 29. maja ob 5.35 obvestili, da gori stanovanjska hiša v ulici Heroja Verdnika št. 26. Intervencijska skupina je takoj odšla na kraj požara z dvema voziloma in tja prispela ob 5.40. Po oceni stanja je poveljujoči vodnik Alojz Mulič odredil način gašenja in varovanja (predhodno je preveril, če je izključena električna energija in če je kdo v go-rečem delu objekta). Ob 6.10 je bil požar lokaliziran, zadušeno pa ob 7.10. Uspeh je bil torej izreden, saj je bil objekt rešen, čeprav je na ostrejšu nastala precejšnja materialna škoda. Enota je gasila z razpršeno vodo tako da ni bila povzročena dodatna škoda. Verjetno bi rešili še več, če bi občani oziroma stanovalci opazili in javili požar prej. Tako pa smo za požar izvedeli šele, ko se je plamen že kazal iz strehe. Za gašenje smo uporabili gasilsko cisterno in kombinirano vozilo. Drugo kombinirano vozilo pa so dodatno pripeljali gasilci druge izmene pod vodstvom desetarja Ignaca Prezija.

Takoj se je sestal tudi komite za SLO in družbeno samozaščito DO

Kovin, ker je njihov objekt v neposredni bližini stavbe, ki je gorela. Sodelovali so tudi organi za notranje zadeve.

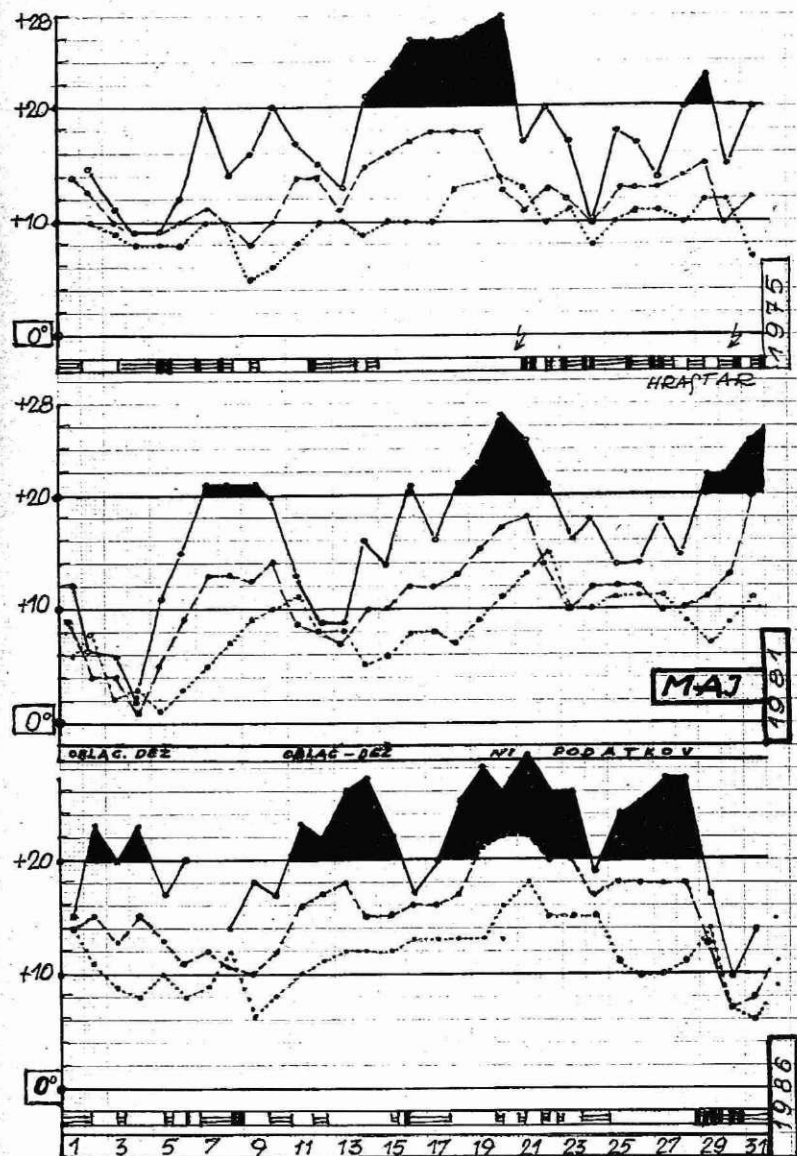

Po požaru v ulici heroja Verdnika (foto UNZ)

Vse delovne ljudi in občane ponovno pozivamo, da najprej poskusijo začetni požar pogasiti sami oziroma da takoj, po telefonu pokličejo gasilsko in reševalno enoto (številka 93 oziroma interni za Železarno Jesenice 2212 ali 2213).

Sandi Kotnik

DIAGRAM DNEVNIH TEMPERATUR IN VREMENSKEGA STANJA V MAJU

OGENJ

Nekoč, v davnini, je človeku razsvetlil pot in mu olajšal, spremenil življenje. V njem je moč, ki ustvarja, v njem je hkrati zla sila, ki uničuje. Osrečuje nas, ko na ognjišču veselo plapolata in ogreva naš dom, v nemi obup nas pahne takrat, ko se kot rdeči petelin vzpne čez sleme doma.

Zagorelo je nenadoma, v prebujajočem se jutru zadnjega majskega četrtka, ko sva še napol budna poslušala nenavadno glasno in preteče lajanje najinega kocastega čuvaja na vrtu za hišo pod Mežaklo. Mimoidoči so v zlovesčem dimu nad streho zaznali prežeko nevarnost, njihovo klicanje naju je pognalo na noge in kar nisva mogla dojeti pomena njihovih besed.

Ognjeni zublji zmorejemo izničiti, upepeliti, zogleneti in razdejati, zmorejemo pa tudi razkleniti srca in razplamteti pripravljenost za medsebojno pomoč. Občutek, da v nesreči nisva bila sama, nama je vedril pogled na počrnelo tramovje in razdejan hišni krov. Pomagali so sosedje, bližnji Kovin, Železarna, prijatelji in znanci. Vsem sva od srca hvaležna za vse, kar so naredili, pa tudi če je bila to le beseda tolažbe ali bodrilni namig.

Posebej pa sva hvaležna gasilcem, prostovoljcem in poklicnim! Da so požar pogasili, da so bili izredno hitro ob ognju, da so ga krotili smotno, strokovno, pazljivo in vestno, vse to sva dojemala kot dejanje ljudi, ki jim je takšno delo vsakdanje opravilo, poklicna dolžnost ali humanitarna zavezanost. Njihovo predanost sva doumela dan po požaru, ko so v dežju, vetru in mrazu zamudniških ledenih mož in njihove družice Zofke, pod temenom s snegom pobeljene Golice, razgrinjali čez razgaljeno ostrejšo zasilno kritino. Peterica gasilcev prostovoljcev, Korl, Marjan, dva Jožeta in Baša (tako so se nama imena vtisnila v spomin, morda preveč bežno in zato tudi narobe), med njimi dva poveljnika in voznik ter upravitelja magirus lestve Miro iz vrst tovarniških poklicnih gasilcev, je v neugodnih okoliščinah z značajem in spretnostjo, z improvizacijo in tveganjem zmogla zapleteno delo. Sajaste ostanke so prekrile velike ponjave, mrzla noč je bila zato mirna in spokojna. Še več, njihova vedrina in dobra volja se je nama in vsem, ki so bili z nama, zalezla pod kožo.

S šihita so prišli pomagat, komajda kaj spočiti so se vrnili na delo. Iz srca se vam, fantje, zahvaljujemo za nesebično pomoč — zahvala velja še posebej poveljnikom Aleksandru Kotniku in Karlu Trametu, ki sta »vajo« organizirala. Najbolj naju je pretresel način, s katerim ste se lotili dela, vaša zagnanost in srčnost, odgovornost in doslednost, vrline torej, ki jih v teh zamotanih časih v ljudeh komajda kdaj še uspevamo odkriti.

Anton in Jožefa Gale,
Heroja Verdnika 26, Jesenice

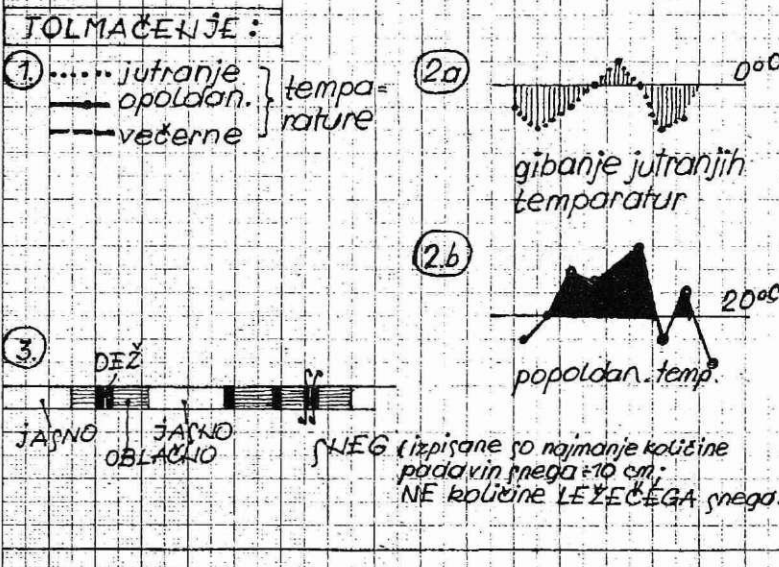
NA STARTU

Potijo se mi roke, vedno bolj mi postaja vroče. Tišči me na WC. Od živčnosti se ne morem premakniti. Progo kar naprej gledam in gledam, čeprav se je ne zapomnim. »Prosto«, mi mirno reče starter. Še zanjči pomislim, da je to moja edina prilika za obstanek v reprezentanci. Močno se odžnem.

Tak je bil start drugega teka tekme za pokal Coca — Cole na Zelenici.

Prvo strmino prepeljem z malo rezerve, naprej pa smuči spustim. Ravno sem prepeljal odlično. Še pet vrtic do cilja. Še zadnjič se požnem v cilj, nato pa se od utrujenosti uležem na tla. Počasi si odpnem smuči in odidem proti semaforju. Ker kartončka ni in ni bilo, od živčnosti začnem z nogo udarjati v tla. Takrat bi najraje kar skočil na mizo s kartončki. Zelo besno sem gledal žensko, ki jih je razporejala. Kar nenkrat pa je vstala od mize. Privzdignilo me je od strahu. Na pol miže sem jo opazoval, ko je dajala listke na semafor. Napeto sem iskal številko šestnajst. »Uspelo mi je, uspelo«, veselo zakričim. Uspelo mi je priti v pionirsko A reprezentanco, ki je cilj vsakega tekmovalca. In če ti to uspe, si eden najsrečnejših med njimi.

Marko Klofutar, 6.a
Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda
Kranjska gora

ZDENKA TORKAR-TAHIR

15

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

V samem stanovanju je kuhinja predstavljala glavni bivalni prostor. Do nje se je prišlo iz dvorišča skozi dvojna vrata (zunanja lesena so imela čez dan odprta na stečaj in zasteklena notranja vrata). Lesen pod so ribali enkrat tedensko. V kuhinji je »kot visoka trdnjava« stal zidan štedilnik in ob njem »kolemkišta« (zaboj za premog), naprej miza s »štokerli« (stoli brez naslonjala) ali kiopmi in ponekod še skrinja z »ladlci« (predali), kjer so spali mlajši otroci številnejših družin. Ob nasprotni steni je navadno stal divan in poleg njega ozka »kredenca« (kuhinjska omara). V njena zgornja zasteklena vrata so zatikali razglednice poslane od sorodnikov, ki so si voščili za osebne ali druge praznike.

Ena od strank je imela v kuhinji zajce, nad sobno omaro golobnjak in pod posteljo kokoši. V kuhinji pa so tolkli slamo za prašice. V sobah so bile poleg omar in skrinj tudi po štiri postelje, kjer so živele številnejše družine. Oče in mati sta ležala v eni, sestre v svoji in bratje v svoji. Manjšim so postlali kar v »ladlcih« (predalih). Nekje pa so otroku uredili ležišče kar v »kišti« (zaboj za premog), kjer so slamo prekrili s sunjo.

Pri sami opremljenosti prostorov je bilo med sosedi dosti posnemanja, zato je bil notranji izgled stanovanja pri vseh barakarskih strankah bolj ali manj podoben.

Skoraj vse gospodinjice so dosti dale na čistočo in urejenost, saj so se mimoidoči glasno čudili, »kako lepo imajo tu notri.« Kljub temu pa so se med vojno pojavile stenice in ščurki.

V teh osemnajstih stanovanjih tovarniških delavcev je ves predvojni čas živelo nad sto ljudi (v začetku leta 1978 le 43). Marsikatera družina je kljub svoji številčnosti sprejela na hrano in stanovanje še samske delavce »koštarije«, tako so v enem stanovanju kurili dan in noč, da so lahko spali tudi brez odej, ker jih za toliko ljudi ni bilo dovolj pri hiši.

Večina tukajšnjih delavcev je imela le osnovno šolo, ali še to nedokončano. Nekateri so se izučili obrti, v določenih obratih pa so delali tudi izpite. Ti tovarniški delavci dvajsetih in tridesetih let pa se tudi niso mogli izšolati. Dosti jih je izšlo iz revnih kajžarskih družin, kjer so otroci morali zjutraj pred poukom odgnati živino večjih kmetov na pašo in jo zvečer prignati nazaj, ter tudi čez dan delati na polju. V celem letu so si na ta način prislužili le slabo obleko (čevlje, hlače iz sukna, srajco in klobuk). Najbolj pridni pa so dobili še predpasnik.

Za sprejem v tovarno je bilo treba prositi. Ko je ena od mater moledovala naj na delo sprejme njena odrasla sinova, so jo nagnali, češ da otroke komunistov ne marajo. Zaposleni so bili večinoma moški. Če pa je bilo deklet zaposleno v bolnici ali tovarni, je bil čas tak, da je morala zapustiti delo brž, ko se je poročila. Pred letom 1919 je delovni dan trajal 12 ur. Plače so bile nizke od 900 do 1000 dinarjev ali od 1200 dinarjev do 1400. Če pa je bil delavec na bolniški, mu plača niti za kruh ni zadoščala. Obenem pa je ves predvojni čas vladala velika brezposelnost. Tisti, ki si je delo v tovarni priboril, je prišel najprej na »plac« (na slabše plačano delo na prostem) ali v obrate, kjer je bila plača za spoznanje boljša. Na boljše delovno mesto je bil prestavljen šele, ko se je izkazal za pridnega in če je imel zveze. Prednost so imeli tisti, ki so znali nemško in ki so bili bolj reakcionarni in kot taki bolj všeč vodilnim nemškim kadrom. Ostali pa so živeli v stalnem strahu, da jih odpustijo. Vsak mesec so na oglasni deski objavljali imena obračunanih delavcev in nato po potrebi najemali druge.

V martinarni so imeli delavci ob pečeh zaradi velike vročine opečene noge. Večino dela je bilo potrebno opraviti z rokami. S ponvicami so vlivali tekoče železo v kokele in ga

polivali z vodo. Preko svojih oblek so si prevezali le žakljevino. Žejni so pili mrzlo vodo in zaradi tega večkrat zboleli in še borno malico prinešeno od doma so mnogokrat požrle podgane.

Ob naraščajoči brezposelnosti so bila navedena priložnostna dela plačana z največ 250 dinarji na mesec ali kar v naturi. Tako je dobil dvajsetleten fant za štirinajstrednjo delo v kamnolomu 80 kg koruzne moke in nekaj krompirja, čeprav si je sam želel zaslužek v denarju, da bi strgano obleko zamenjal za novo. Za boljše predstavo o realni vrednosti zaslužkov naj navedem nekaj predvojnih cen blaga (1 kg belega kruha — 4 din, žemlja — 1 din, kg bele moke — 2,5 din, 1 l vina v gostilni — 8 do 14 din, čevlji — 35 do 45 din in hlače — 80 din). Fantje so delali po cele dneve, a niso zaslužili, da bi se najedli.

Ob dnevu razdeljevanja plač na občini so se tam zbrali vsi upniki, katerim so fantje zbežali in šli fucat z zasluženim denarjem. Zgodilo se je, da je mož vse zafucal in nato pretepel jokajočo ženo.

Ambrožičeva družina pred 2. sv. vojno.

Ob boleči izgubi našega

FELIKSA ČOPA - SREČKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družini Hrovat in dr. Černetu za pomoč in nego v najtežjih trenutkih. Lepo se zahvaljujemo tudi duhovniku za obred in poslovinne besede.

Zalujoci: žena Pavla, sestri
Johanca in Kristina s sorodstvom.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

upokojenega delovodje mehanične delavnice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki s nam bili v teh dneh bolečine v oporo in nam izrekli sožalje. Posebna hvala dobrima sosedoma Praprotnikovu in Potočnikovi za vso pomoč, dr. Grošlju in zdravnikom, ki so ga obiskali na domu. Zahvaljujemo se delavcem Vzdrževanja Javornik, kolektivu osnovne šole v Radovljici in vsem, ki ste darovali cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Hvala tudi župniku za lep obred in pevecem.

Ob izgubi

MARIJE KREK

se zahvaljujemo za pozornost članicam sekcije za družbeno aktivnost žena, krajevni skupnosti, Anici Križman za poslovilne besede ter vsem znancem in prijateljem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

Zahvaljujemo se dr. Pogačniku in dr. Mencingerju za dolgoletno zdravljenje.

**Mož Lojze, sestri Francka in Cilka
in brat Francelj**

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene in mamice

se zahvaljujemo vsem sosedom za nesebično pomoč ob težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo oddelku hemodialize bolnice Jesenice za dolgotrajno zdravljenje njene težke bolezni. Hvala tudi sodelavcem Želazarne Jesenice in Planike Breznica, župniku za obred ter pevcem za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom in znancem, LIP Bled in restavraciji Letališče za podarjeno cvetje.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Ob boleči izgubi naše dobre stare
mame, prababice, svakinje, tete in
tašče

se iskreno zahvaljujemo, predvsem dobrim sosedom Škulju, Brudarjevičima in Pavli za nesebično pomoč, vsem sosedom v bloku za pomoč v zadnjih trenutkih in za denarno pomoč, ki smo ji darovali v dobrodelne namene, duhovnikom za premostitve in govor, Markežu za lepe poslovilne besede, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki ste jo pospremlili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njen spomin.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Ob nenadni in boleči izgubi naše-
ga moža, očeta, deda in pradedu

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Zahvaljujemo se medicinskemu osebju in zdravnikom internega oddelka bolnice Jesenice, ki nam so nudili vso pomoč. Zahvaljujemo se sindikalni organizaciji TOZD Jeklarne za denarno pomoč.

Zahvaljujemo se Pihalnemu orkestru jeseniških železarjev za zaigrane žalostinke in župniku za obred.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Angela,
sin Anton z družino,
hčerka Jožica z možem,
in ostalo sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujem Občinskemu odboru ZZB NOV, Planinskemu društvu Jesenice, Društvu upokojencev Jesenice in vsem prijateljem in znancem za čestitke ob življenjskem jubileju.

Anton Tepina

Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob rojstnem dnevu in jim želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu. Franc Zavelicina

Sindikalni organizaciji TOZD
Strojne delavnice se zahvaljujem za
denarno pomoč. Ivan Kovač

Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela se zahvaljujem za čestitko ob mojem življenjskem jubileju in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Aloiz Korbar

V soboto, 14. junija, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure de-
žurni trgovini:
DELIKATESA, poslovalnica
7, Titova 7, in **DELIKATESA**,
Kaša 4 na Plavžu, Tavčarje-
va 6.

**V juniju je za občini
Jesenice in Radovljica dežur-
na lekarna na Jesenicah.**

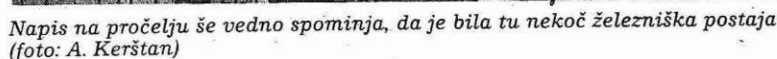
Društvo za pomoč duševno prizadetim Jesenice obvešča vse član-e, zaposlene v Železnarni Jesenice, da bo 150 dinarjev članarine za leto 1986 odtegnjenih pri izplačilu osebnega dohodka za junij 15. julija, ker je tak način zbiranja članarine najbolj enostaven.

Vse zaposlene v Železnarni, ki še niso člani našega društva, vabimo, da se včlanijo in s tem pomagajo pri naših akcijah v korist duševno prizadetih otrok in odraslih.

Kdor želi prekiniti članstvo v našem društvu, naj to sporoči Jožici Bertalanč, tel. 3313 ali 3213, najkasneje do 25. junija.

Turistično društvo Jesenice bo za svoje člane 19. in 20. septembra organiziralo dvodnevni izlet v Ptuj. Vlak bo 19. septembra odpeljal ob 5.02, na Jesenice pa se bodo udeleženci vrnili 20. septembra ob 21.43. Vozne karte kupijo udeleženci sami (povratna stane 878, upokojska pa 786 dinarjev). V Ptujtu si bodo ogledali mesto, grad in muzej, nato pa se s čolnom peljali preko Drave v Ptujске toplice. Tam bodo večerjali in prenočili, drugi dan pa zajtrkovali in kosili. Kopanje bo brezplačno.

Cena izleta z 10-odstotnim popustom in brez prevoza znaša 4.700 dinarjev. Turistično društvo sprejema prijave z vplačilom omenjenega zneska do najkasneje 1. avgusta 1986. Število izletnikov je omejeno na 20.

Slovenski železničarji praznujejo letos pomemben »jubilej«. Konec marca je minilo natanko dvajset let, odkar je z Jesenice v Planico prispel zadnji vlak. In za vedno tudi odsopihal, saj progno niso smeli ukinili, temveč tudi po hitrem postopku in brez premišljanja tudi »pobrali«. Pobrali so tirnice in mostove, postajna poslopja pa so naselili vikendarji. Še so vidne sledi nekdanje železnice in vedno pogosteje se spominjamo, zlasti ko opažamo, kako vrtoglavo se draži avtobusni promet in da sploh ni vse tako lepo in krasno, kakor so pred dvajsetimi leti obljubljali in prisegali avtobusni prevozniki, ki so bili med najboljši vnetimi za ukinitve in odstranitve takrat nerentabilne, čeprav mednarodne proge. Jugoslavijo in Italijo je povezovala na točki, kjer takrat res ni bilo veliko prometa, a kljub temu je bilo verjetno kratkovidno prerokovati, da bo tako stanje trajalo vedno.

Ob tem lahko rečemo, da je za danšanjni razvoj turistične Kranjske gore in njene okolice nastala s tem precejšnja vrzel. Tudi tisti, ki so bili za ukinitev proge, niso bili prepričani, da bo to njen resničen konec. Če bi se danes odločili, tega ne bi storili, toda po toči zvoniti je prepozno. Predragi avtobusni prevozniki pa nas bodo še naprej prevajali po vijugasti in luknjasti cesti, če se ji sploh še lahko reče cesta, od Jesenic v Gornjesavsko dolino, vse tja do Planice.

A. Kerštan

		SEST. OVSENEK	MOŠKO IME	STARO RIMSKI BORILEC V ARENI	VODNA RASTLINA	ENA BEGOVIĆ	STAR. SLOVEN. TELOVAJKA JASNA	ZELEBR	MLADA RASTLINA ZA PRESAJA-NJE	ŠOLSKA OCENA	KOMPO-NIST	MALEZIJSKI ŠAHIST	ORGAN VIDA	ZHAZEK V ZVERKU	
OGLEDOVANJE								VRNITEV Z GORE							
SVETOVNI PRVAK V POLJEZKI KATEGORIJI ENOTA ZA MOČ DOHODEK OD KAPITALA						PROSTOR ZA KAZO RAZLIČNI CRKI		DATIV							
ZELEBR	ŠPICA PRI KOLESU	MOLIL-NICA	MESTECE V MAKSI-NIJI	ELIS MESTO V SOVJ. ZVEZI			STARA BABILON-SKA PRESTOL. MESTNOST					ZELEBR	KOPERNIK NIKOLAJ RASTLINSTVO		
MESTO V KANADI						SMUČ. SKAKAL-EC RALTIJO-NAHO	POZELE-NJE SLADKORNI KOREN					EG. BOG. SONCA		IME ZA TV IN RADIO SATELIT	OŠMOČJE AREAL
ZAPORI JEČA					PREBIVALEC MESTA TEBE				DRAG KAMEN	KLAVIR-SKA TIPKA					
KREMA					KOSTNICA ANGL. PEVEC, ANT					TUJE ŽENSKO IME					
HITRO HLAČIČ-VA TROSOČ-NA				SEVERNI POL STRELJA SPRANJA						MESTOV FRANCIZI OGRETEK ALBERT					
AMER. PREDSEJNIK REAGAN						OCVIRK ANTON TROPSKO DREVO	RADIO TELEVI-ZIJA	SIJ OČE (LJUBK.)				GRALKA MIRANDA UMETNO-ST (CAR)			
ALI RANER		ŽEV VALIČ ALEKSA-NJER				NORA ŽENSKA NOGOM. KLUB				STAR SLOVEN. ANDRIČ IVO				NIKAL-NICA	
										PREBIV. ARJE VASI					
SLOVEN. TEJNIK					KOŠARKA-RSKI KLUB		JADRAN-SKI OTOK			REKA SKOZI GREJO-BLE					

HK Jesenice prireja

Veliko javno tombolo

ki bo 15. junija ob 14.30 v Športnem parku Podmežakla ob vsakem vremenu.

GLAVNI DOBITKI:

1. avto škoda
2. avto juvo 45 A
3. avto FIAT 126
4. motorno kolo jawa 250 cm³
5. barvni televizor
6. spalnica
7. cevi za centralno kurjavo za enostanovanjsko hišo
8. tri tone betonskega železa
9. hladilna skrinja
10. tri tone cementa
11. traktorski gumi
12. tri tone premoga
13. tri tone premoga
14. smuči ELAN GS
15. štiri avtomobilske gume

in še deset vrednostnih tombol, stopetdeset »trojk«, sto »čtvrtok« in petdeset »petork«.

Predprodaja tombolskih kartic je v vseh kioskih Tobaka, Cafe Čedo, Bifeju pri Čufarju, pri sindikalnih poverjenikih v Železarni in v hotelu Belčan v Planini pod Golico.

Prodaja tombolskih kart po znižani ceni 400 din velja do sobote 14. junija, v nedeljo pa bo cena tombolske karte 500 din.

Vabljeni!

HOKEJISTI PRED NOVO SEZONO

Čeprav v tem času večina razmišlja o dopustih in morju in se na zimsko obdobje pozablja pa Podmežaklo ni tako. V hokejskem klubu praktični ni počitka. Takoj po končani sezoni, ki se iz leta v leto daljša, so se pričele priprave na novo sezono. Igralci so sicer odšli na krajši odmor, zato pa so člane uprave in strokovnega vodstva krepko prijeli za delo. Med tem, ko prvi pripravljajo veliko tombolo, ki naj bi zagotovila nekaj potrebnih sredstev za delo pionirskih in mladinskih selekcij, pa je tehnična komisija pripravila obsežno poročilo in analizo sezone 1985/86. Poročilo je zares obsežno in zajema delo celotnega HK Jesenice, tako da je resnično škoda, da ima »Železar« premalo prostora, da bi ga v celoti objavili.

Pa vendar je prav, da iz obširnega gradiva povzamemo vsaj delček, kajti številni privrženci jeseniškega hokeja vse premočno poznajo delo sicer izjemno velikega kluba. Pravzaprav se največkrat govori o hokeju skozi prizmo prve ekipe Jesenice, včasih še o Kranjski gori, na ostale ekipe pa žal pozabljamo. Zato je prav, da povzetek poročila začnemo z najmlajšimi.

HOKEJSKA ŠOLA je v bistvu prva enota kluba, v kateri se pionirji od šestega do devetega leta prvič srečajo z ledom. Že nekaj zadnjih let skrbi za šolo Viktor Tišler, ki nadebudnežem nesebično razdaja svoje bogato znanje. V šoli se pionirji naučijo pravih držanja in osnovnih tehničnih prvin hokejske igre. V sezoni 1985/86 se je treningov šole udeleževalo 60 pionirjev. Trenirali so trikrat na teden. Na koncu sezone je bilo testiranje na podlagi katerega je 11 pionirjev napredovalo v pionirsko ekipo Kranjske gore. Hokejska šola ima težave s termimi, kajti led v hali je zaseden. Dodatna težava je tudi dvoizmenski pouk, pa vendar je delo šole uspešno.

Drugo selekcijo kluba - pionirje Kranjske gore sestavljajo bivši učenci hokejske šole. To so fantje, ki so za pionirsko konkurenco fizično še nekoliko premajhni, pa vendar že igrajo v republiški ligi. Ekipo je sestavljalo 25 pionirjev, ki so trenirali pod vodstvom Milana Jana. Napredek fantov je bil iz tekme v tekmo viden, čeprav v tej kategoriji rezultati niso pomembni. Pomembno je, da fantje dobijo prve osnove hokejske igre. Tudi iz te ekipe bo devet pionirjev napredovalo v ekipo pionirjev Jesenice.

Ekipa pionirjev Jesenice je prav gotovo ekipa, ki je v sezoni 1985/86 presegla vsa pričakovanja. Po dolgih letih premoci Olimpije v tej konkurenci so varovanci trenerja Janeza Mlakarja osvojili republiško in državno prvenstvo, kar je bil v tej sezoni tudi največji uspeh kluba. Ekipo je sestavljalo 20 pionirjev, ki so poleg svoje konkurence zastopali Jesenice tudi v mladinski konkurenci in kljub svoji mladosti osvojili četrto mesto v republiški ligi mladincev.

V vseh teh kategorijah je enoten problem dvoizmenski pouk in pa seveda pomanjkanje terminov za treniranje.

Najboljši mladinci so bili združeni v ekipi Kranjske gore. Od ekipe, ki je v sezoni 1984/85 osvojila naslov mladinskih državnih prvakov je ostalo le pet mladincev, tako da je ekipa nastopila v popolnoma novi sestavi. Vseeno so osvojili drugo mesto v republiki in bili četrta na državnem prvenstvu. Za to ekipo je značilno, da najboljši vsako sezono prestopijo v člansko moštvo Kranjske gore. Velik problem te ekipe je pomanjkanje tekem za trening.

Skratka, če iz poročila povzamem le najpomembnejše ugotovitve, da se z naraščanjem dela dobro, da pa je za še boljše delo potrebno pionirjem in mladincem omogočiti čim več terminov za treniranje, več tekem, tudi v tujini (Avstrija, Italija), okrepiti je potrebno trenerski kader, predvsem iz vrst bivših igralcev Jesenice.

Za vse te izboljšave je potrebno zagotoviti dodatna sredstva in prav tombola, ki bo 15. junija, naj bi omogočila izboljšati kakovost pionirskih in mladinskih hokeja, hkrati pa nadaljevati s pridobivanjem kakovostnih igralcev iz lastnih vrst. Posebej obširno poročilo sta pripravila trenerja prvotnaških ekip Kranjske gore in Jesenice.

Kranjska gora je bila peta v državnem prvenstvu, kar je bil lep uspeh. Moštvo je nastopilo v postvi v kateri sta bila združena mladostna zagnanost in izkušnost starejših. Trener Ciril Klinar ima na začetku vsake sezone precej spremenjeno ekipo, pa vendar je Kranjska gora ekipa, ki goji moderno igro, s katero privlači tudi številne gledalce. Ekipa je v vseh tekmah, tudi z veliko četverico igrala dobro. Sezono je zaključila s pozitivno razliko v golih, skratka svoj nastop v prvi ligi je povsem opravila.

Pomembno je tudi, da vsaj trije mlajši igralci trkajo na vrata prvega moštva Jesenice. Pri tem pa moramo omeniti, da ekipi manjka težjih tekem v pripravljalnem obdobju, nekaj težav imajo tudi z večimenskim delom, tako da so na treningih včasih nepopolni.

Če je Kranjska gora dosegla načrtovane rezultate, pa tega ne moremo trdit za prvo ekipo Jesenice, ki ji ni uspelo ponoviti rezultata iz pretekle sezone. Drugo mesto v državnem prvenstvu in jugoslovanskem pokalu sta sicer še vedno solidna uspeha če upoštevamo, da so se vse druge ekipe okrepile s tujci in domačimi igralci, pa vendar s tem niso zadovoljni niti igralci, niti strokovno vodstvo.

Priprave na sezono so bile zelo solidne. Treninji, ki so se začeli 20. maja so bili čez vse poletje zelo dobro obiskani (85 odstotna udeležba). Letni del priprav je bil sklenjen z desetdnevnimi pripravami v Kranjski gori, ter s kratko turnejo v ZRN Nemčiji. Po vrnitvi pa se je nadaljevalo s treningi na domačem ledu. V tem delu je bilo nekaj igralcev poškodovanih še iz prejšnje sezone, oziroma so bili operirani (Pretnar, Kopitar, B. Klemenc, B. Pajž). V glavni del sezone pa je ekipa prišla dobro pripravljena. V celotni sezoni (od 20. maja 1985 do 15. aprila 1986) je bilo 363 treningov in odigranih 50 tekem. Udeležba na treningih je bila dobra (94 %). Ekipa Jesenice je v sezoni 1985/86 zmagala osemindvajsetkrat, dvakrat igrala neodločeno in dvajsetkrat izgubila. Razlika v golih je bila 297:212.

Če primerjamo statistična poročila iz preteklih sezon ugotovimo, da je ekipa igrala nekoliko bolj neučinkovito v napadu, v obrambi pa približno enako uspešno. Posebej so bile obdelane tekme s Partizanom. Zanimivo je, da je Partizan odigral sezono v konstantni formi, da v niti eni tekmi Jesenice ni nadigral, vendar je zaradi izvrstne igre v obrambi zaslužen osvojil oboja domača naslova, čeprav državno prvenstvo po streljanju prostih strelav samo za gol razlike.

Kot sem že omenil so jeseničani igrali nekoliko slabše v obrambi, igra v napadu je bila manj učinkovita kot v preteklih sezonah, slaba stran igre Jesenice pa je »mekha igra«, ki pa ni posledica slabe telesne pripravljenosti, temveč dolgoletnega sloga igre Jesenice.

Objektivna okoliščina za nekoliko slabše rezultate pa so bile številne poškodbe, posebno ob koncu prvenstva, ko praktično od konca decembra ekipa ni bila več popolna. Nekatere poškodbe pa so celo huje, tako da Pretnar, D. Horvat in Kozar, še ne morejo trenirati niti v novi sezoni.

V tem času hokejisti vseh ekip že trenirajo štirikrat tedensko, vendar pa bomo o pripravah na novo sezono poročali v eni od prihodnjih številčk.

B. R.

NOGOMET

JESENICE: RETEČE 2: 1 (0: 0)

V zadnjem nastopu letošnjega prvenstva so nogometaši Jesenice zabeležili deveto zmago. Strelca sta bila Lamberger in Bešič. Kot prvouvrščeni v gorenjski ligi so si zagotovili nastop v kvalifikacijah za uvrstitev v zahodno slovensko ligo. V kvalifikacijah bo nastopilo osem ekip. V prvem kolu pa bodo jeseničani v četrtek in nedeljo igrali proti moštvu NK Draginja iz Sečovelj. Boljši iz obeh tekem se bo uvrstil v polfinale. Prvo tekmo igrajo jeseničani doma v četrtek 12. junija ob 18. uri.

Vse ljubitelje nogometa vabimo, da si tekmo ogledajo in s športnim navijanjem pomagajo domačemu moštvu do čim boljše rezultata, ki ga bodo skušali v nedeljo v Sečoveljah tudi obdržati. N.O.

NAMIZNI TENIS

JESENŠKI IGRALCI NA ŠTIRIH TURNIRJIH

Sezona namiznoteniških prireditev se počasi končuje. Tokrat so bili na sporedu zadnji selekcijski turnirji za mladince in mladinke, medtem ko bodo za pionirje in pionirke SRS prihodnje soboto.

Republiški selekcijski turnir mladink je bil v Gornji Radgoni. V treh jakostnih skupinah je nastopilo 26 igralk (od tega pet z Jesenic), ki so osvojile kar tri kolajne, dve bronasti in eno zlato. V prvi jakostni skupini je Barbara Markež osvojila tretje mesto z enakim številom zmag kot prvouvrščena, v drugi jakostni skupini je Mojca Smolej osvojila tretje mesto, Urška Samar pa je bila osma. V tretji skupini pa je presenetila Tina Zupancič, ki je nepričakovano osvojila prvo mesto in zlato kolajno. To je vsekakor njen najboljši dosedanj uspeh. Vanja Klemenc je v isti skupini pristala na sedmem mestu.

V ljubljani so nastopili na republiškem selekcijskem turnirju trije jeseniški igralci. Robert Ferbežar je v prvi jakostni skupini mladincev osvojil osmo mesto, Goran Džukić je bil v drugi jakostni skupini šest, Zmago Pem pa v tretji skupini tretji.

V Križah je v prvi jakostni skupini pionirjev Gorenjske zmagal jeseniški igralec Matej Križnar, medtem ko je bil Klemenc Markež četrta, Grega Rožič pa sedmi. V drugi jakostni skupini je Peter Rožič zasedel tretje mesto, Matej Eniko pa četrto.

Na regijskem turnirju pionirke Gorenjske v Ljubnem je nastopilo tudi pet najmlajših, za katere je bil to prvi nastop zunaj Jesenic. Dosegle pa so naslednja mesta: četrta Sabina Koselj, sedma Maja Šest, osma Jana Čenček, deveta Maša Sladič in deseta Saša Lavtižar.

Zaostala tekma članic I.A lige SRS med Jesenicami in Soboto, ki je bila v Gornji Radgoni, se je končala z zmago Sobote s 5:4. Z njo se je končalo letošnje ligaško tekmovanje. Mlada ekipa Jesenice je pristala na petem mestu.

IŠ/

DERBI ŽELEZARJU

V petek, 6. junija je bil na igrišču Podmežaklo domači derbi petega kola gorenjske košarkarske (rekreativne) lige med Železarjem in Mojstrano. Železar je po zadnjih rezultatih sicer veljal za favorita, vendar pa so Mojstrančani na zimskih pripravah še z lahkoto premagovali železarje. Začetek je napovedoval premoč železarjev, saj so v desetiminutni že vodili 23:10, toda v 18. minuti je bil rezultat zopet izenačen. Mojstrančani so prvi polčas dobili z rezultatom 35:34. V tem delu sta bila najboljša Pirihi pri domačinih in M. Hladnik pri gostih, ki je s tremi zaporednimi trojkami največ prispeval k vodstvu Mojstrane. Drugi polčas so gostje vztrajno povečevali prednost, ki je znašala v 16. minuti že sedem točk, vendar pa so številne osebne napake zredčile njihove vrste. Železarji o se odločili za ostrejšo obrambo, ki jim je do konca prinesla izenačenje. Odličen v tem delu je bil predvsem Rizvanović, ki je kljub manjši poškodbi odigral tekmo do konca. V rednem delu je bil rezultat 65:65. V podaljšku pa so imeli domačini več moči, in so po tej razburilni tekmi ostali še vedno neporaženi (72:69). Za Železarja so igrali Pirihi (27 košev), Rizvanović (17), Kolman (9), Domevšek (9), Vezosi (6), Varl (4), Sredanović in Bizalj. Pri Mojstrani pa so bili najboljši Rekar (18 košev), Kovačec (14) in M. Hladnik (9).

KOŠARKA

DOMAČI DERBI ŽELEZARJU

V petek, 6. junija je bil na igrišču Podmežaklo domači derbi petega kola gorenjske košarkarske (rekreativne) lige med Železarjem in Mojstrano. Železar je po zadnjih rezultatih sicer veljal za favorita, vendar pa so Mojstrančani na zimskih pripravah še z lahkoto premagovali železarje. Začetek je napovedoval premoč železarjev, saj so v desetiminutni že vodili 23:10, toda v 18. minuti je bil rezultat zopet izenačen. Mojstrančani so prvi polčas dobili z rezultatom 35:34. V tem delu sta bila najboljša Pirihi pri domačinih in M. Hladnik pri gostih, ki je s tremi zaporednimi trojkami največ prispeval k vodstvu Mojstrane. Drugi polčas so gostje vztrajno povečevali prednost, ki je znašala v 16. minuti že sedem točk, vendar pa so številne osebne napake zredčile njihove vrste. Železarji o se odločili za ostrejšo obrambo, ki jim je do konca prinesla izenačenje. Odličen v tem delu je bil pred-

ODBOJKA V ŽIROVNICI

Odbojka sodi nedvomno med najprivlačnejše, najbolj dinamične, pa tudi najbolj množične športne panoge. V jeseniški občini, posebej pa v krajevni skupnosti Žirovnica, ima odbojka dolgoletno tradicijo. Z leti je ta športna panoga stagnirala, če ne celo nazadovala, v primerjavi z razvojem v nekaterih drugih centrih po Sloveniji. Namen članka ni analiza vzrokov, ki so povzročili tako stajanje, temveč pogled v prihodnost te športne panoge, možnosti za njeno ponovno reafirmacijo, za dvig množičnosti in kvalitete.

V okviru TVD Partizan Žirovnica deluje odbojarska sekcija Železar, ki predstavlja obojem tudi moško občinsko odbojarsko selekcijo. Ekipa že nekaj let uspešno nastopa v ILSOL509 - Zahod, vendar ji napredovanje v I. SOL ne uspe. To je morda posledica dejstva, da delo z mladinskimi odbojarskimi vrstami v preteklosti ni bilo kontinuirano in dovolj organizirano. Odbojka pač ni bila uvrščena med prioritete športne panoge, deloma pa v občinskem merilu ni bilo mogoče najti skupnega jezika in se temu ustrezno organizirati.

Da bi stanje na področju moške in ženske odbojke izboljšali, smo v okviru TVD Partizan Žirovnica sprejeli podoben tehnični in finančni ovrednoten plan dela.

Trenutno poleg članske odbojarske ekipe redno vadijo pionirji, pionirke, mladinke in mladinci. Pionirji in pionirke so letošnji občinski šolski prvaki, udeležili pa so se tudi regijskih prvenstev, kjer so dokazali, da ne zaostajajo za vrstniki, ki že dalj časa organizirano trenirajo. Mladinci se bodo jeseni vključili v medobčinsko ligaško tekmovanje, mladinke pa se bodo v tem mesecu udeležile kvalifikacijskega turnirja za vstop v ILSOL - Zahod, ki ga bo organiziral TVD Partizan Žirovnica. Posebno pozornost smo pri sestavi plana posvetili kadrovski okrepitvi trenerskih vrst in kvalitativnemu dvigu sedanjega dela. Gre predvsem za udeležbo na trenerskih seminarjih in

podobnih širših in ožjih oblikah teoretičnega in praktičnega izobraževanja. Poudariti velja, da posamezne kategorije večinoma trenirajo nekdanji igralci, ki so pripravljali precej svojega prostega časa žrtvovati za napredek odbojke.

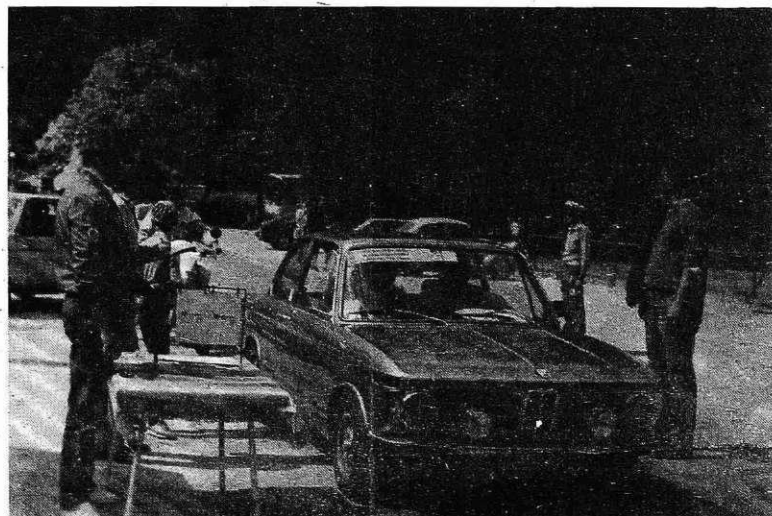
V programu dela z mladimi odbojkarji zavzema posebno mesto poletna odbojarska šola v Savudriji, kjer se bodo zbrale vse kategorije, razen članov. Šola bo v taboru jeseniških tabornikov od 1. do 12. julija letos. Lansko leto je bila ob enakem času poskusna šola, ki so se je udeležili pionirji in mladinci in je bila zelo uspešna. Mladi bodo v Savudriji trenirali dvakrat dnevno, ob taborniškem načinu življenja pa se bodo vsekakor naučili še marsičesa drugega, saj bodo tudi v prostem času organizirane razne aktivnosti, od šole plavanja, gozdne taborniške šole, tečaja prve pomoči pa do kulturno - zabavnih prireditev. Poleg odbojkarjev se bodo tabora udeležili tudi mladi skakalci TVD Partizan Žirovnica, tako da bo skupno z vadiitelji in trenerji v taboru več kot 80 žirovničanov.

Pri izvedbi načrtanega programa odbojarskih aktivnosti seveda ne gre prezreti finančne plati. Razpoložljiva finančna sredstva komaj zadoščajo za redno nastopanje in treniranje članske selekcije. Ostala sredstva bomo poskušali zbrati z raznimi drugimi aktivnostmi, delovnimi in reklamnimi akcijami, pa tudi z neposrednim angažiranjem posameznikov v delovnih organizacijah in skupnostih.

Osnovna šola Gorenjskega odreda in TVD Partizan Žirovnica sta našla skupen jezik, zgledno sodelovanje pa je porok predvsem za delo z najmlajšimi.

Rezultatov seveda ne pričakujemo takoj, potrebno bo sodelovanje vseh odbojkarjev in odbojarskih delavcev v občini in dobiti podporo telesno - kulturnih organizacij; le na ta način bosta moška in ženska odbojka v naši občini ponovno zaziveli.

R.D.

RALLY ALPE-JADRAN

V nedeljo, 8. junija sta TD Kranjska gora in AMZ Slovenije priredili peti RALLY ALPE JADRAN. Udeležili so se ga tekmovalci iz Avstrije, Italije in Jugoslavije. Vseh tekmovalcev je bilo sedemindvajset. Proga je potekala izpred hotela LEK do TRBIŽA, od Trbiža na PREDIL in v Avstrijo na KORENSKO SEDLO, od tam pa do cilja, ki je bil pred hotelom LEK.

FOTO: Andrej Lavtižar, foto krožek OS COŠ JES. - BOH. ODREDA KRANJSKA GORA

vsem Rizvanović, ki je kljub manjši poškodbi odigral tekmo do konca. V rednem delu je bil rezultat 65:65. V podaljšku pa so imeli domačini več moči, in so po tej razburilni tekmi ostali še vedno neporaženi (72:69). Za Železarja so igrali Pirihi (27 košev), Rizvanović (17), Kolman (9), Domevšek (9), Vezosi (6), Varl (4), Sredanović in Bizalj. Pri Mojstrani pa so bili najboljši Rekar (18 košev), Kovačec (14) in M. Hladnik (9).

V šestem kolu gostuje Železar pri ekipi Verige iz Lesc. Tekma bo na igrišču v campu Šobec v petek, 13. junija ob 18. uri.

Lestvica po 5. kolu: 1. Železar (Jesenice) 10 točk, 2. Elan (Begunje) 8 točk, 3-4. Mojstrana in Plamen (Kropa) 4 točke, 5-6. Asparagus in Veriga 2 točki.

Pari 6. kola: Mojstrana: Elan, Plamen: Asparagus in Veriga: Železar.

POPRAVEK: V 22. številki Železarja z dne 5. junija je pri članku »Zmaga Železarja v Radovljici« izpadel končni rezultat. Železar je zmagal v Radovljici z rezultatom 53:50.

TK

KADETI: JESENICE B: TRIGLAV 38:68 (28:39)

Mlajša ekipa jeseniških kadetov se je v prvem polčasu enakovredno merila s favoriziranimi gosti, ki imajo precej višjo ekipo. Razliko v višini so nadoknadili s hitrimi protinapadi.

V drugem polčasu so v močnem naliivu gostje z igro pod košem hitro povečali razliko. Vodenje žoge in protinapadi so bili zaradi vode na igrišču onemogočeni, pod košem pa so gospodarili Kranjčani.

JESENICE B: Šučur P., Rebol, Vauhnik, Jovičič, Pust, Samar, Mulej, Humar, Serafimov, Hirsensfelder, Bizjak, Ulčar.

RADOVLJICA: JESENICE B 66:44 (33:25)

Za moštvo Radovljice, ki nastopa v tej ligi zunaj konkurence, igrajo pretežno mladinci, tudi po tri leta starejši od mladih kadetov, ki igrajo za Jesenice B. Največji problem za Jeseničane je bilo pokrivanje 202 cm visokega Tuška, ki pa je dosegel le 15 košev. Radovljčani so po izenačenem začetku sredi prvega polčasa prešli v vodstvo, ki ga niso več izpustili. Jeseničani so igrali zelo dobro. Razočaralo pa jih je nesmiselno goljufanje zapisnikarja Horvata (razlika je bila že tak visoka), ki košev gostov sploh ni pisal v zapisnik in trdil nasprotno tudi še potem, ko mu je sodnik to dokazal. Sojenje Geltaarja in Šučurja je bilo dobro.

JESENICE B: Smiljanič, Rebol, Vauhnik, Jovičič, Pust, Samar, Mulej, Humar, Serafimov, Hirsensfelder, Bizjak, Ulčar.

V sredo, 11. junija, bodo na igrišču v Podmežakli igrali ob 18. uri Jesenice B: Klavivar (Žiri), ob 20. uri pa Jesenice A: Triglav.

MLADINCI:

JESENICE: TREBNJE 20:0 B.B.

Na dan tekme so dobili Jeseničani obvestilo, da tekme s Trebnjem ne bo in da bodo Trebnje izstopile iz lige.